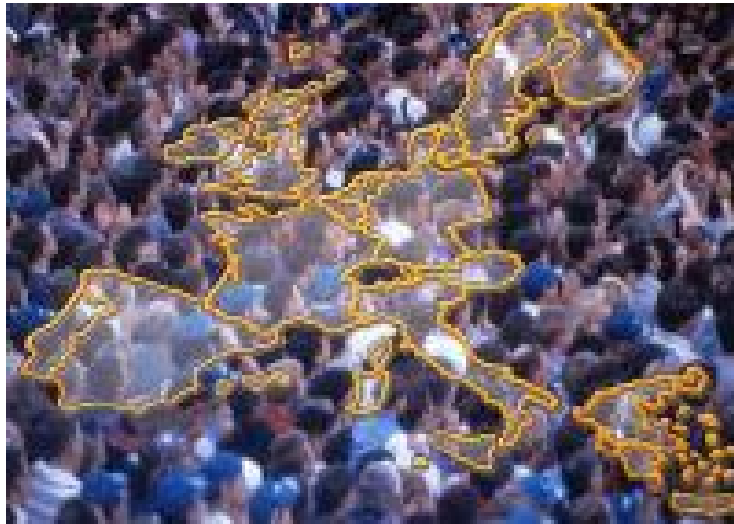

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ
ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ

Νίκου Χαρίσης
ΜΔΕ/0505

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά τη σύνοδο κορυφής της Λισσαβώνας το Μάρτιο του 2000, οι ηγέτες των κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμφώνησαν σ' ένα νέο στρατηγικό στόχο για την Ευρωπαϊκή Ένωση: να την αναδείξουν στην ανταγωνιστικότερη οικονομία του κόσμου έως το 2010. Η Στρατηγική της Λισσαβώνας συνιστά δέσμευση για την οικονομική, την κοινωνική και περιβαλλοντική ανανέωση στο εσωτερικό της ΕΕ. Τον Μάρτιο του 2000, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας χάραξε μια δεκαετή στρατηγική για να καταστεί η ΕΕ η πιο δυναμική και ανταγωνιστική οικονομία στην υφήλιο. Βάσει αυτής της στρατηγικής, μια ισχυρότερη οικονομία θα συμβάλει στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, από κοινού με την κοινωνική και περιβαλλοντική πολιτική που διασφαλίζουν την αειφόρο ανάπτυξη και την κοινωνική ένταξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Στρατηγική της Λισσαβώνας συνιστά δέσμευση για την οικονομική, την κοινωνική και περιβαλλοντική ανανέωση στο εσωτερικό της ΕΕ. Τον Μάρτιο του 2000, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας χάραξε μια δεκαετή στρατηγική για να καταστεί η ΕΕ η πιο δυναμική και ανταγωνιστική οικονομία στην υφήλιο. Βάσει αυτής της στρατηγικής, μια ισχυρότερη οικονομία θα συμβάλει στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, από κοινού με την κοινωνική και περιβαλλοντική πολιτική που διασφαλίζουν την αειφόρο ανάπτυξη και την κοινωνική ένταξη.

Η Στρατηγική της Λισσαβώνας καλύπτει σχεδόν το σύνολο των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων της ΕΕ. Η ετήσια εαρινή έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξετάζει λεπτομερώς την πρόοδο που έχει επιτευχθεί για την εφαρμογή της στρατηγικής. Η εαρινή έκθεση αποτελεί το μοναδικό έγγραφο στην ημερήσια διάταξη του Εαρινού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, κατά το οποίο, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ αξιολογούν την πρόοδο της εφαρμογής της στρατηγικής και αποφασίζουν σχετικά με τις μελλοντικές προτεραιότητες για την υλοποίηση των στόχων της Λισσαβώνας

1.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ ΤΟ 2000¹

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πραγματοποίησε ειδική σύνοδο στις 23 και 24 Μαρτίου 2000 στη Λισσαβόνα για να συμφωνήσει ένα νέο στρατηγικό στόχο για την Ένωση προκειμένου να ενισχυθεί η απασχόληση, η οικονομική μεταρρύθμιση και η κοινωνική συνοχή στο πλαίσιο μιας οικονομίας βασισμένης στη γνώση. Κατά την έναρξη της συνόδου έλαβε χώρα ανταλλαγή απόψεων με την Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κα Νικόλ Φονταίν, σχετικά με τα κύρια θέματα προς συζήτηση.

Η Ένωση έχει τάξει έναν νέο στρατηγικό στόχο για την δεκαετία 2000-2010: να γίνει η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Η επίτευξη αυτού του στόχου απαιτεί μια συνολική στρατηγική που να στοχεύει :

ü στην προετοιμασία της μετάβασης σε μια οικονομία και σε μια κοινωνία βασισμένες στη γνώση, μέσω καλύτερων πολιτικών για την κοινωνία της πληροφορίας και την Έρευνα & Ανάπτυξη , καθώς και μέσω της ενίσχυσης της διαδικασίας διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία και της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς,

¹ «Συμπεράσματα της προεδρίας ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας 23 και 24 Μαρτίου 2000»: πηγή Ευρωπαϊκή επιτροπή (www.europa.int.eu)

Ὑ . στον εκσυγχρονισμό του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, την επένδυση στον άνθρωπο και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού,

Ὑ στη στήριξη της υγιούς οικονομικής προοπτικής και των ευνοϊκών προβλέψεων οικονομικής αύξησης με την εφαρμογή ενός κατάλληλου συνδυασμού μακροοικονομικών πολιτικών.

Η στρατηγική αυτή αποσκοπεί να δώσει στην Ένωση τη δυνατότητα να αναδημιουργήσει τις προϋποθέσεις για πλήρη απασχόληση και να ενισχύσει την περιφερειακή συνοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πρέπει να καθορίσει ένα στόχο πλήρους απασχόλησης στην Ευρώπη, σε μια αναδυόμενη νέα κοινωνία περισσότερο προσαρμοσμένη στις προσωπικές επιλογές γυναικών και ανδρών. Εάν τα μέτρα που εκτίθενται παρακάτω υλοποιηθούν εντός υγιούς μακροοικονομικού πλαισίου, ένας μέσος ρυθμός οικονομικής αύξησης ύψους 3% περίπου αποτελεί μάλλον ρεαλιστική προοπτική για τα επόμενα έτη.

Η εφαρμογή αυτής της στρατηγικής θα επιτευχθεί με τη βελτίωση των υφιστάμενων διαδικασιών, την εισαγωγή μιας νέας ανοικτής μεθόδου συντονισμού σε όλα τα επίπεδα, συνδυασμένη με έναν ισχυρότερο καθοδηγητικό και συντονιστικό ρόλο για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ώστε να εξασφαλίζεται συνεκτικότερη στρατηγική διεύθυνση και αποτελεσματικός έλεγχος της προόδου. Μια σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που θα πραγματοποιείται κάθε άνοιξη θα διατυπώνει τις σχετικές εντολές και θα εξασφαλίζει την παρακολούθηση της υλοποίησής τους.

1.3 ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΒΑΣΙΖΟΜΕΝΗ ΣΤΗ ΓΝΩΣΗ

Η στροφή προς μια ψηφιακή οικονομία βασισμένη στη γνώση και χαρακτηριζόμενη από νέα αγαθά και υπηρεσίες θα αποτελέσει ισχυρή κινητήρια δύναμη για την οικονομική αύξηση, την ανταγωνιστικότητα και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, πέραν δε τούτου, θα είναι ικανή να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των πολιτών και το περιβάλλον. Προκειμένου να αξιοποιηθεί στο μέγιστο αυτή η ευκαιρία, το Συμβούλιο και η Επιτροπή καλούνται να εκπονήσουν ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης για μια ηλεκτρονική Ευρώπη² το οποίο θα πρέπει να υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο και να χρησιμοποιεί ανοικτή μέθοδο συντονισμού, βασισμένη στη συγκριτική αξιολόγηση των εθνικών πρωτοβουλιών, σε συνδυασμό με την πρόσφατη πρωτοβουλία eEurope της Επιτροπής και την ανακοίνωσή της με τίτλο "Στρατηγικές για δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην κοινωνία της πληροφορίας"³.

Οι επιχειρήσεις και οι πολίτες πρέπει να έχουν πρόσβαση σε φθηνή, παγκόσμιας κλάσης υποδομή επικοινωνιών και σε ευρύ φάσμα υπηρεσιών. Κάθε πολίτης πρέπει να διαθέτει τις δεξιότητες που απαιτούνται για τη ζωή και την εργασία σε αυτήν τη νέα κοινωνία της πληροφορίας. Διάφοροι τρόποι πρόσβασης θα πρέπει να προλαμβάνουν τον αποκλεισμό από την πληροφορία. Πρέπει να ενισχυθεί η καταπολέμηση του αναλφαβητισμού. Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα άτομα

² eEurope Action Plan

³ «Συμπεράσματα της προεδρίας ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας 23 και 24 Μαρτίου 2000» Άρθρο 8

με ειδικές ανάγκες. Οι τεχνολογίες της πληροφορίας μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανανέωση της αστικής και περιφερειακής ανάπτυξης και την προώθηση φιλοπεριβαλλοντικών τεχνολογιών. Οι βιομηχανίες περιεχομένου δημιουργούν προστιθέμενη αξία με την αξιοποίηση και την δικτύωση της ευρωπαϊκής πολιτιστικής ποικιλομορφίας. Οι δημόσιες διοικήσεις πρέπει να καταβάλουν ουσιαστικές προσπάθειες σε όλα τα επίπεδα ώστε να αξιοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες προκειμένου να είναι όσο το δυνατόν πιο εύκολη η πρόσβαση στις πληροφορίες.⁴

Η αξιοποίηση του πλήρους ηλεκτρονικού δυναμικού της Ευρώπης εξαρτάται από τη δημιουργία των προϋποθέσεων που θα επιτρέψουν την άνθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου και του Διαδικτύου, ώστε η Ένωση να μπορέσει να καλύψει την καθυστέρησή της σε σχέση με τους ανταγωνιστές της, συνδέοντας πολύ περισσότερες επιχειρήσεις και σπίτια στο Διαδίκτυο μέσω γρήγορων συνδέσεων. Οι κανόνες σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο πρέπει να είναι προβλέψιμοι και να εμπνέουν εμπιστοσύνη στις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές. Πρέπει να ληφθούν μέτρα που να διασφαλίζουν τη διατήρηση του ηγετικού ρόλου της Ευρώπης σε καίριους τομείς της τεχνολογίας, όπως οι κινητές επικοινωνίες. Η ταχύτητα των τεχνολογικών μεταβολών είναι δυνατό να απαιτήσει στο μέλλον νέες και πιο ευέλικτες ρυθμιστικές προσεγγίσεις.⁵

1.3.1. ΑΜΕΣΟΙ ΣΤΟΧΟΙ⁶

Συγκεκριμένα το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε :

⁴ στο ίδιο άρθρο 9

⁵ στο ίδιο άρθρο 10

⁶ στο ίδιο άρθρο 11

I. το Συμβούλιο, ενδεχομένως μαζί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, να εγκρίνει το ταχύτερο δυνατό, εντός του 2000, την εκκρεμούσα νομοθεσία σχετικά με το νομικό πλαίσιο για το ηλεκτρονικό εμπόριο, με το δικαίωμα δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα, με το ηλεκτρονικό χρήμα, με την εξ αποστάσεως πώληση χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, με την αρμοδιότητα των δικαστηρίων και την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων και με το καθεστώς ελέγχου της εξαγωγής αγαθών διπλής χρήσης· την Επιτροπή και το Συμβούλιο να εξετάσουν τον τρόπο με τον οποίο θα αυξηθεί η εμπιστοσύνη του καταναλωτή στο ηλεκτρονικό εμπόριο, ιδίως μέσω εναλλακτικών συστημάτων επίλυσης διαφορών,

II. το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να ολοκληρώσουν, το συντομότερο δυνατό, εντός του 2001, τις εργασίες σχετικά με τις νομοθετικές προτάσεις που εξήγγειλε η Επιτροπή μετά την επανεξέταση, το 1999, του κανονιστικού πλαισίου για τις τηλεπικοινωνίες· τα κράτη μέλη και, ανάλογα με την περίπτωση, την Κοινότητα, να διασφαλίσουν την έγκαιρη και αποτελεσματική ανταπόκριση στις απαιτήσεις όσον αφορά τις συχνότητες των μελλοντικών συστημάτων κινητών επικοινωνιών. Πλήρως ολοκληρωμένες και φιλελευθεροποιημένες αγορές τηλεπικοινωνιών πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί μέχρι τα τέλη του 2001,

III. τα κράτη μέλη, από κοινού με την Επιτροπή, να εργασθούν ώστε να τονώσουν τον ανταγωνισμό στον τομέα των τοπικών δικτύων πρόσβασης πριν από το τέλος του 2000 και να εισαγάγουν χωριστή χρέωση για τον τοπικό βρόχο, με σκοπό να συμβάλουν στην ουσιαστική μείωση των δαπανών χρήσης του Διαδικτύου,

IV. τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν ότι όλα τα σχολεία της Ένωσης έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο και σε πολυμέσα μέχρι τέλους 2001, και ότι όλο το

απαιτούμενο διδακτικό προσωπικό είναι εξοικειωμένο με τη χρήση του Διαδικτύου και των πολυμέσων μέχρι τα τέλη του 2002,

V. τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την γενικευμένη ηλεκτρονική πρόσβαση στις βασικές δημόσιες υπηρεσίες μέχρι το 2003,

VI. την Κοινότητα και τα κράτη μέλη, με την υποστήριξη της ΕΤΕπ, να ενθαρρύνουν, σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, τη δημιουργία φθηνών, διασυνδεδεμένων δικτύων υψηλής ταχύτητας για την πρόσβαση στο Διαδίκτυο και να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της πλέον εξελιγμένης τεχνολογίας της πληροφορίας και των τηλεπικοινωνιακών δικτύων, καθώς και το περιεχόμενο αυτών των δικτύων. Στο πρόγραμμα δράσης eEurope θα πρέπει να περιλαμβάνονται ειδικοί στόχοι.

1.3.2 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΈΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Λόγω του πρωταγωνιστικού ρόλου που διαδραματίζει η έρευνα και η ανάπτυξη στην προαγωγή της οικονομικής αύξησης, της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής, η Ένωση πρέπει να εργασθεί για την επίτευξη των στόχων που τίθενται στην ανακοίνωση της Επιτροπής "Προς έναν ευρωπαϊκό χώρο έρευνας". Απαιτείται να βελτιωθούν η συνολοκλήρωση και ο συντονισμός των εθνικών και κοινοτικών ερευνητικών δραστηριοτήτων, ώστε να καθίστανται όσο το δυνατό περισσότερο αποτελεσματικές και καινοτόμες, και να διασφαλισθεί ότι η Ευρώπη παρέχει ελκυστικές προοπτικές στους καλύτερους εγκεφάλους που διαθέτει. Πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως τα μέσα που παρέχει η Συνθήκη και όλα τα άλλα κατάλληλα μέσα, συμπεριλαμβανομένων των εθελοντικών διακανονισμών, ώστε ο στόχος αυτός να επιτευχθεί κατά τρόπο ευέλικτο, αποκεντρωμένο και μη

γραφειοκρατικό. Ταυτόχρονα, η καινοτομία και οι ιδέες πρέπει να αμείβονται ικανοποιητικά στο πλαίσιο της νέας οικονομίας που βασίζεται στη γνώση, ιδίως με την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.⁷

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή, από κοινού ενδεχομένως με τα κράτη μέλη, να λάβουν τα αναγκαία μέτρα στο πλαίσιο της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού χώρου έρευνας με σκοπό :

§ . την ανάπτυξη κατάλληλων μηχανισμών για την εθελοντική δικτύωση των εθνικών και των κοινών προγραμμάτων έρευνας γύρω από ελεύθερα καθοριζόμενους στόχους, με σκοπό να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη από την συγκέντρωση των πόρων που αφιερώνονται στην E&A στα κράτη μέλη, και να διασφαλισθεί η υποβολή τακτικών εκθέσεων προς το Συμβούλιο σχετικά με την επιτυγχάνομενη πρόοδο· την καταγραφή της αριστείας στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης σε όλα τα κράτη μέλη μέχρι το 2001, με σκοπό τη διάδοση της αριστείας,

§ την βελτίωση του περιβάλλοντος για τις ιδιωτικές επενδύσεις στην έρευνα, για τις εταιρικές σχέσεις E&A και για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας, με τη χρήση φορολογικών πολιτικών, επιχειρηματικών κεφαλαίων και στήριξης από την ΕΤΕπ,

⁷ στο ίδιο, άρθρο 12

§ την ενθάρρυνση της ανάπτυξης μιας ανοικτής μεθόδου συντονισμού για τη συγκριτική αξιολόγηση των εθνικών πολιτικών έρευνας και ανάπτυξης και τον προσδιορισμό ως τον Ιούνιο του 2000, δεικτών αξιολόγησης των επιδόσεων σε διάφορους τομείς, ιδίως σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού· την εισαγωγή ευρωπαϊκού πίνακα επιδόσεων για την καινοτομία μέχρι τον Ιούνιο του 2001,

§ την διευκόλυνση της δημιουργίας, μέχρι το τέλος του 2001, ενός διευρωπαϊκού δικτύου ιδιαίτερα μεγάλης ταχύτητας για ηλεκτρονική επιστημονική επικοινωνία, με στήριξη της ΕΤΕπ, το οποίο θα συνδέει ερευνητικά ιδρύματα και πανεπιστήμια, καθώς και επιστημονικές βιβλιοθήκες, επιστημονικά κέντρα και, σταδιακά, σχολεία,

§ την λήψη μέτρων για την άρση των εμποδίων στην κινητικότητα των ερευνητών στην Ευρώπη μέχρι το 2002 και την προσέλκυση και τη συγκράτηση ιδιαίτερα ταλαντούχων ερευνητών στην Ευρώπη,

§ την διαβεβαίωση ότι μέχρι τέλους 2001 θα υπάρχει κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, συμπεριλαμβανομένου του υποδείγματος χρησιμότητας, ώστε να διασφαλισθεί ότι η προστασία των ευρεσιτεχνιών στο σύνολο της Κοινότητας θα παρέχεται εύκολα και χωρίς μεγάλο

κόστος και θα είναι εξίσου εκτεταμένη όσο και η προστασία που παρέχουν οι κύριοι ανταγωνιστές.⁸

1.3.4 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΥΝΟΪΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΙΔΙΩΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ⁹

14. Η ανταγωνιστικότητα και ο δυναμισμός των επιχειρήσεων εξαρτώνται άμεσα από την ύπαρξη ρυθμιστικού περιβάλλοντος που να συντελεί στις επενδύσεις, την καινοτομία και το επιχειρηματικό πνεύμα. Χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες για τη μείωση του κόστους των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και την εξάλειψη του περιττού γραφειοκρατικού φόρτου, δύο παραγόντων ιδιαίτερα επαχθών για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Τα ευρωπαϊκά θεσμικά Όργανα, οι εθνικές Κυβερνήσεις και οι τοπικές και περιφερειακές Αρχές πρέπει να εξακολουθήσουν να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις επιπτώσεις των προτεινόμενων κανονιστικών ρυθμίσεων και στο κόστος της συμμόρφωσης των ενδιαφερομένων και να συνεχίσουν το διάλόγους με τις επιχειρήσεις και τους πολίτες μ' αυτό το στόχο κατά νου. Χρειάζονται επίσης ειδικά μέτρα για την ενθάρρυνση των κυριότερων διεπαφών στα δίκτυα καινοτομίας, δηλαδή των διεπαφών μεταξύ εταιριών και κεφαλαιαγορών, ιδρυμάτων E&A και κατάρτισης, υπηρεσιών παροχής συμβουλών και τεχνολογικών αγορών.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πιστεύει ότι θα πρέπει να εφαρμοστεί μια ανοιχτή μέθοδος συντονισμού, και ως εκ τούτου κάλεσε :

⁸ στο ίδιο, άρθρο 13

⁹ στο ίδιο, άρθρα 14,15

§ το Συμβούλιο και την Επιτροπή να ξεκινήσουν, ως τον Ιούνιο του 2000, μια σειρά συγκριτικών αξιολογήσεων επί θεμάτων όπως το χρονικό διάστημα που απαιτεί και το κόστος που συνεπάγεται η σύσταση εταιρίας, το ύψος του επενδύμενου επιχειρηματικού κεφαλαίου, ο αριθμός πτυχιούχων σχολών διοίκησης επιχειρήσεων και επιστημονικών σχολών και οι δυνατότητες κατάρτισης. Τα πρώτα αποτελέσματα αυτής της προσπάθειας θα πρέπει να υποβληθούν ως το Δεκέμβριο του 2000,

§ την Επιτροπή να υποβάλει προσεχώς ανακοίνωση για μια επιχειρηματική, καινοτόμο και ανοικτή Ευρώπη, μαζί με το Πολυετές Πρόγραμμα υπέρ των Επιχειρήσεων και του Επιχειρηματικού Πνεύματος 2001-2005, το οποίο θα διαδραματίσει σημαντικό καταλυτικό ρόλο στο υπόψη εγχείρημα,

§ το Συμβούλιο και την Επιτροπή να εκπονήσουν Ευρωπαϊκό Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις, που θα πρέπει να εγκριθεί τον Ιούνιο του 2000 και με τον οποίο τα κράτη μέλη θα πρέπει να δεσμεύονται να εστιάσουν τα ανωτέρω μέσα στις μικρές εταιρείες, ως κυριότερη δύναμη για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην Ευρώπη, και να φροντίσουν ειδικά για τις ανάγκες τους,

§ το Συμβούλιο και την Επιτροπή να υποβάλουν, ως το τέλος του 2000, έκθεση σχετικά με την ήδη διεξαγόμενη

επισκόπηση των χρηματοπιστωτικών μέσων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, προκειμένου να αναπροσανατολιστούν οι χρηματοδοτήσεις προς την υποστήριξη νεοσύστατων επιχειρήσεων, εταιριών υψηλής τεχνολογίας και μικροεπιχειρήσεων, καθώς και των άλλων πρωτοβουλιών επιχειρηματικού κεφαλαίου που προτείνει η ΕΤΕπ.

1.3.5 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΛΗΡΗ ΚΑΙ ΕΝΤΕΛΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ¹⁰

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θεώρησε ότι πρέπει να επισπευσθούν οι εργασίες ώστε να ολοκληρωθεί σε ορισμένους τομείς η εσωτερική αγορά και να βελτιωθούν οι χαμηλές επιδόσεις σε ορισμένους άλλους, ώστε να διασφαλιστούν τα συμφέροντα των επιχειρήσεων και των καταναλωτών.. Πέραν τούτου, η ύπαρξη δίκαιων κανόνων περί ανταγωνισμού και δημόσιων ενισχύσεων και η ενιαία εφαρμογή τους είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να μπορούν οι επιχειρήσεις να αναπτύσσονται και να λειτουργούν αποτελεσματικά υπό ίσους όρους στην εσωτερική αγορά.Μ' αυτές τις σκέψεις, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους :

- να χαράξουν μέχρι τα τέλη του 2000, μια στρατηγική για την εξάλειψη των φραγμών στην παροχή υπηρεσιών,
- να επισπεύσουν τη φιλελευθεροποίηση σε τομείς όπως το αέριο, ο ηλεκτρισμός, οι ταχυδρομικές υπηρεσίες και οι μεταφορές.

¹⁰ στο ίδιο, άρθρα 16-19

Παρομοίως όσον αφορά τη χρήση και τη διαχείριση του εναέριου χώρου, το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει τις προτάσεις της το συντομότερο δυνατό, ώστε να επιτευχθεί μια πλήρως λειτουργική εσωτερική αγορά σ' αυτούς τους τομείς,

- να ολοκληρώσουν εγκαίρως τις εργασίες επί των αναμενόμενων προτάσεων για την ενημέρωση των κανόνων περί κρατικών προμηθειών, ιδίως δε να τις κάνουν προσιτές στις ΜΜΕ, ώστε οι νέοι κανόνες να μπορέσουν να τεθούν σε ισχύ από το 2002,

- να λάβουν τα αναγκαία μέτρα ώστε, μέχρι το 2003, να καταστεί δυνατή η διενέργεια των κοινοτικών και των κρατικών προμηθειών on line,

- να χαράξουν, μέχρι το 2001, μια στρατηγική περαιτέρω συντονισμένης δράσης για την απλούστευση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων των επιδόσεων της δημόσιας διοίκησης, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο. Σ' αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνεται ο εντοπισμός τομέων όπου απαιτείται περαιτέρω δράση των κρατών μελών για τον εξορθολογισμό της μεταφοράς της κοινοτικής νομοθεσίας στο εθνικό δίκαιο,

- να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τον περιορισμό του εν γένει επιπέδου των κρατικών ενισχύσεων, μετατοπίζοντας το κέντρο βάρους από την υποστήριξη συγκεκριμένων εταιριών ή κλάδων προς την αντιμετώπιση οριζόντιων θεμάτων κοινοτικού ενδιαφέροντος, όπως η απασχόληση, η περιφερειακή ανάπτυξη, το περιβάλλον, και η κατάρτιση ή η έρευνα.

1.3.6 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΕΣ¹¹

Οι αποτελεσματικές και διαφανείς κεφαλαιαγορές προάγουν την οικονομική αύξηση και την απασχόληση, συντελώντας στην καλύτερη διάθεση του κεφαλαίου και μειώνοντας το κόστος του. Παίζουν ουσιαστικότερο ρόλο στην υποβοήθηση νέων ιδεών, την υποστήριξη του επιχειρηματικού πνεύματος και την προαγωγή της πρόσβασης στις νέες τεχνολογίες και της χρησιμοποίησής τους. Είναι απαραίτητο να αξιοποιηθεί το δυναμικό του ευρώ για την προώθηση της ολοκλήρωσης των ευρωπαϊκών κεφαλαιαγορών. Πέραν τούτου, η ύπαρξη αποτελεσματικών αγορών επιχειρηματικών κεφαλαίων παίζει σημαντικό ρόλο για τις ταχέως αναπτυσσόμενες καινοτόμες μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τη δημιουργία νέων και βιώσιμων θέσεων εργασίας.

Για να επιταχυνθεί η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, αποφασίστηκε ότι θα πρέπει να γίνουν ενέργειες ώστε :

- να οριστεί ένα αυστηρό χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση του Προγράμματος Δράσης Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών ως το 2005, λαμβάνοντας υπόψη τομείς δράσης με προτεραιότητα, όπως η διευκόλυνση της ευρύτερης δυνατής πρόσβασης και για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στα επενδυτικά κεφάλαια σε πανευρωπαϊκή βάση, με τη βοήθεια "ενιαίου διαβατηρίου" για τους εκδότες· η διευκόλυνση της επιτυχούς συμμετοχής

¹¹ στο ίδιο, άρθρο 20,21

όλων των επενδυτών σε μια ολοκληρωμένη αγορά με την εξάλειψη των εμποδίων για τις επενδύσεις σε ταμεία συντάξεων· η προαγωγή περαιτέρω ολοκλήρωσης και καλύτερης λειτουργίας των αγορών δημόσιων ομολόγων / ομολογιών χάρη σε περισσότερες διαβουλεύσεις και μεγαλύτερη διαφάνεια των χρονοδιαγραμμάτων, τεχνικών και μέσων έκδοσης χρεογράφων και σε βελτιωμένη λειτουργία διασυνοριακών αγορών πώλησης και επαναγοράς ("ρέπος")· η βελτίωση της συγκρισιμότητας των ισολογισμών, αποτελεσμάτων χρήσεως κλπ. των εταιριών, και η εντονότερη συνεργασία μεταξύ των αρχών των υπεύθυνων για την εποπτεία των κεφαλαιαγορών ανά την Ευρωπαϊκή Ένωση,

- να εξασφαλιστεί η πλήρης υλοποίηση του Προγράμματος Δράσης Επιχειρηματικών Κεφαλαίων ως το 2003,
- να επιτελεστεί ταχεία πρόοδος ως προς τις από μακρού εκκρεμούσες προτάσεις για τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς και για την εξυγίανση και εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων και ασφαλιστικών εταιριών, ώστε να βελτιωθεί η λειτουργία και η σταθερότητα της ευρωπαϊκής κεφαλαιαγοράς,
- να κλείσει, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ελσίνκι, το θέμα της εκκρεμούς δέσμης φορολογικών μέτρων

1.3.7 ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ :
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ, ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ¹²

Παράλληλα με τη διατήρηση της μακροοικονομικής σταθερότητας και την τόνωση της οικονομικής αύξησης και της απασχόλησης, οι μακροοικονομικές πολιτικές πρέπει να προάγουν τη μετάβαση προς μια οικονομία βασισμένη στη γνώση, πράγμα που συνεπάγεται ενισχυμένο ρόλο των διαρθρωτικών πολιτικών. Ο μακροοικονομικός διάλογος¹³ πρέπει να δημιουργήσει σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων, ώστε να υπάρχει αμοιβαία κατανόηση των θέσεων και των περιορισμών του καθενός. Η ευκαιρία που προσφέρει η οικονομική αύξηση πρέπει να αξιοποιηθεί για την ενεργητικότερη επιδίωξη της δημοσιονομικής εξυγίανσης και τη βελτίωση της ποιότητας και της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε το Συμβούλιο και την Επιτροπή να χρησιμοποιήσουν τις υφιστάμενες διαδικασίες και να υποβάλουν, μέχρι την άνοιξη του 2001, έκθεση στην οποία θα αξιολογείται η συμβολή των δημόσιων οικονομικών στην οικονομική αύξηση και την απασχόληση και στην οποία θα εκτιμάται, βάσει συγκρίσιμων δεδομένων και δεικτών, εάν και κατά πόσον λαμβάνονται κατάλληλα συγκεκριμένα μέτρα για :

- την ελάφρυνση της φορολογικής πίεσης επί της εργασίας και ιδίως της σχετικά ανειδίκευτης και χαμηλά αμειβόμενης,

¹² στο ίδιο, άρθρα 22,23

¹³ δυνάμει της διαδικασίας της Κολωνίας

τη βελτίωση των ευνοϊκών, για την απασχόληση και την κατάρτιση, επιπτώσεων των φορολογικών συστημάτων και των συστημάτων παροχών,

- τον αναπροσανατολισμό των δημόσιων δαπανών ώστε να δοθεί μεγαλύτερο ειδικό βάρος στις δαπάνες για τη σώρευση κεφαλαίου τόσο υλικού όσο και ανθρώπινου και την υποστήριξη της έρευνας και ανάπτυξης, της καινοτομίας και των τεχνολογιών των πληροφοριών,
- την εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, εξετάζοντας τους διάφορους σχετικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων της γήρανσης του πληθυσμού, βάσει της έκθεσης που θα εκπονήσει η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για την Κοινωνική Προστασία.

1.4 ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΜΕ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΕΝΟΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ¹⁴

Η επένδυση στον άνθρωπο και η ανάπτυξη ενεργού και δυναμικού κράτους προνοίας θα έχει ζωτική σημασία τόσο για τη θέση της Ευρώπης στην οικονομία της γνώσης όσο και για να εξασφαλιστεί ότι η εμφάνιση της νέας αυτής οικονομίας δεν θα επιτείνει τα υφιστάμενα κοινωνικά προβλήματα της ανεργίας, του κοινωνικού αποκλεισμού και της ένδειας.

¹⁴ στο ίδιο άρθρο 24

1.4.1 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ¹⁵

Τα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να προσαρμοστούν τόσο στις απαιτήσεις της κοινωνίας της γνώσης όσο και στην ανάγκη για καλύτερο επίπεδο και ποιότητα απασχόλησης. Τα συστήματα αυτά πρέπει να προσφέρουν ευκαιρίες μάθησης και κατάρτισης προσαρμοσμένες σε συγκεκριμένες ομάδες στις διάφορες φάσεις της ζωής τους : νέοι, άνεργοι ενήλικες και απασχολούμενοι των οποίων οι δεξιότητες κινδυνεύουν να αχρηστευθούν λόγω της ταχείας αλλαγής. Η νέα αυτή προσέγγιση πρέπει να απαρτίζεται από τρία κύρια στοιχεία : την ανάπτυξη τοπικών κέντρων μάθησης, την προαγωγή νέων βασικών δεξιοτήτων - ιδίως στις τεχνολογίες των πληροφοριών - και τη μεγαλύτερη διαφάνεια των προσόντων.

Συνεπώς, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τους συνταγματικούς τους κανόνες, το Συμβούλιο και την Επιτροπή να λάβουν τα απαιτούμενα μέτρα στο πεδίο των αρμοδιοτήτων τους, για την επίτευξη των εξής στόχων :

- ουσιαστική ετήσια αύξηση των κατά κεφαλήν επενδύσεων σε ανθρώπινο δυναμικό,
- ο αριθμός ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών, τα οποία έχουν ολοκληρώσει μόνον τον κατώτερο κύκλο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και δεν συνεχίζουν την εκπαίδευση και κατάρτισή τους, πρέπει να υποδιπλασιαστεί μέχρι το 2010,

¹⁵ στο ίδιο άρθρο 25,26

- τα σχολεία και τα κέντρα κατάρτισης, συνδεδεμένα όλα με το Διαδίκτυο, θα πρέπει να μετατραπούν σε πολυλειτουργικά τοπικά κέντρα μάθησης, προσιτά σε όλους, με τη χρήση των καταλληλότερων μεθόδων για την κάλυψη ευρέος φάσματος ομάδων-στόχων· πρέπει να θεσπιστούν συνεργασίες μάθησης μεταξύ σχολείων, κέντρων κατάρτισης, επιχειρήσεων και ερευνητικών ιδρυμάτων προς αμοιβαίο όφελος,

- ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο πρέπει να καθορίζει τις νέες βασικές δεξιότητες που πρέπει να παρέχει η διά βίου μάθηση : δεξιότητες πληροφορικής, ξένες γλώσσες, τεχνολογική αντίληψη, επιχειρηματικό πνεύμα και κοινωνικές δεξιότητες· πρέπει να θεσπιστεί ευρωπαϊκό δίπλωμα βασικών δεξιοτήτων πληροφορικής, με αποκεντρωμένες διαδικασίες πιστοποίησης, ώστε να προαχθούν οι βασικές γνώσεις ψηφιακής τεχνολογίας σε ολόκληρη την Ένωση,

- να καθοριστούν, μέχρι τα τέλη του 2000, τα μέσα για την προώθηση της κινητικότητας των σπουδαστών, των διδασκάλων και του προσωπικού κατάρτισης και έρευνας, αφενός μεν, με την καλύτερη δυνατή χρήση των υφιστάμενων κοινοτικών προγραμμάτων (Σωκράτης, Leonardo, Νεολαία) - με εξάλειψη των εμποδίων - αφετέρου δε, με διαφανέστερη αναγνώριση των προσόντων και των περιόδων σπουδών και κατάρτισης· να ληφθούν μέτρα για την άρση των εμποδίων στην κινητικότητα των

διδασκάλων μέχρι το 2000 και για την προσέλκυση διδασκάλων υψηλής ποιότητας,

- πρέπει να αναπτυχθεί κοινή ευρωπαϊκή μορφή βιογραφικών σημειωμάτων, η οποία θα χρησιμοποιείται εθελοντικά, ώστε να ευνοείται η κινητικότητα με την καλύτερη αξιολόγηση των γνώσεων που έχουν αποκτηθεί, τόσο από τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης όσο και από τους εργοδότες.

1.4.2 ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΙΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ¹⁶

Η διαδικασία του Λουξεμβούργου, η οποία βασίζεται στην εκπόνηση κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και στη μετατροπή τους σε Εθνικά Σχέδια Δράσης για την Απασχόληση, επέτρεψε στην Ευρώπη να μειώσει σημαντικά την ανεργία. Η ενδιάμεση αναθεώρηση πρέπει να δώσει νέα ώθηση στη διαδικασία αυτή, εμπλουτίζοντας τις κατευθυντήριες γραμμές και θέτοντας πιο συγκεκριμένους στόχους για αυτές, δημιουργώντας στενότερους δεσμούς με άλλους συναφείς τομείς πολιτικής και καθορίζοντας αποτελεσματικότερες διαδικασίες για τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων. Εν προκειμένω, το Συμβούλιο και η Επιτροπή κλήθηκαν να εξετάσουν τους εξής τέσσερις βασικούς τομείς :

- βελτίωση της απασχολησιμότητας και μείωση των ελλείψεων δεξιοτήτων, ιδίως μέσω του εφοδιασμού των υπηρεσιών απασχόλησης

¹⁶ στο ίδιο άρθρα 28,29,30

με μια πανευρωπαϊκή βάση δεδομένων για θέσεις απασχόλησης και ευκαιρίες μάθησης· προαγωγή ειδικών προγραμμάτων ώστε να μπορέσουν οι άνεργοι να καλύψουν τις ελλείψεις δεξιοτήτων,

- μεγαλύτερη προτεραιότητα στη διά βίου μάθηση ως βασικού στοιχείου του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, μεταξύ άλλων ενθαρρύνοντας συμφωνίες μεταξύ των κοινωνικών εταίρων για την καινοτομία και τη διά βίου μάθηση· αξιοποιώντας τη συμπληρωματικότητα μεταξύ της διά βίου μάθησης και της προσαρμοστικότητας χάρη στην ευέλικτη διαχείριση του χρόνου εργασίας και την εκ περιτροπής απασχόληση· και καθιερώνοντας ευρωπαϊκό έπαθλο για τις ιδιαίτερα προοδευτικές επιχειρήσεις. Πρέπει να καθοριστούν σημεία αναφοράς για την παρακολούθηση της πορείας προς το στόχο αυτόν,

- μεγαλύτερη απασχόληση στον τομέα της παροχής υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των προσωπικών υπηρεσιών, όπου υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις· είναι δυνατόν να αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες του ιδιωτικού, του δημόσιου και του τρίτου τομέα, με τις ενδεικνυόμενες λύσεις, για τις λιγότερο ευνοημένες κατηγορίες,

- προώθηση όλων των πτυχών των ίσων ευκαιριών, μεταξύ άλλων περιορίζοντας τον επαγγελματικό διαχωρισμό, και διευκόλυνση του συμβιβασμού της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή, ιδίως καθορίζοντας νέο σημείο αναφοράς για την παροχή καλύτερης παιδικής μέριμνας.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έκρινε ότι, βάσει των διαθέσιμων στατιστικών, ο γενικός στόχος των μέτρων αυτών θα πρέπει να είναι η αύξηση του ποσοστού απασχόλησης από το σημερινό 61% κατά μέσο όρο σε επίπεδο όσο το δυνατόν εγγύτερο του 70% το 2010, και η αύξηση του ποσοστού απασχολούμενων γυναικών από το σημερινό 51% κατά μέσο όρο σε άνω του 60% το 2010. Λαμβάνοντας υπόψη τα διαφορετικά σημεία εκκίνησής τους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να καθορίσουν εθνικούς στόχους για υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης. Αυτό, με την αύξηση του εργατικού δυναμικού, θα ενισχύσει τη βιωσιμότητα των συστημάτων κοινωνικής προστασίας.

1.4.3 ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ¹⁷

Το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο, με τα ανεπτυγμένα συστήματα κοινωνικής προστασίας που το χαρακτηρίζουν, πρέπει να αποτελεί το υπόβαθρο του μετασχηματισμού προς την οικονομία της γνώσης. Ωστόσο, τα συστήματα αυτά πρέπει να προσαρμοστούν ως μέρος ενός ενεργού κράτους προνοίας, προκειμένου να εξασφαλιστεί η οικονομική αποδοτικότητα της εργασίας, να διασφαλιστεί η μακροχρόνια βιωσιμότητά τους παρά τη γήρανση του πληθυσμού, να προαχθεί η κοινωνική ένταξη και η ισότητα των φύλων, και να παρέχονται ποιοτικές υπηρεσίες υγείας. Έχοντας επίγνωση του γεγονότος ότι η πρόκληση αυτή είναι καλύτερο να αντιμετωπιστεί με συνεργασία, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε το Συμβούλιο:

- να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών, με την ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών

¹⁷ στο ίδιο άρθρο 31

βάσει βελτιωμένων δικτύων πληροφοριών τα οποία αποτελούν τα βασικά εργαλεία στον τομέα αυτόν,

- να αναθέσει στην Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για την Κοινωνική Προστασία, λαμβάνοντας υπόψη τις εργασίες της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής, να υποστηρίξει τη συνεργασία αυτή και, ως πρώτη προτεραιότητα, να εκπονήσει, βάσει ανακοίνωσης της Επιτροπής, μια μελέτη για τη μελλοντική εξέλιξη της κοινωνικής προστασίας υπό μακροπρόθεσμο πρίσμα, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στη βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων σε διαφορετικά χρονικά πλαίσια μέχρι το 2020 και μετά, εφόσον απαιτείται. Το Δεκέμβριο του 2000 πρέπει να έχει υποβληθεί σχετική έκθεση προόδου.

1.4.4 ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ¹⁸

Ο αριθμός των κατοίκων της Ένωσης που ζει κάτω από το όριο της φτώχειας και σε κατάσταση κοινωνικού αποκλεισμού είναι απαράδεκτος. Πρέπει να ληφθούν μέτρα ώστε να γίνει αποφασιστικό βήμα προς την εξάλειψη της φτώχειας, θέτοντας ικανοποιητικούς στόχους οι οποίοι πρέπει να συμφωνηθούν από το Συμβούλιο ως το τέλος του έτους. Στις εργασίες αυτές θα συμμετέχει η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για την Κοινωνική Προστασία. Η νέα κοινωνία της γνώσης προσφέρει τεράστιες δυνατότητες για τη μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού, αφενός μεν, δημιουργώντας τις οικονομικές

¹⁸ στο ίδιο άρθρο 32,33

συνθήκες για μεγαλύτερη ευημερία μέσω υψηλότερων επιπέδων οικονομικής αύξησης και απασχόλησης, αφετέρου δε, ανοίγοντας νέους δρόμους για τη συμμετοχή στην κοινωνία. Ταυτόχρονα όμως, η κοινωνία αυτή ενέχει τον κίνδυνο διεύρυνσης του χάσματος μεταξύ εκείνων που διαθέτουν πρόσβαση στις νέες γνώσεις και εκείνων που αποκλείονται. Για να αποφευχθεί ο κίνδυνος αυτός και να μεγιστοποιηθούν οι νέες αυτές δυνατότητες, πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για τη βελτίωση των δεξιοτήτων, την προαγωγή ευρύτερης πρόσβασης στη γνώση και στις ευκαιρίες και την καταπολέμηση της ανεργίας: η καλύτερη διασφάλιση κατά του κοινωνικού αποκλεισμού είναι μια θέση απασχόλησης. Οι πολιτικές για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού πρέπει να βασίζονται σε μια ανοικτή μέθοδο συντονισμού που θα συνδυάζει τα εθνικά σχέδια δράσης με μια πρωτοβουλία της Επιτροπής για συνεργασία στον τομέα αυτόν, η οποία θα υποβληθεί ως τον Ιούνιο του 2000.

Ειδικότερα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε το Συμβούλιο και την Επιτροπή :

- να προωθήσουν την καλύτερη κατανόηση του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω συνεχούς διαλόγου και ανταλλαγής πληροφοριών και ορθής πρακτικής, βάσει από κοινού συμφωνημένων δεικτών· στον καθορισμό αυτών των δεικτών θα συμμετέχει η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για την Κοινωνική Προστασία,

- να περιλάβουν την προαγωγή της κοινωνικής ένταξης στις πολιτικές των κρατών μελών για την απασχόληση, την εκπαίδευση και την κατάρτιση, την υγεία και την κατοικία, με παράλληλη δράση των Διαρθρωτικών Ταμείων σε κοινοτικό επίπεδο, εντός του σημερινού δημοσιονομικού πλαισίου,
- να αναπτύξουν δράσεις προτεραιότητας για συγκεκριμένες ομάδες-στόχους (π.χ. μειονοτικές ομάδες, παιδιά, ηλικιωμένοι και άτομα με ειδικές ανάγκες). τα κράτη μέλη θα επιλέγουν μεταξύ των δράσεων αυτών εκείνες που προσιδιάζουν στην ιδιαίτερη κατάστασή τους και, στη συνέχεια, θα υποβάλλουν εκθέσεις για την εφαρμογή τους.

1.5 ΤΡΟΠΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ-ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ¹⁹

Όσον αφορά τον τρόπο λήψης αποφάσεων και εφαρμογής τους αποφασίστηκε ότι δεν χρειάζεται νέα διαδικασία. Οι υφιστάμενες κύριες κατευθυντήριες γραμμές της οικονομικής πολιτικής και οι διαδικασίες του Λουξεμβούργου, του Κάρντιφ και της Κολωνίας προσφέρουν τα απαραίτητα μέσα, εφόσον απλουστευθούν και συντονισθούν καλύτερα, ιδίως μέσω άλλων συνθέσεων του Συμβουλίου που συμβάλλουν στην προετοιμασία των κύριων κατευθυντήριων γραμμών της οικονομικής πολιτικής από το Συμβούλιο ECOFIN. Επιπλέον, οι κύριες κατευθυντήριες γραμμές της οικονομικής πολιτικής πρέπει να εστιάζονται όλο και περισσότερο στις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις των διαρθρωτικών πολιτικών και σε μεταρρυθμίσεις με στόχο την προώθηση του αναπτυξιακού δυναμικού, της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής, καθώς και στη μετάβαση προς μια οικονομία βασισμένη στη γνώση. Μέσω των διαδικασιών του Κάρντιφ και του Λουξεμβούργου τα αντίστοιχα θέματα μπορούν να αντιμετωπιστούν διεξοδικότερα.

Αυτές οι βελτιώσεις θα υποστηριχθούν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το οποίο θα αναλάβει εξέχοντα καθοδηγητικό και συντονιστικό ρόλο για την εξασφάλιση συνολικής συνοχής και αποτελεσματικής παρακολούθησης της προόδου που σημειώνεται προς την επίτευξη του νέου στρατηγικού στόχου. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα πραγματοποιεί, επομένως, σύνοδο κάθε άνοιξη, ειδικά για οικονομικά και κοινωνικά θέματα. Οι εργασίες πρέπει, κατά

¹⁹ στο ίδιο άρθρα 35,36,37,38,39,40,41

συνέπεια, να οργανώνονται τόσο ανάντη όσο και κατάντη σε συνάρτηση με την εν λόγω σύνοδο. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να συντάσσει ετήσια ανακεφαλαιωτική έκθεση σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται βάσει διαρθρωτικών δεικτών οι οποίοι θα συμφωνηθούν σχετικά με την απασχόληση, την καινοτομία, την οικονομική μεταρρύθμιση και την κοινωνική συνοχή.

Η υλοποίηση του στρατηγικού στόχου θα διευκολυνθεί εάν εφαρμοσθεί νέα ανοικτή μέθοδος συντονισμού ως μέσο διάδοσης βέλτιστων πρακτικών και επίτευξης μεγαλύτερης σύγκλισης προς τους κύριους στόχους της ΕΕ. Αυτή η μέθοδος, η οποία είναι σχεδιασμένη κατά τρόπον ώστε να βοηθά τα κράτη μέλη να αναπτύσσουν σταδιακά τις πολιτικές τους, περιλαμβάνει τα εξής :

- καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών για την Ένωση, συνδυασμένων με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα για τη βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη επίτευξη των στόχων που θέτουν,
- καθορισμό, κατά περίπτωση, ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών και σημείων αναφοράς, με μέτρο τα καλύτερα του κόσμου, προσαρμοσμένων στις ανάγκες διαφόρων κρατών μελών και τομέων ως μέσο σύγκρισης των βέλτιστων πρακτικών,
- μεταφορά αυτών των ευρωπαϊκών κατευθυντήριων γραμμών στις εθνικές και περιφερειακές

πολιτικές με τον καθορισμό ειδικών στόχων και τη θέσπιση μέτρων, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και περιφερειακές ιδιομορφίες,

- .περιοδική παρακολούθηση, αξιολόγηση και επανεξέταση από ομοτίμους, υπό μορφή αλληλοδιδακτικών διαδικασιών.

Θα ακολουθηθεί μια πλήρως αποκεντρωμένη προσέγγιση σύμφωνη με την αρχή της επικουρικότητας, στο πλαίσιο της οποίας η Ένωση, τα κράτη μέλη, οι περιφερειακές και τοπικές βαθμίδες, καθώς και οι κοινωνικοί εταίροι και η κοινωνία των πολιτών θα συμμετέχουν ενεργά μέσω διάφορων μορφών εταιρικής σχέσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα επεξεργαστεί μία μέθοδο συγκριτικής αξιολόγησης των βέλτιστων πρακτικών για τη διαχείριση της αλλαγής σε δικτύωση με διάφορους παρόχους και χρήστες και συγκεκριμένα τους κοινωνικούς εταίρους, τις επιχειρήσεις και τους ΜΚΟ.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο απευθύνεται ιδιαίτερος στο πνεύμα κοινωνικής ευθύνης των επιχειρήσεων όσον αφορά τις βέλτιστες πρακτικές για την διά βίου μάθηση, την οργάνωση της εργασίας, τις ίσες ευκαιρίες, την κοινωνική ένταξη και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η επίτευξη του νέου στρατηγικού στόχου θα βασιστεί κυρίως στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και σε εταιρικές σχέσεις ιδιωτικών και δημόσιων φορέων. Θα εξαρτηθεί από την κινητοποίηση των μέσων που διαθέτουν οι αγορές, καθώς και από τις προσπάθειες των κρατών μελών. Ο ρόλος της Ένωσης είναι να δράσει ως καταλύτης στη διαδικασία αυτή, θεσπίζοντας

αποτελεσματικό πλαίσιο για την κινητοποίηση όλων των διαθέσιμων πόρων για τη μετάβαση προς την οικονομία με βάση τη γνώση και προσθέτοντας τη δική της συμβολή στην προσπάθεια αυτή δυνάμει των υφιστάμενων κοινοτικών πολιτικών, τηρώντας παράλληλα την Ατζέντα 2000. Εκτός αυτού, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε ικανοποίηση για τη συμβολή την οποία προτίθεται να κάνει η ΕΤΕπ όσον αφορά τη δημιουργία ανθρώπινου κεφαλαίου, τις ΜΜΕ και το επιχειρηματικό πνεύμα, την Ε&Α, τα δίκτυα στους τομείς της τεχνολογίας της πληροφορίας και των τηλεπικοινωνιών και την καινοτομία. Με την «Πρωτοβουλία Καινοτομία 2000», η ΕΤΕπ πρέπει να προωθήσει τα σχέδιά της να διαθέσει ακόμα ένα δισεκατομμύριο ευρώ για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου υπέρ των ΜΜΕ, καθώς και το ειδικό δανειοδοτικό πρόγραμμά της, ύψους 12 έως 15 δισ. ευρώ, κατά τα επόμενα 3 έτη για τους τομείς προτεραιότητας

1.6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ

ΣΤΟΧΩΝ

Παράλληλα με τη θέσπιση της Στρατηγικής της Λισσαβώνας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πρότεινε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την ετήσια αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων της Στρατηγικής, με βάση συγκεκριμένους διαρθρωτικούς δείκτες. Στην εαρινή έκθεση του 2001, χρησιμοποιήθηκαν 35 δείκτες, οι οποίοι είχαν εγκριθεί από το Συμβούλιο το 2000 και κάλυπταν τους τομείς της απασχόλησης, της οικονομικής μεταρρύθμισης και της κοινωνικής συνοχής. Οι δείκτες αυτοί αυξήθηκαν, στην εαρινή έκθεση του 2002, σε 42, προκειμένου να καλυφθούν, εκτός των ανωτέρω, και οι τομείς της έρευνας και της καινοτομίας, και του περιβάλλοντος. Στην εαρινή έκθεση του 2004, οι δείκτες περιορίστηκαν σε 14, προκειμένου να εξασφαλισθεί η

περισσότερο συνοπτική παρουσίαση και η καλύτερη εκτίμηση της διαχρονικής πορείας της επίτευξης των στόχων της Στρατηγικής της Λισσαβώνας. Επιπλέον, αποφασίστηκε αυτοί οι δείκτες να παραμείνουν σταθεροί για τρία χρόνια. Αναλυτικά, οι διαρθρωτικοί δείκτες²⁰ περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

1. το κατά κεφαλήν ΑΕΠ,
2. την παραγωγικότητα της εργασίας,
3. το ποσοστό απασχόλησης (με διάκριση ανά φύλο),
4. το ποσοστό απασχόλησης των μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων (με διάκριση ανά φύλο),
5. το επίπεδο μόρφωσης (ατόμων ηλικίας 20 έως 24 ετών-με διάκριση ανά φύλο),
6. τις δαπάνες για Έρευνα και Ανάπτυξη,
7. τα σχετικά επίπεδα τιμών,
8. τις πραγματοποιούμενες επενδύσεις,
9. το ποσοστό των πολιτών στα όρια της φτώχειας (με διάκριση ανά φύλο),
10. το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων (με διάκριση ανά φύλο),
11. το εύρος των ποσοστών απασχόλησης ανά περιφέρεια (με διάκριση ανά φύλο),
12. τις εκπομπές αερίων υπευθύνων για το φαινόμενο του θερμοκηπίου,
13. την ενεργειακή ένταση της οικονομίας και
14. τον όγκο των μεταφερόμενων εμπορευμάτων

²⁰ Υπουργείο Ανάπτυξης, Ειδική Γραμματεία Για Την Ανταγωνιστικότητα, Στρατηγική της Λισσαβώνας, Αθήνα Ιανουάριος 2005 σελ 11

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ WIM KOK

2.1 ΑΝΑΘΕΣΗ ΕΝΤΟΛΗΣ²¹

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το οποίο συνήλθε τον Μάρτιο του 2004 στις Βρυξέλλες, κάλεσε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προχωρήσει σε σύσταση Ομάδας Υψηλού Επιπέδου με πρόεδρο τον κύριο Wim Kok. Έργο της Ομάδας ήταν η διεξαγωγή μιας ανεξάρτητης αξιολόγησης που θα συνεισέφερε στην ενδιάμεση αναθεώρηση. Στην έκθεσή της η Ομάδα όφειλε να καταγράψει ένα σύνολο μέτρων τα οποία διαμορφώνουν μια συνεπή στρατηγική ούτως ώστε οι οικονομίες των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να επιτύχουν τους στόχους και τις επιδιώξεις της Λισσαβώνας. Η εν λόγω Ομάδα στελεχώθηκε με έναν περιορισμένο αριθμό ατόμων υψηλών προσόντων, ικανών να εκφράσουν τις απόψεις όλων των ενδιαφερομένων. Η Ομάδα όφειλε να δημοσιεύσει την έκθεσή της και να την υποβάλει στην Επιτροπή μέχρι την 1^η Νοεμβρίου 2004. Η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου υλοποίησε το έργο της κατά την διάρκεια της περιόδου Μαΐου – Οκτωβρίου 2004. Κατά το διάστημα αυτό

²¹ Η Αντιμετώπιση της Πρόκλησης, η Στρατηγική της Λισσαβώνας για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση, Έκθεση της ομάδας υψηλού επιπέδου προεδρευόμενης από τον Wim Kok, Νοέμβριος 2004 Σελ 6-7, πηγή Ευρωπαϊκή επιτροπή (www.europa.int.eu)

τα μέλη της συναντήθηκαν έξι φορές. Η έκθεσή της υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την 3^η Νοεμβρίου 2004

Σύνθεση Η Ομάδα Έργου αποτελείτο από τα ακόλουθα μέλη:

- Κος Wim Kok (Πρόεδρος), πρώην Πρωθυπουργός Κάτω Χωρών
- Κος Romain Bausch, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της SES Global (Λουξεμβούργο)
- Κος Niall Fitzgerald, Πρόεδρος του πρακτορείου Reuters, Πρόεδρος του φόρουμ Δι-Ατλαντικού Επιχειρηματικού Διαλόγου
- Κος Antonio Gutiérrez Vega, Μέλος του Ισπανικού Κοινοβουλίου
- Κος Will Hutton (εισηγητής), Εκτελεστικός Διευθυντής του Ιδρύματος Εργασίας (Work Foundation)
- Κα Anne-Marie Idrac, Πρόεδρος της Αυτόνομης Διοίκησης Μεταφορών Παρισίων (Régie autonome des transports parisiens – RATP)
- Κος Wanja Lundby-Wedin, Πρόεδρος της Συνομοσπονδίας Συνδικαλιστικών Ενώσεων Σουηδίας (LÖ)
- Κος Thomas Mirow, πρώην Υπουργός του Γερμανικού Κρατιδίου του Αμβούργου, Ανώτερος Επιχειρηματικός Σύμβουλος
- Κος Bedřich Moldan, Πρόεδρος του Κέντρου Περιβάλλοντος της Τσεχίας (Πανεπιστήμιο Καρόλου – Πράγα)
- Κος Luigi Paganetto, Καθηγητής Διεθνούς Οικονομίας (Πανεπιστήμιο Tor Vergata – Ρώμη)
- Κος Dariusz Rosati, Καθηγητής Οικονομικών, Μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τον Ιούνιο του 2004
- Κος Veli Sundbäck, Πρώτος Αντιπρόεδρος της εταιρείας Nokia, Φινλανδία
- Κος Friedrich Verzetnitsch, Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Συνδικαλιστικών Ενώσεων Αυστρίας (ÖGB), Μέλος του Αυστριακού Κοινοβουλίου.

2.2. Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΑΒΩΝΑΣ ΚΑΙ Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ WIM

KOK

Στην έκθεση της ομάδας υψηλού επιπέδου υπό τον κ.Wim Kok, διαπιστώνεται σημαντική χρονική υστέρηση στην επίτευξη των στόχων και επισημαίνεται η ανάγκη επιτάχυνσης των μεταρρυθμίσεων. Οι διαπιστούμενες καθυστερήσεις σύμφωνα με την έκθεση των εμπειρογνομόνων οφείλονται στην έλλειψη πολιτικής δέσμευσης και αποφασιστικότητας, στη δύσκολη διεθνή συγκυρία, στην έλλειψη συντονισμένων πολιτικών και προτεραιοτήτων των κρατών-μελών, όπως επίσης και στην απροθυμία των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων να προβούν στις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις που θα επιφέρουν τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης στην Ευρώπη.

. Στην οπτική αυτή, η έκθεση προτείνει εκπόνηση εθνικών σχεδίων δράσης με τομείς προτεραιότητας: την περαιτέρω ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης, την βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς της Ε.Ε, του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της αγοράς εργασίας και την αναβάθμιση του περιβάλλοντος.

Η Έκθεση Kok υπογραμμίζει ότι οι απαιτούμενες μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας θα πρέπει να ληφθούν από τις εθνικές κυβερνήσεις, ενώ η πορεία επίτευξης των στόχων για την κάθε χώρα προτείνεται να αξιολογείται και να απασχολεί τα εθνικά συμβούλια και τους κοινωνικούς εταίρους. Επίσης, όλες οι μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να είναι

σύμφωνες με τις βασικές αρχές της στρατηγικής της Λισαβόνας όπου η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της αειφορίας είναι αναπόσπαστα στοιχεία και ο κοινωνικός διάλογος αποτελεί σημαντικό τμήμα του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της Ευρώπης και απαραίτητο μέσο για την επίτευξη υψηλής ανάπτυξης και απασχόλησης²².

Μέχρι σήμερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχουν δαπανηθεί σημαντικοί πόροι για την ποιότητα του περιβάλλοντος, την ποιότητα ζωής και την ανάπτυξη ενός μοντέλου κοινωνικής συνοχής. Αποτέλεσμα των προαναφερόμενων είναι η διάκριση της Ευρώπης ως παράδειγμα του σύγχρονου πολιτισμού σε όλο τον κόσμο. Η ομάδα εμπειρογνομόνων προτρέπει για την υιοθέτηση ως πρώτης προτεραιότητας τον στόχο για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Η Έκθεση Kok καταλήγει ότι οι Ευρωπαίοι αρχηγοί θα πρέπει να εμφυσήσουν την ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο σε όλους τους πολίτες της Ευρώπης.

2.3 ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. (ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ)²³

Σύμφωνα με την ΟΚΕ ως βασικότεροι παράγοντες που δύνανται να συμβάλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης στο πλαίσιο της αειφόρου και βιώσιμης ανάπτυξης αναδεικνύονται:

- Οι επενδύσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο προκειμένου αυτό να αποτελέσει τη βάση της κοινωνίας της γνώσης. Απαιτούνται συστήματα εκπαίδευσης και

²² Η Αντιμετώπιση της Πρόκλησης, η Στρατηγική της Λισσαβόνας για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση, Έκθεση της ομάδας υψηλού επιπέδου προεδρευόμενης από τον Wim Kok, Νοέμβριος 2004 Σελ 8-10

²³ Γνώμη της Ο.Κ.Ε.. (οικονομική και κοινωνική επιτροπή της Ελλάδος) επί Έκθεσης της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου υπό τον κ. Wim Kok, 14 Δεκεμβρίου 2004, υπ' αριθ. 124 Γνώμη σελ-5-13

κατάρτισης που προικίζουν τα άτομα με αξίες και ικανότητες και διδάσκουν την επιχειρηματικότητα και την ανάληψη κινδύνων, εκπαιδευτικά συστήματα που είναι τα ίδια αυτόνομα καλλιεργούν τη δια βίου μάθηση και ανάπτυξη του ατόμου, που είναι ενεργοί παραγωγοί νέας γνώσης, που καινοτομούν, εκπαιδευτικά συστήματα που διατηρούν στενή σχέση με τις τεχνολογικές αλλαγές και τις εξελίξεις στην πραγματική ζωή και υπηρετούν την κοινωνία της γνώσης.

- Η αναβάθμιση του ρόλου των κοινωνικών εταίρων. Ο σχεδιασμός των πολιτικών πρέπει να εμπεριέχει τον κοινωνικό διάλογο και να είναι προϊόν στενής συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο: μέσα από τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων μέσα από μια «συνεργασία αλλαγής (partnership for change), μέσα από τα εθνικά σχέδια δράσης που θα συζητηθούν από τους κοινωνικούς εταίρους σε κάθε χώρα, και με κατεύθυνση ένα Ευρωπαϊκό πρόγραμμα συνολικής δράσης που θα συμβάλει στην εφαρμογή της Λισαβόνας.
- Η ενίσχυση της έρευνας και η επικέντρωση της αναπτυξιακής στρατηγικής στην ποιότητα, στην καινοτομία και στην ανταγωνιστικότητα. Είναι επιτακτικός ο προσανατολισμός και η στήριξη της παραγωγής στην κατεύθυνση προϊόντων και υπηρεσιών εντάσεως γνώσης, ποιότητας και καινοτομίας στην κατεύθυνση δηλαδή ενός παραγωγικού προτύπου του οποίου η ανταγωνιστικότητα δεν εξαρτάται από το χαμηλό κόστος των εισροών και τις χαμηλές αμοιβές των εργαζομένων αλλά από ποιοτικά συστατικά²⁴.
- Η βελτίωση του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, καθώς σύμφωνα με την έκθεση «ένα μεγάλο μέρος των κοινωνικών πολιτικών όχι μόνο καταπολεμούν τη φτώχεια, αλλά συμβάλλουν επίσης στην αύξηση της προσφοράς εργασίας, σε ένα πιο παραγωγικό εργατικό δυναμικό και κατά συνέπεια σε υψηλότερη οικονομική ανάπτυξη».

²⁴ Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι ενώ η έννοια της παραγωγικότητας συνδέεται ως επί το πλείστον με το κόστος εργασίας οι διαφορές στους δείκτες παραγωγικότητας μεταξύ της Ευρώπης και της Αμερικής επηρεάζονται σημαντικά και από άλλους παράγοντες όπως είναι τα πλεονεκτήματα που οφείλονται π.χ. στην γεωγραφία αλλά και στις οικονομίες κλίμακας

- Η δημιουργία ενός μακρο-οικονομικού πλαισίου που ενισχύει τις διαρθρωτικές πολιτικές μέσα από την ενίσχυση της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Οι μεταρρυθμίσεις δεν μπορεί να πραγματοποιηθούν σε ένα πλαίσιο στασιμότητας.
- Η προσέγγιση της έκθεσης ΚοΚ σε ότι αφορά τον βασικό στόχο της στρατηγικής της Λισαβόνας, δηλαδή η παράμετρος της ανταγωνιστικότητας, χρήζει ευρύτερης ανάλυσης, καθώς δεν υπάρχει συγκεκριμένη αναφορά στη σχέση της νομισματικής πολιτικής της Ε.Ε. με την υλοποίηση των στρατηγικών στόχων της Λισαβόνας. Συγκεκριμένα η έκθεση δεν φωτίζει την συγκεκριμένη παράμετρο παρά το γεγονός ότι η εξέλιξη της ισοτιμίας ευρώ δολαρίου έχει καταλυτική επίδραση στην ανταγωνιστικότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών των χωρών-μελών της Ε.Ε.²⁵.
- Σημαντικό στοιχείο στις καθυστερήσεις υλοποίησης της στρατηγικής της Λισαβόνας αποτελεί σε μεγάλο βαθμό η αποτυχία επεξεργασίας και ανάπτυξης μιας συγκροτημένης ευρωπαϊκής μακροοικονομικής πολιτικής ικανής να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά την παγκόσμια δυσμενή συγκυρία. Η συζήτηση επικεντρώνεται στις δομικές μεταρρυθμίσεις στις αγορές εργασίας και προϊόντων αντί να δοθεί έμφαση στις αναγκαίες νομισματικές και φορολογικές μεταρρυθμίσεις.
- Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος μέσα από τη προώθηση ενός απλοποιημένου, λιτού και περισσότερο σταθερού κανονιστικού περιβάλλοντος. Σημαντικό επίσης στοιχείο μίας πολιτικής προώθησης της επιχειρηματικότητας είναι οι ανοικτές και απελευθερωμένες αγορές που λειτουργούν αποτελεσματικά προωθώντας τον υγιή ανταγωνισμό. Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί και η σοβαρή ευθύνη ορισμένων ευρωπαϊκών, κυρίως μεγάλων, επιχειρήσεων οι οποίες έχουν πρόσβαση σε σημαντικές κρατικές ενισχύσεις με πιθανό αποτέλεσμα να

²⁵ Υπενθυμίζεται ότι η αυστηρή νομισματική πολιτική της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας είχε ως αποτέλεσμα την ονομαστική ανατίμηση του ευρώ σε σχέση με το δολάριο σε ποσοστό που ξεπερνάει το 30%.

μην αποτελεί βασική προτεραιότητα η ανταπόκριση τους στις επιταγές του παγκόσμιου ανταγωνιστικού περιβάλλοντος.

- Επίσης, θετικά αξιολογείται η σύσταση «να υιοθετηθεί η εφαρμογή του προγράμματος της Λισαβόνας ως μέρος του κοινού προγράμματος εργασίας των Ευρωπαϊών Κοινωνικών Εταίρων». Επισημαίνουμε ιδιαίτερα ότι όλα τα μέρη θα πρέπει να δεσμευθούν σε ένα νέο πρόγραμμα δράσης των Ευρωπαϊών κοινωνικών εταίρων σύμφωνα με την ατζέντα της Λισαβόνας. Σε μια περίοδο αβεβαιότητας, αποτελεί επιτακτική ανάγκη η εκπόνηση και προώθηση ενός φιλόδοξου Ευρωπαϊκού προγράμματος δράσης των Ευρωπαϊών κοινωνικών εταίρων που θα παρέχει ασφάλεια στους εργαζόμενους μέσα σε ένα ασταθές και μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Τέλος, κλείνοντας την γενική τοποθέτηση θα πρέπει να σημειωθεί ότι η έκθεση ΚΟΚ προτείνει την ανοικτή μέθοδο διαβούλευσης για ζητήματα που αφορούν την απασχόληση, ενώ για ζητήματα όπως αυτά των δημόσιων δαπανών προτείνεται η «σκληρή μέθοδος» της «τιμωρίας» των χωρών που δεν υπακούν. Θέση της ΟΚΕ είναι ισχύσει η «σκληρή μέθοδος» και για τα ζητήματα της αγοράς εργασίας.

2.4 ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΚΕ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

2.4.1 ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΑΞΟΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Καθώς η Ευρώπη εισέρχεται στη δεύτερη φάση της στρατηγικής της Λισαβόνας μέσα σε ένα περιβάλλον με τους κινδύνους, τις δυνατότητες, τις προκλήσεις, και τις δυσκολίες που περιγράφονται στο προηγούμενο κεφάλαιο, χρειάζεται να επικεντρώσουμε τις προσπάθειές μας σε τρεις άξονες:

- Την εξασφάλιση υγιούς μακροοικονομικού περιβάλλοντος, που αποτελεί προϋπόθεση για την επιδίωξη όλων των στόχων της Λισαβόνας.
- Την βελτίωση της διακυβέρνησης των προσπαθειών για την υλοποίηση της στρατηγικής, τόσο σε εθνικό, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Την επικέντρωση των προσπαθειών σε ορισμένους κρίσιμους στόχους, από την επίτευξη των οποίων, θα εξαρτηθεί η ικανότητα της Ε.Ε. να επιτύχει και

άλλους παράλληλους στόχους σε όλες τις περιοχές δράσεων της στρατηγικής της Λισαβόνας.

2.4.2. ΤΟ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η οικονομική ανάπτυξη και η επιχειρηματικότητα, η καινοτομία και η πραγματοποίηση νέων επενδύσεων, η ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης, η κοινωνική δικαιοσύνη και η συνοχή, καθώς και η περιβαλλοντική αειφορία προϋποθέτουν ένα υγιές μακροοικονομικό περιβάλλον που θα εξασφαλίζει βιωσιμότητα, εμπιστοσύνη, σταθερότητα και ικανότητα ανταπόκρισης στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της παγκόσμιας οικονομίας, χωρίς απρόβλεπτες διαταράξεις στην ευρωπαϊκή δομή.

2.4.3 Η ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΛΙΣΑΒΩΝΑΣ

Η έκθεση Kok διατυπώνει οκτώ συστάσεις για τη βελτίωση της διακυβέρνησης της στρατηγικής της Λισαβόνας:

- Συστηματική ενασχόληση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου με την αξιολόγηση της προόδου για την επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας.
- Συμπράξεις των κρίσιμων δομών για να κινητοποιηθούν οι ευρωπαϊκές κοινωνίες γύρω από τις βασικές προτεραιότητες της απασχόλησης.
- Διαμόρφωση Εθνικών σχεδίων για την στρατηγική της Λισαβόνας σε συνεργασία με τα εθνικά κοινοβούλια και τις οργανώσεις των κοινωνικών εταίρων.
- Προσαρμογή των ευρωπαϊκών κατευθύνσεων οικονομικής πολιτικής και απασχόλησης, ώστε να αντανakλούν τις νέες προτεραιότητες για την ανάπτυξη και την απασχόληση.
- Δημιουργία μιας διαρκούς επιτροπής του Ευρωκοινοβουλίου για την στρατηγική της Λισαβόνας.
- Αναπροσαρμογή του Ευρωπαϊκού Προϋπολογισμού, ώστε να αντανakλά τις προτεραιότητες της Λισαβόνας με την δυνατότητα εισαγωγής οικονομικών κινήτρων για να ενθαρρύνονται τα κράτη-μέλη.

- Διαμόρφωση ενός πίνακα επιδόσεων σε σχέση με προτεινόμενους δείκτες και στόχους με έπαινο ή ψόγο των επιμέρους κρατών-μελών ανάλογα με την επίδοσή τους.
- Βελτίωση της επικοινωνιακής στρατηγικής σε σχέση με την στρατηγική της Λισαβόνας.
Τοποθετήσεις αναφορικά με τις πέντε περιοχές προτεραιότητας

Η έκθεση Wim Kok προτείνει πέντε περιοχές προτεραιότητας για την επικέντρωση των προσπαθειών υλοποίησης της στρατηγικής της Λισαβόνας στη δεύτερη φάση:

- Την υλοποίηση της κοινωνίας της γνώσης
- Την πλήρη εφαρμογή της εσωτερικής αγοράς
- Την δημιουργία του κατάλληλου κλίματος για την επιχειρηματικότητα
- Την ανάπτυξη μιας αγοράς εργασίας χωρίς αποκλεισμούς για ισχυρότερη κοινωνική συνοχή.
- Την διασφάλιση της περιβαλλοντικής αειφορίας στο μέλλον

Η ΟΚΕ λοιπόν θεωρεί ότι είναι ορθή η επιλογή της Έκθεσης για επικέντρωση σε επιλεγμένους στόχους, και πρότεινε επιμέρους συστάσεις για κάθε περιοχή προτεραιότητας²⁶:

Για την κοινωνία της γνώσης

Μεγάλα κέρδη καινοτομίας και ανταγωνιστικότητας μπορούν να προκύψουν από την διάχυση της ερευνητικής προσπάθειας στο μεγάλο όγκο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Το έβδομο πρόγραμμα πλαίσιο, όπως είναι σήμερα διαμορφωμένο, δεν ευνοεί την ενεργοποίηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην ερευνητική διεργασία. Πρέπει να περιλάβει ένα διακεκριμένο άξονα για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα ερευνητικά έργα.

²⁶ Γνώμη της Ο.Κ.Ε.. (οικονομική και κοινωνική επιτροπή της Ελλάδος) επί Έκθεσης της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου υπό τον κ. Wim Kok, 14 Δεκεμβρίου 2004, υπ' αριθ. 124 Γνώμη σελ-10-13

Χρειάζεται βελτίωση του περιβάλλοντος για να καταστεί ελκυστικότερη η συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων/ερευνητικών κέντρων και επιχειρήσεων και να ευνοήσει την ανάληψη περισσότερης ερευνητικής δραστηριότητας από τις επιχειρήσεις. Στην κατεύθυνση αυτή πρέπει να αναπτυχθούν δράσεις στα ερευνητικά σχέδια για την στρατηγική της Λισαβόνας και αρμοδιότητα του Συμβουλίου και της Επιτροπής για την παρακολούθηση της υλοποίησής τους.

Η προσβασιμότητα στο ευρυζωνικό δίκτυο περιλαμβάνει και το κόστος πρόσβασης που χρειάζεται να παρακολουθείται, τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Για την εσωτερική αγορά

Ορθά επισημαίνεται η ανάγκη ανοίγματος των αγορών ενέργειας. Παράλληλα έχει προχωρήσει η απελευθέρωση σε πολλά τμήματα της αγοράς των μεταφορών. Χρειάζεται όμως να απελευθερωθούν και οι αγορές των λιμενικών υπηρεσιών και να αντιμετωπισθούν οι ατέλειες σε κλειστά ή μη πλήρως ανοικτά επαγγέλματα και αγορές που εμποδίζουν τον ανταγωνισμό και αυξάνουν τα κόστη.

Για το επιχειρηματικό κλίμα

Όπου καταγράφεται ανάγκη, ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση της λειτουργίας του δημόσιου τομέα τόσο σε επίπεδο κεντρικής, όσο και περιφερειακής διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης θα συμβάλλει θετικά στην υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής της Λισαβόνας. Ειδικότερα για τις χώρες, όπου ο εκσυγχρονισμός του δημόσιου τομέα καθυστερεί, απαιτούνται πρωτοβουλίες για τον εξορθολογισμό της λειτουργίας του.

Σε πολλές περιπτώσεις πολύπλοκες γραφειοκρατικές απαιτήσεις αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα του επιχειρείν και δημιουργούν υψηλό κόστος προσαρμογής. Η μέτρηση του διοικητικού κόστους με ενιαία μεθοδολογία στη βάση και της αξιοποίησης της εμπειρίας κρατών-μελών που υιοθέτησαν παρόμοιες μεθόδους θα

αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο στην κατεύθυνση εξορθολογισμού. Οι παράγοντες του διοικητικού κόστους, της γραφειοκρατίας και της διοικητικής και νομικής πολυπλοκότητας επηρεάζουν αρνητικά την ανταγωνιστική λειτουργία ιδιαίτερα των ΜΜΕ.

Χρειάζεται να εισαχθεί η αξιολόγηση των επιπτώσεων της νέας νομοθεσίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο επί της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

Σε κάθε περίπτωση οι διοικητικές μεταρρυθμίσεις του δημόσιου τομέα στις προαναφερόμενες κατευθύνσεις θα πρέπει να διενεργούνται λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των ευρωπαίων πολιτών για ποιοτικές και αναβαθμισμένες δημόσιες υπηρεσίες.

Η ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης απαιτεί την αναβάθμιση της σημασίας και τη δεσμευτική εφαρμογή από τα κράτη-μέλη των αρχών και των στόχων του Ευρωπαϊκού Χάρτη για τις Μικρές Επιχειρήσεις. Επίσης ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στο θέμα της πρόσβασης των ΜΜΕ σε επενδυτικά κεφάλαια, καθώς οι αλλαγές στον χρηματοδοτικό τομέα (λόγω της Συμφωνίας Basel II), ενδέχεται να επηρεάσουν επί το δυσμενέστερο την συμπεριφορά των πιστωτικών οργανισμών προς τους επαγγελματίες, εμπόρους και Μικρομεσαίους.

Για την κοινωνική συνοχή

Η πρόοδος προς αγορές εργασίας που θα στηρίζονται στην αποτελεσματική δια βίου μάθηση θα βοηθήσει στην επίτευξη των στόχων για την απασχόληση.

Μία μεταρρύθμιση των συνταξιοδοτικών συστημάτων στη βάση της οικονομικής βιωσιμότητας μέσα από διάλογο με στόχο τη διαφύλαξη των κοινωνικών δεδομένων στο βαθμό που δεν αντιστρατεύονται την ισότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη.

Η στρατηγική για τη ενεργό γήρανση απαιτεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση του ζητήματος με συγκεκριμένες και ουσιαστικές εναλλακτικές λύσεις μέσα από την παροχή κινήτρων, την επένδυση στη δια βίου μάθηση, τη βελτίωση των συνθηκών και της ποιότητας της εργασίας και την καλύτερη προστασία της υγείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

2005 ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΤΟΥ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

3.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

3.1.1 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ: ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ 2005²⁷

Κατά την συνάντηση των ηγετών που έγινε στο Hampton Court , τον Οκτώβριο του 2005, έγινε σαφές ότι ο ευρωπαϊκός παράγοντας είναι απαραίτητος για την εξεύρεση λύσεων στα συνολικά προβλήματα. Όλες οι πλευρές συμφώνησαν ότι οι δυνατότητες της διευρυμένης Ευρώπης δεν μπορούν να θεωρηθούν ως κάτι το δεδομένο και ότι πρέπει να αναληφθεί δράση για την αξιοποίηση τους προκειμένου να επιτευχθεί μια πλήρης και ασφαλής βιώσιμη ανάπτυξη στο μέλλον.

²⁷ Απρίλιος 2006 Βήχος Ιωάννης, Ε.Κ.Ε.Μ., Ευρωπαϊκή Επιτροπή. “Η νέα εταιρική σχέση για την ανάπτυξη και την απασχόληση.” Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σελ 1-6 πηγή Ευρωπαϊκή επιτροπή (www.europa.int.eu)

Τα βασικά βήματα που πρέπει να γίνουν είναι πολύ σημαντικά. Αρχικά η Ευρώπη χρειάζεται περισσότερη έρευνα και ανάπτυξη (E&A), με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και καλύτερο συντονισμό. Ταυτοχρόνως στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης θα πρέπει να δημιουργηθεί μια ισχυρή πανευρωπαϊκή εσωτερική αγορά που θα βοηθήσει ιδιαίτερα τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Παράλληλα χρειάζεται περισσότερους εργαζόμενους ανθρώπους για τη χρηματοδότηση των συντάξεων και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης πληθυσμών, που γηράσκουν όλο και περισσότερο. Χρειάζεται δηλαδή μια προσέγγιση της εργασίας που να καλύπτει το συνολικό κύκλο ζωής. Τέλος λόγω της σπουδαιότητας της ενέργειας για την ήπειρο μας τα τελευταία χρόνια, είναι απαραίτητη η αύξηση της ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες και μη ρυπαίνουσες πηγές .

Κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου του 2005, οι ηγέτες της ΕΕ έθεσαν την **ανάπτυξη και την απασχόληση** στην πρώτη γραμμή των πολιτικών προτεραιοτήτων της Ευρώπης. Η ανανεωμένη στρατηγική της Λισσαβώνας αποτέλεσε και μία νέα δέσμευση εκ μέρους όλων να κινητοποιηθούν για την υλοποίηση ενός θετικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων. Η νέα αυτή δέσμευση βασίζεται στη διαπίστωση ότι η επιτυχία εξαρτάται από μία ολοκληρωμένη προσέγγιση που θα χρησιμοποιεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό όλα τα μέσα και θα αγγίζει κάθε σημείο κάθε κράτους μέλους στην Ευρώπη.

Η δέσμευση αυτή προσέλαβε νέα βαρύτητα , αφενός, με τη συμφωνία που επήλθε όσον αφορά στις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και την απασχόληση , όπου παρέχεται ένας σαφής οδικός χάρτης για τον σχεδιασμό των εθνικών μεταρρυθμίσεων και, αφετέρου , με την άτυπη συνάντηση στο Hampton

Court. Στο Hampton Court οι ηγέτες της ΕΕ ανέλυσαν τον τρόπο με τον οποίο οι ευρωπαϊκές αξίες θα μπορούσαν να στηρίζουν τον εκσυγχρονισμό των οικονομιών και των κοινωνιών μας και να μας βοηθήσουν να αντιμετωπίσουμε μεγάλες προκλήσεις με σαφώς ευρωπαϊκή προσέγγιση.

Υπάρχει λοιπόν ένα κοινό όραμα και μία έντονη συναίνεση ως προς το τι πρέπει να γίνει –με στήριξη σε ανώτατο επίπεδο. Οι υγιείς μακροοικονομικές πολιτικές είναι πρωταρχική απαίτηση για την αξιοποίηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της ΕΕ. Η Ευρώπη χρειάζεται επίσης ένα περιβάλλον που να ευνοεί τη δημιουργικότητα των Ευρωπαίων μέσω της διαμόρφωσης ενός ελκυστικότερου τόπου για επενδύσεις, καινοτομία και εργασία. Η απαλλαγή από περιττές γραφειοκρατικές διαδικασίες ενθαρρύνει τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων και δημιουργεί περισσότερες θέσεις εργασίας. Οι μεγαλύτερες και αποτελεσματικότερες δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις είναι ο καταλύτης για την οικονομία της γνώσης, δεδομένου ότι έτσι τονώνονται η έρευνα και η υψηλή κατάρτιση. Η προώθηση της οικολογικής καινοτομίας και η διάδοση των περιβαλλοντικών τεχνολογιών δημιουργούν συνθήκες αειφορίας καθώς και οικονομική ανάπτυξη. Όλοι αυτοί οι στόχοι πρέπει να επιτευχθούν με παράλληλη τήρηση των επιταγών της βιώσιμης ανάπτυξης.

Το πρώτο βήμα για να μετατραπεί το φιλόδοξο αυτό σχέδιο σε πράξη είναι η δημιουργία των αναγκαίων μέσων υλοποίησης. Για το λόγο αυτό έπρεπε, αφενός, να υιοθετηθεί μια προσέγγιση που θα βασίζεται στην εταιρική σχέση και, αφετέρου, τα κατάλληλα μέτρα να λαμβάνονται στο κατάλληλο επίπεδο. Σε πολλούς τομείς, το επίκεντρο της δράσης εντοπίζεται σε επίπεδο κράτους μέλους (ή σε περιφερειακό ή σε

τοπικό επίπεδο). Το γεγονός ότι οι δράσεις εφαρμόζονται σε τοπικό ,περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο δεν σημαίνει ότι δεν έχουν συνέπειες σε ευρωπαϊκό επίπεδο :με την αλληλεξάρτηση που δημιουργεί η ενιαία αγορά, ακόμη και οι οικονομίες με τις καλύτερες επιδόσεις επηρεάζονται από τα προβλήματα άλλων οικονομιών.

Υπάρχουν στόχοι που δεν μπορούν να υλοποιηθούν μέσω της μεμονωμένης δράσης κρατών μελών, αλλά προϋποθέτουν δράση σε κοινοτικό επίπεδο. Η επιτυχία πολλών εθνικών πρωτοβουλιών θα εξαρτηθεί από τη στήριξη των εθνικών προσπαθειών μέσω της κοινοτικής δράσης και της κοινοτικής προσπάθειας να καταστεί η Ευρώπη το σωστό μέρος για να ζει και να εργάζεται κανείς.

3.1.2 ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ

Κατά τους έξι μήνες που μεσολάβησαν από την έγκρισή του, σημαντική πρόοδος είχε σημειωθεί όσον αφορά στο κοινοτικό πρόγραμμα της Λισσαβόνας. Η Επιτροπή έχει ήδη εγκρίνει τα δύο τρίτα των προβλεπόμενων πράξεων .Ωστόσο, οι νομοθετικές προτάσεις θα αρχίσουν να παράγουν αποτελέσματα μόνον μετά την έγκρισή τους από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο.

Το κοινοτικό πρόγραμμα της Λισσαβόνας περιέχει ορισμένες σημαντικές πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση , αφενός, των αποφασιστικής σημασίας διασυνοριακών επιπτώσεων της έρευνας και της καινοτομίας και, αφετέρου , του κατακερματισμού των ευρωπαϊκών προσπαθειών στον τομέα της έρευνας: πρόκειται συγκεκριμένα για το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την τεχνολογική

ανάπτυξη καθώς και για το πρόγραμμα -πλαίσιο για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία. Ορισμένες δράσεις που περιέχονται στο κοινοτικό πρόγραμμα της Λισσαβώνας στοχεύουν στο να καταστήσουν την Ευρώπη έναν ελκυστικότερο τόπο εργασίας και επενδύσεων.

3.1.3 ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

Όλα τα κράτη μέλη έχουν εκπονήσει εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων βάσει ενός ενιαίου συνόλου ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών. Αυτά τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων συνιστούν και τα βασικά εργαλεία για την εφαρμογή της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισσαβώνας δεδομένου ότι μέσω αυτών οι ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές μετατρέπονται σε μεταρρυθμίσεις, των οποίων ο σχεδιασμός και η υλοποίηση είναι αρμοδιότητα των κρατών μελών. Όλα τα κράτη μέλη διόρισαν έναν εθνικό συντονιστή για τη στρατηγική της Λισσαβώνας.

Η Επιτροπή αξιολόγησε προσεκτικά κάθε εθνικό πρόγραμμα λαμβάνοντας υπόψη τις εργασίες της επιτροπής οικονομικής πολιτικής και της επιτροπής για την απασχόληση. Για να εδραιωθεί και να σταθεροποιηθεί η διαδικασία, η Επιτροπή πρότεινε να διατηρηθούν οι ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές βάσει των οποίων καταρτίστηκαν τα εθνικά προγράμματα. Επιπλέον η Επιτροπή αποφάσισε να μην προβεί, όσον αφορά στα εν λόγω εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων, σε επίσημες συστάσεις ειδικά για κάθε χώρα. Δεδομένου ότι είναι το πρώτο έτος εφαρμογής της εταιρικής σχέσης, χρειάζεται χρόνος προκειμένου τα εθνικά

προγράμματα μεταρρυθμίσεων να μπορέσουν να ενσωματωθούν πλήρως στις εθνικές πολιτικές και στις εθνικές δομές.

3.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Οι ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές καθορίζουν τρεις βασικούς τομείς πολιτικής για ανάληψη δράσης: τον μακροοικονομικό, τον μικροοικονομικό και τον τομέα της απασχόλησης.

3.2.1 Η ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Η δημοσιονομική πειθαρχία είναι η σημαντικότερη μακροοικονομική πρόκληση που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη. Για να ισοσκελίσουν τους προϋπολογισμούς τους, τα κράτη μέλη τείνουν να προτιμούν τις **πериκοπές των δαπανών από την αύξηση των φόρων**. Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν σαφώς την πρόθεση να βελτιώσουν την ποιότητα των δημόσιων οικονομικών τους διοχετεύοντας ένα μέρος των δημόσιων πόρων στην αύξηση των επενδύσεων σε υποδομές, ανθρώπινο δυναμικό και E&A.

Τις ερχόμενες δεκαετίες, οι γηράσκοντες πληθυσμοί της Ευρώπης θα ασκούν όλο και εντονότερες πιέσεις στα δημόσια οικονομικά. Τα κράτη μέλη πρέπει οπωσδήποτε να εκσυγχρονίσουν τα συνταξιοδοτικά συστήματα του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

3.2.2 Η ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Συνολικά τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων αντικατοπτρίζουν πιστά την ανάγκη δημιουργίας μιας οικονομίας της γνώσης και βελτίωσης της ελκυστικότητας της Ευρώπης ως τόπου επιχειρηματικής και επενδυτικής δραστηριότητας. Πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στην εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και στην ανάγκη τόνωσης του ανταγωνισμού και διευκόλυνσης της πρόσβασης στην αγορά.

3.2.3 Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Όλα τα προγράμματα δίδουν μεγάλη έμφαση στην προσέλκυση και τη διατήρηση περισσότερων ατόμων στην απασχόληση. Ο στόχος αυτός είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να αντισταθμιστούν οι επιπτώσεις από τη γήρανση του πληθυσμού στην προσφορά εργατικού δυναμικού και στην βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Ιδιαίτερες είναι οι προσπάθειες που καταβάλλονται για την βελτίωση της κατάστασης των γυναικών σχετικά με την απασχόληση. Πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στη δημιουργία προϋποθέσεων «ευελισφάλειας». Πρόκειται για το συνδυασμό, αφενός, επαρκώς ευέλικτων συμβάσεων εργασίας που θα συνοδεύονται από αποτελεσματικές και ενεργές πολιτικές στον τομέα της εργασίας, και ενός αξιόπιστου συστήματος δια βίου μάθησης, που θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες, και αφετέρου επαρκούς κοινωνικής προστασίας. Τέλος μεγαλύτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην ενεργό συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων.

3.3. ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

3.3.1 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Σύμφωνα με τα εθνικά μεταρρυθμιστικά προγράμματα , πολλά κράτη μέλη σκοπεύουν να αυξήσουν τις δαπάνες E&A. Το γεγονός όμως αυτό δεν θα επιτρέψει να επιτευχθεί ο συνολικός στόχος EE, δηλαδή 3% του ΑΕΠ. Κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να καταβάλει προσπάθειες για την επίτευξη του στόχου αυτού. Είναι εξίσου αναγκαία η ορθή λειτουργία των αγορών , η αύξηση των δαπανών, η καλύτερη κατανομή τους και η πραγματική εναρμόνιση μεταξύ των προϋπολογισμών των κρατών μελών και του προϋπολογισμού της EE. Η αύξηση των δαπανών E&A θα πρέπει επίσης να συνοδεύεται από τη βελτίωση των εκπαιδευτικών υποδομών και την προαγωγή της αριστείας στον τομέα της εκπαίδευσης και της έρευνας.

3.3.2 ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΙΔΙΩΣ ΤΩΝ ΜΜΕ

Πολλά εθνικά μεταρρυθμιστικά προγράμματα αποδίδουν ελάχιστη προσοχή στην καλύτερη πρόσβαση στην αγορά και τη βελτίωση του ανταγωνισμού. Οι εθνικοί κανόνες και πρακτικές, καθώς και η αυτορρύθμιση, μπορούν συχνά να

κατακερματίσουν την αγορά και να παρεμποδίσουν τον ανταγωνισμό. Τα κράτη μέλη πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για να καθορίσουν στα προγράμματά τους μεθόδους ικανές να εξαλείψουν παρόμοιους κανόνες και περιορισμούς. Η Κοινότητα έχει επίσης σημαντικές ευθύνες όσον αφορά στην καθιέρωση θεμιτού και γνήσιου ανταγωνισμού και στη δημιουργία πραγματικής εσωτερικής αγοράς σε ευρωπαϊκή κλίμακα . Από την άλλη πλευρά , πολλά εθνικά προγράμματα δίνουν έμφαση σε δράσεις που αποβλέπουν στη διευκόλυνση της δημιουργίας και της διαχείρισης μιας επιχείρησης , στην προώθηση μεγαλύτερου επιχειρηματικού πνεύματος και στη δημιουργία ευνοϊκότερου περιβάλλοντος για τις ΜΜΕ .

3.3.3 ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΗΡΑΝΣΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.

Κατά τις επόμενες δεκαετίες ,η Ευρώπη θα βρεθεί αντιμέτωπη με τις συνέπειες της γήρανσης του πληθυσμού. Στα εθνικά προγράμματα αναγνωρίζεται ότι είναι αναγκαία η αναθεώρηση των συνταξιοδοτικών συστημάτων με σκοπό τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών και της αύξησης της απασχόλησης. Είναι αναγκαίο να ληφθούν επείγοντα μέτρα ώστε να διευκολυνθεί η είσοδος των νέων στην αγορά εργασίας, σύμφωνα με το «σύμφωνο για τη νεολαία», να εξευρεθεί καλύτερος συμβιβασμός μεταξύ του επαγγελματικού και οικογενειακού βίου και να υποβοηθηθεί η μονιμότητα της εργασίας για τους εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας.

3.3.4 ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Η ενέργεια είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση. Ενώ η παγκόσμια ενεργειακή ζήτηση αυξάνει συνεχώς, η Ευρώπη έχει ανάγκη μιας πράγματι ολοκληρωμένης ενεργειακής πολιτικής που να προάγει την οικονομική ανάπτυξη, να παρέχει μεγαλύτερη ασφάλεια εφοδιασμού και να συμβάλλει περισσότερο στην ενεργειακή απόδοση και βιωσιμότητα του περιβάλλοντος. Μολονότι έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά στο άνοιγμα των εγχώριων αγορών, εξακολουθεί να μην υπάρχει ευρωπαϊκή ενεργειακή αγορά. Καθώς το πρόβλημα της ενέργειας τίθεται σε παγκόσμιο επίπεδο είναι επιτακτική μια ενιαία ευρωπαϊκή δράση που θα μπορέσει να καλύψει τις ανάγκες μας.

3.4 ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ²⁸

Στην ανακοίνωση του Μαρτίου 2005 με τον τίτλο «Βελτίωση της νομοθεσίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση στην Ευρωπαϊκή Ένωση» αναγνωρίστηκε ότι η απλούστευση αποτελεί προτεραιότητα για την ΕΕ. Η παρούσα ενέργεια αποτελεί την ανταπόκριση στα αιτήματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για απλούστευση της νομοθεσίας της ΕΕ και βελτίωση της ποιότητάς της. Είναι πλήρως ενσωματωμένη στην αναθεωρημένη στρατηγική της Λισσαβώνας για την επίτευξη της ανάπτυξης και της απασχόλησης στην Ευρώπη και κατά συνέπεια

²⁸ Βρυξέλλες, 25.10.2005 ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (Εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος της Λισσαβώνας: Στρατηγική για την απλούστευση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος)

επικεντρώνεται σε εκείνα τα στοιχεία του κοινοτικού κεκτημένου που αφορούν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων στην ΕΕ. Ο γενικός της στόχος είναι να συμβάλει στη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου το οποίο να πληροί τις υψηλότερες προδιαγραφές της νομοθετικής διαδικασίας σεβόμενο παράλληλα τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Ακολουθώντας τις αρχές αυτές, η ΕΕ έπρεπε να καταρτίζει κανονιστικές ρυθμίσεις μόνο εάν ο στόχος της προτεινόμενης ενέργειας μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο ΕΕ. Οποιαδήποτε τέτοιου είδους ενέργεια δεν πρέπει να ξεπερνά ό,τι είναι απαραίτητο για να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι στόχοι πολιτικής. Πρέπει να είναι αποτελεσματική από πλευράς κόστους και να έχει την απλούστερη μορφή κανονιστικής ρύθμισης που απαιτείται. Από την άποψη αυτή **σκοπός της απλούστευσης είναι να μειώσει το νομοθετικό φόρτο, να διευκολύνει την εφαρμογή της νομοθεσίας και να την καταστήσει αποτελεσματικότερη όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της.**

Η ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την τελευταία πεντηκονταετία παρήγαγε μεγάλο όγκο κοινοτικής νομοθεσίας, το λεγόμενο κοινοτικό κεκτημένο, η οποία σε πολλές περιπτώσεις έχει αντικαταστήσει 25 ομάδες κανόνων με μία και έχει προσφέρει με τον τρόπο αυτό στις επιχειρήσεις μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου και ένα ισότιμο πεδίο δράσης. Αυτό το απόθεμα νομοθεσίας ήταν καθοριστικό π.χ. για τη δημιουργία της ενιαίας αγοράς, για την ανάπτυξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ και για τον καθορισμό επιπέδων προστασίας από την ΕΕ για τους εργαζόμενους και τους καταναλωτές. Ταυτόχρονα, οποιαδήποτε νομοθετική ενέργεια μπορεί επίσης να συνεπάγεται έξοδα, παρεμπόδιση των επιχειρήσεων, απομάκρυνση πόρων από αποτελεσματικότερες χρήσεις και σε κάποιες περιπτώσεις να δρα περιοριστικά για την καινοτομία, την παραγωγικότητα και την ανάπτυξη. Η πρόκληση είναι να

επιτευχθεί η σωστή ισορροπία ώστε να εξασφαλίζεται ότι το ρυθμιστικό περιβάλλον είναι αναγκαίο, απλό και αποτελεσματικό.

Η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της, το Μάρτιο του 2005, διατύπωσε μια αναθεωρημένη προσέγγιση για την περαιτέρω προώθηση της βελτίωσης της νομοθεσίας με σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Επίκεντρό της είναι²⁹:

(1) η βελτίωση και επέκταση της χρήσης της αξιολόγησης του αντικτύπου για τις νέες προτάσεις – συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης μιας μεθοδολογίας για τη μέτρηση του διοικητικού κόστους. Η Επιτροπή ενέκρινε τον Ιούνιο του 2005 νέες λεπτομερέστερες κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση του αντικτύπου. Η αξιολόγηση του αντικτύπου βασίζεται στην αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης και σκοπός της είναι οι αρμόδιοι για τη χάραξη πολιτικής να μπορούν να αποφασίζουν κατόπιν προσεκτικής ανάλυσης του δυνητικού οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού αντικτύπου των νέων νομοθετικών πράξεων.

(2) Η αναλυτική εξέταση των εκκρεμουσών νομοθετικών προτάσεων. Το Σεπτέμβριο του 2005, η Επιτροπή ανακοίνωσε την πρόθεσή της να αποσύρει, ύστερα από αναλυτικότερη εξέταση, 68 προτάσεις που εκκρεμούσαν.

(3) Η εισαγωγή μιας νέας μεθόδου για την απλούστευση της ισχύουσας νομοθεσίας. Η παρούσα ανακοίνωση διατυπώνει την αναθεωρημένη προσέγγιση της Επιτροπής για το μελλοντικό έργο απλούστευσης. Η απλούστευση δεν είναι καινούριο θέμα. Ωστόσο, είναι καιρός να ενταθούν οι προσπάθειές μας. Η προσέγγιση αυτή βασίζεται σε παλαιότερο έργο των θεσμικών οργάνων για την απλούστευση των κοινοτικών κανόνων και για τη διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Έμφαση δίδεται κυρίως στη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού ρυθμιστικού

²⁹ Στο ίδιο σελ 3-4

συστήματος το οποίο θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της ατζέντας της Λισσαβώνας. Η πρωτοβουλία αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις της Ευρώπης (ΜΜΕ) οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 99% του συνόλου των επιχειρήσεων και τα δύο τρίτα της απασχόλησης. Λόγω του μικρού τους μεγέθους, οι ΜΜΕ υφίστανται δυσανάλογη νομοθετική και διοικητική επιβάρυνση, καθώς διαθέτουν πιο περιορισμένους πόρους και εμπειρογνομosύνη για την αντιμετώπιση των συχνά πολύπλοκων κανόνων και ρυθμίσεων. Συνεπώς, είναι αναγκαίο να αξιολογηθεί ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να ληφθούν υπόψη οι ιδιαίτερες ανάγκες τους στο πλαίσιο της απλούστευσης. Από την πλευρά αυτή πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον περιορισμό του φόρτου των ΜΜΕ από τη συγκέντρωση στατιστικών και δεδομένων. Ωστόσο, καλύτερη ρύθμιση δεν σημαίνει κατάργηση των νομοθετικών ρυθμίσεων. Απλούστευση σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο σημαίνει να γίνουν τα πράγματα ευκολότερα για τους πολίτες και για τους φορείς. Γεγονός που στη συνέχεια θα οδηγήσει σε αποτελεσματικότερο και καταλληλότερο νομοθετικό πλαίσιο για την επίτευξη των στόχων πολιτικής της Κοινότητας.

3.5 ΜΙΑ ΝΕΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ³⁰

Η αναθεώρηση του κοινοτικού κεκτημένου πρέπει να γίνει μια συνεχής και συστηματική διαδικασία η οποία θα προσφέρει στο νομοθέτη τη δυνατότητα να

³⁰ Στο ίδιο σελ 4

αναθεωρεί τη νομοθεσία λαμβάνοντας υπόψη όλα τα εύλογα συμφέροντα του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα. Για να ξεκινήσει η διαδικασία προσδιορίστηκε, βάσει ευρείας διαβούλευσης, μια αρχική ομάδα νομοθετικών κειμένων που πρέπει να απλουστευθούν. Αυτή η διαδικασία θα τροφοδοτηθεί στη συνέχεια με νέες, συστηματικότερες διαδικασίες εξέτασης για τον εντοπισμό των μελλοντικών προτεραιοτήτων απλούστευσης με βάση μια ευρεία ανάλυση του αντικτύπου της νομοθεσίας. Στη διαδικασία αυτή, η οποία περιλαμβάνει και λεπτομερή οικονομική ανάλυση, ληφθηκαν πλήρως υπόψη οι κοινωνικές και περιβαλλοντικές φιλοδοξίες της ΕΕ ως ουσιαστικής σημασίας στοιχεία του γενικότερου στόχου για βιώσιμη ανάπτυξη όπως καθορίζεται στη Συνθήκη.

3.6 ΈΝΑ ΚΥΛΙΟΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΟΥ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ³¹

Στο κείμενο της αναθεώρησης καθορίζεται ένα κυλιόμενο πρόγραμμα το οποίο αποτελεί μέρος της νέας στρατηγικής για την απλούστευση. Στο πρόγραμμα αυτό προσδιορίζονται εκείνα τα τμήματα της νομοθεσίας τα οποία σκοπεύει να αναθεωρήσει και να αξιολογήσει η Επιτροπή, κατά τη διάρκεια της επόμενης τριετίας, με σκοπό την απλούστευσή τους. Στις αρχές του έτους η Επιτροπή ξεκίνησε

³¹ Στο ίδιο σελ 4-6

εκτεταμένη διαβούλευση με τα κράτη μέλη και την επιχειρηματική κοινότητα, η οποία συμπληρώθηκε από δημόσια διαβούλευση μέσω του διαδικτύου. Οι κανόνες που είναι πιθανόν να παρακωλύουν την ανταγωνιστικότητα (συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών απαιτήσεων) θα εξεταστούν από την Επιτροπή ώστε να εξασφαλιστεί ότι είναι απαραίτητοι και ανάλογοι προς άλλα επιδιωκόμενα δημόσια συμφέροντα. Από την πλευρά αυτή, τα αποτελέσματα που συγκεντρώνονται από υπηρεσίες υποστήριξης όπως είναι η SOLVIT θα ληφθούν υπόψη, μαζί με τα αποτελέσματα των δημόσιων διαβουλεύσεων, για να προσδιοριστεί η φύση του προβλήματος και οι πιθανές του λύσεις.

Το κυλιόμενο πρόγραμμα καλύπτει πολλές από τις συγκεκριμένες ανησυχίες που εκφράστηκαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ευρείας διαβούλευσης σε τομείς-κλειδιά για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, όπως είναι το εταιρικό δίκαιο και οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, οι μεταφορές, η προστασία των καταναλωτών και τα απόβλητα. Περιλαμβάνει επίσης τις προτεραιότητες που έχουν ήδη καθοριστεί από το Συμβούλιο. Το πρόγραμμα αποφασίστηκε ότι θα αναθεωρείται και θα επικαιροποιείται συστηματικά. Επιπλέον, η Επιτροπή θα συμπεριλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες για τη νομοθετική απλούστευση στα ετήσια προγράμματά της νομοθετικού έργου και σκοπεύει να εκδώσει σειρά συμπληρωματικών ανακοινώσεων στις οποίες θα περιγράφεται αναλυτικότερα ο τρόπος με τον οποίο θα προωθηθεί ή θα ενσωματωθεί η απλούστευση στους τομείς της γεωργίας, του περιβάλλοντος, της υγείας και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας, της αλιείας, της φορολογίας, των τελωνείων, της στατιστικής και του εργατικού δικαίου. Οι ανακοινώσεις αυτές θα συμβάλουν στη διαβούλευση με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Το κυλιόμενο πρόγραμμα περιλαμβάνει συνολικές πρωτοβουλίες για την απλούστευση σε τομείς

κλειδιά για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, όπως είναι η νομοθεσία για τα απόβλητα και την επισήμανση. Περιλαμβάνει επίσης ειδικούς για κάθε κλάδο κανόνες σε τομείς όπως τα αυτοκίνητα ή τα προϊόντα κατασκευών, καθώς και οριζόντιους κανόνες με αντίκτυπο σε πολλούς κλάδους σε τομείς όπως οι δημόσιες συμβάσεις ή η φορολογία. Η Επιτροπή, για να συνεχίσει την αξιολόγηση του κεκτημένου, πέρα από το παρόν πρόγραμμα απλούστευσης θα εξετάσει την ανάγκη απλούστευσης από τη τομεακή προοπτική. Αυτού του είδους η προσέγγιση θα κάνει δυνατή την αξιολόγηση της γενικής αποτελεσματικότητας του νομοθετικού πλαισίου για κάθε συγκεκριμένο τομέα και του περιθωρίου που υπάρχει για περαιτέρω απλούστευση. Αυτό σημαίνει ότι για κάθε τομέα, θα εξεταστεί ο αντίκτυπος τόσο της γενικής νομοθεσίας όσο και εκείνης που αφορά ειδικά το συγκεκριμένο τομέα. Θα συμπεριληφθεί ανάλυση των οφελών και των δαπανών, διοικητικών και άλλων, της εν λόγω νομοθεσίας.

Η προσοχή θα επικεντρωθεί αρχικά σε τρεις τομείς: **αυτοκίνητα, κατασκευές και απόβλητα**. Ο αντίκτυπος του τρέχοντος ρυθμιστικού περιβάλλοντος μετράται, σε στενή συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη, για να σχεδιαστεί η βιώσιμη ανάπτυξη αυτών των κλάδων της βιομηχανίας και να καθοριστεί η καλύτερη δυνατή προσέγγιση του ρυθμιστικού πλαισίου. Για παράδειγμα, η πρωτοβουλία CARS 2114 στον τομέα των αυτοκινήτων αναμένεται να συστήσει σημαντική μείωση του όγκου της κοινοτικής νομοθεσίας παραπέμποντας απευθείας σε διεθνή μέτρα και αναπτύσσοντας ευελιξία όσον αφορά την εκτίμηση της συμμόρφωσης και των διαδικασιών δοκιμών για τα οχήματα. Συμβαδίζοντας με τους προσανατολισμούς της ανακοίνωσης σχετικά με την «Εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος της Λισσαβώνας: Πλαίσιο πολιτικής για την ενίσχυση του μεταποιητικού τομέα της ΕΕ –

προς μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση της βιομηχανικής πολιτικής», η Επιτροπή θα εφαρμόσει σταδιακά την προσέγγιση αυτή και σε άλλους τομείς της βιομηχανίας, όπως τα φάρμακα, η μηχανολογία, οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών και οι τομείς έντασης ενέργειας. Η απλούστευση εξετάζει επίσης τομείς νομοθεσίας που έχουν αντίκτυπο σε πολλούς τομείς. Τα αποτελέσματα αυτών των ασκήσεων εξέτασης θα ενσωματωθούν στο κυλιόμενο πρόγραμμα.

Η προσέγγιση θα επεκταθεί στις υπηρεσίες, οι οποίες αποτελούν πάνω από το 70% του ΑΕγχΠ της ΕΕ. Οι υπηρεσίες τροφοδοτούν την υπόλοιπη οικονομία και δημιουργούν σημαντικές αγορές για τα βιομηχανοποιημένα προϊόντα, όπως οι τηλεπικοινωνίες, οι σιδηρόδρομοι, η αεροδιαστημική και ο εξοπλισμός παραγωγής ενέργειας. Καθώς όλο και περισσότερες υπηρεσίες παρέχονται σε διασυνοριακή βάση στην εσωτερική αγορά, είναι σημαντικό το ρυθμιστικό περιβάλλον της ΕΕ να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητά τους, η οποία με τη σειρά της θα προσφέρει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε ολόκληρη την οικονομία της ΕΕ.

3.7 Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ

Η Επιτροπή σκοπεύει να χρησιμοποιήσει τις ακόλουθες μεθόδους για την απλούστευση.

3.7.1 ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ³²

Πολλές από τις νομοθετικές πράξεις που έχουν εκδοθεί από το 1957 κι έπειτα είναι πλέον ακατάλληλες ή παρωχημένες λόγω της τεχνικής ή της τεχνολογικής προόδου, των εξελίξεων στις πολιτικές που ακολουθεί η Ένωση, των αλλαγών στον τρόπο που εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες της Συνθήκης ή της ανάπτυξης των

³² Στο ίδιο σελ 6

διεθνών κανόνων ή προτύπων. Σε πολλές περιπτώσεις οι παρωχημένες αυτές πράξεις έχουν ήδη επίσημα καταργηθεί. Ωστόσο, υπάρχουν πράξεις που ισχύουν οι οποίες δεν έχουν κανένα αντίκτυπο ή έχουν μικρό αντίκτυπο στην πράξη. Ορισμένες από τις διατάξεις των πράξεων αυτών εξακολουθούν να δημιουργούν υποχρεώσεις, ιδίως διοικητικής φύσης, τόσο για τις διοικητικές αρχές όσο και για τις επιχειρήσεις. Η Επιτροπή θα συνεχίσει τις προσπάθειές της για να εξασφαλίσει την κατάργηση των νομοθετικών εκείνων πράξεων που είναι ακατάλληλες ή παρωχημένες¹⁶. Ωστόσο, είναι σημαντικό την κατάργηση των κοινοτικών μέσων να ακολουθήσει η κατάργηση των αντίστοιχων εθνικών μέτρων εφαρμογής ώστε να επιτευχθεί το επιθυμητό πρακτικό αποτέλεσμα. Πρέπει να εξασφαλιστεί ότι τα πλεονεκτήματα ενός απλούστερου ρυθμιστικού περιβάλλοντος από την πλευρά της Κοινότητας δεν ακυρώνονται από νέους εθνικούς κανόνες και νέα τεχνικά εμπόδια. Από την άποψη αυτή, η Επιτροπή θεωρεί ότι η πρότασή της για την κατάργηση της οδηγίας σχετικά με τα προσυσκευασμένα προϊόντα αποτελεί μια δοκιμή όσον αφορά την πολιτική βούληση του συννομοθέτη να αντιμετωπίσει την πρόκληση της απλούστευσης. Έχει εξεταστεί η πιθανότητα εισαγωγής «ρητρών λήξης ισχύος» στις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής ώστε να μην γίνονται παρωχημένες και γενικότερα να υποχρεώνεται ο νομοθέτης να ελέγχει τακτικά την καταλληλότητα, την αποτελεσματικότητα και την αναλογικότητα των ρυθμίσεων που βρίσκονται σε ισχύ. Αν και δεν αποκλείεται η επιλογή αυτή, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ρήτρες επανεξέτασης εξυπηρετούν παρόμοιο σκοπό ενώ παράλληλα παρουσιάζουν χαμηλότερο κίνδυνο δημιουργίας νομικών κενών.

3.7.2 ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ³³

Η κωδικοποίηση συμβάλλει σε πολύ μεγάλο βαθμό στον περιορισμό του όγκου της κοινοτικής νομοθεσίας και, ταυτόχρονα, προσφέρει κείμενα με μεγαλύτερη αναγνωσιμότητα και ασφάλεια δικαίου, διευκολύνοντας με τον τρόπο αυτό τη διαφάνεια και την εφαρμογή. Η Επιτροπή θα συνεχίσει το πρόγραμμά της για την κωδικοποίηση¹⁹ με στόχο την ολοκλήρωση της κωδικοποίησης του κερτημένου έως το 2007. Οι μεταφράσεις και στη συνέχεια η ηενοποίηση²⁰ των πράξεων και στις 20 επίσημες γλώσσες σημαίνει σημαντική αύξηση του αριθμού των κωδικοποιημένων κειμένων που θα εγκριθούν από το τέλος του 2005

3.7.3. ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ³⁴

Η αναδιατύπωση είναι μια δυναμική μέθοδος απλούστευσης, επειδή την ίδια στιγμή τροποποιεί και κωδικοποιεί τις εν λόγω νομοθετικές πράξεις. Ύστερα από τη διοργανική συμφωνία, η Επιτροπή σκοπεύει να χρησιμοποιήσει την τεχνική αυτή κατάλληλα κατά την υποβολή προτάσεων τροποποίησης πράξεων που ήδη υπάρχουν. Προτεραιότητα θα δοθεί στη συγχώνευση των νομικών πράξεων για τη μεγιστοποίηση των συνεργιών, την ελαχιστοποίηση των επικαλύψεων και πλεονασμών και για την αύξηση της διαφάνειας και της συνέπειας των κοινοτικών κανόνων. Λαμβάνοντας υπόψη τη φύση του δυναμικού αλλά πολύπλοκου αυτού

³³ Στο ίδιο σελ 7

³⁴ Στο ίδιο σελ 8

μέσου, η μέθοδος αυτή πρέπει να χρησιμοποιηθεί ιδίως σε περιπτώσεις ουσιαστικών τροποποιήσεων στις οποίες είναι σαφές ότι συμβάλλει στη σαφήνεια, στην αποδοτικότητα και στην απλούστευση του κοινοτικού δικαίου.

3.7.4 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ³⁵

Η εξέταση της προσέγγισης των διατάξεων που υπάρχουν εδώ και δεκαετίες απαιτείται και για τη βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος. Η πολιτική συναίνεση είναι απαραίτητο να συνοδεύει και να υποστηρίζει την αλλαγή σε οποιοδήποτε τομέα πολιτικής.

3.7.5 ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

Η από κοινού ρύθμιση μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να είναι αποδοτικότερη από άποψη κόστους και πιο πρόσφορη μέθοδος για την επίτευξη ορισμένων στόχων πολιτικής σε σύγκριση με τα κλασικά νομοθετικά εργαλεία. Η τυποποίηση από ανεξάρτητους οργανισμούς είναι ένα παράδειγμα ευρέως αναγνωρισμένου μέσου «από κοινού ρύθμισης». Υποστηρίζεται ενεργά από την Επιτροπή ως εναλλακτική ή συμπληρωματική λύση στη νομοθεσία²³. Ενώ κατά το παρελθόν έχουν υπάρξει ανάμεικτα αποτελέσματα, σήμερα η Διοργανική Συμφωνία

³⁵ Στο ίδιο σελ 8

για τη βελτίωση της νομοθεσίας παρέχει ένα σταθερό πλαίσιο για εναλλακτικές χρήση τους.

Για πολλά βιομηχανικά και καταναλωτικά προϊόντα, η σήμανση CE μαρτυρεί ότι ένα προϊόν έχει πιστοποιηθεί και μπορεί να διατεθεί στην αγορά της Κοινότητας. Η αντίστοιχη κοινοτική προσέγγιση για την τεχνική εναρμόνιση περιορίζει το περιεχόμενο της κοινοτικής νομοθεσίας στις απαραίτητες προϋποθέσεις, παραπέμποντας στα εναρμονισμένα ευρωπαϊκά πρότυπα για όλες τις λεπτομερείς τεχνικές προδιαγραφές και προβλέποντας απλές διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης. Κατά τα τελευταία είκοσι χρόνια, η πολιτική αυτή έχει οδηγήσει σε σημαντική μείωση της παρέμβασης των δημόσιων αρχών (εθνικών και ευρωπαϊκών) πριν από τη διάθεση προϊόντων στην αγορά· παρέχεται μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στις δυνάμεις της αγοράς για να εξασφαλίζουν ότι μόνο ασφαλή προϊόντα κυκλοφορούν στην αγορά. Αυτή η ρυθμιστική προσέγγιση επανεξετάζεται αυτή τη στιγμή από την Επιτροπή. Εάν ενισχυθεί το αποτέλεσμα θα είναι να εφαρμοστεί η προσέγγιση αυτή σε όσο το δυνατόν περισσότερους τομείς και ακόμη και πέρα από την τεχνική εναρμόνιση των βιομηχανικών προϊόντων, π.χ. στον τομέα των υπηρεσιών. Δεν υπάρχει αμφιβολία πως ό,τι έχει επιτευχθεί σε τομείς ευαίσθητους ως προς την ασφάλεια, όπως είναι τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα ή μηχανήματα μπορεί να εφαρμοστεί - ή να αναπτυχθεί περισσότερο - σε άλλους τομείς όπως είναι τα καλλυντικά, οι εκπομπές θορύβου από μηχανήματα ή η υγεία και η ασφάλεια κατά την εργασία.

Σε άλλους τομείς, η νομοθεσία της ΕΕ μπορεί να περιέχει λιγότερο λεπτομερείς διατάξεις που βρίσκονται σε βασικά κείμενα και επομένως να είναι περισσότερο ευέλικτη εάν, βάσει του νομοθετικού πλαισίου, αναγνωριστεί η

αρμοδιότητα της Επιτροπής να θεσπίζει μέτρα εφαρμογής με ταχύτερες διαδικασίες. Το Απρίλιο του 2004, η Επιτροπή τροποποίησε μια πρόταση για τροποποίηση των κανόνων που αφορούν τις εκτελεστικές αρμοδιότητες της Επιτροπής

3.7.6 ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ³⁶

Όπως έκανε σαφές η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της «Βελτίωση της νομοθεσίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση», η επιλογή της κατάλληλης νομοθετικής προσέγγισης πρέπει να βασίζεται σε προσεκτική ανάλυση. Η αντικατάσταση οδηγιών με κανονισμούς μπορεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να συμβάλει στην απλούστευση, αφού οι κανονισμοί απαιτούν άμεση εφαρμογή, εγγυώνται ότι όλοι οι παράγοντες υπόκεινται στους ίδιους κανόνες την ίδια στιγμή και επικεντρώνουν την προσοχή στη συγκεκριμένη εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ. Αυτή η συμβολή στην απλούστευση αναγνωρίστηκε ευρέως στις διαβουλεύσεις, όπου υπογραμμίστηκε η άποψη ότι θα αποτρέψει τις διαφοροποιήσεις της εφαρμογής σε κάθε κράτος μέλος.

3.7.7 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ³⁷

Οι μεγάλες δυνατότητες της τεχνολογίας των πληροφοριών μπορούν να αξιοποιηθούν καλύτερα. Η ασφαλής ολοκληρωμένη ηλεκτρονική διακυβέρνηση

³⁶ Στο ίδιο σελ 9

³⁷ Στο ίδιο σελ 10

μπορεί να συμβάλει στη μείωση του διοικητικού φόρτου επιταχύνοντας τις διαδικασίες, περιορίζοντας τη γραφειοκρατία, εφαρμόζοντας τη νομοθεσία με μεγαλύτερη ομοιομορφία και μειώνοντας τον κίνδυνο του λάθους. Η απλούστευση θα εξεταστεί ειδικότερα στο επικείμενο σχέδιο δράσης της Επιτροπής για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση που θα ξεκινήσει το 2006 στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας i2010, το οποίο θα επικεντρωθεί στην αξιοποίηση των άμεσων εμπειριών και ορθών πρακτικών που παρουσιάζουν απτά οφέλη όσον αφορά την αποδοτικότητα και την ικανοποίηση του χρήστη. Η Επιτροπή θα εξασφαλίσει ότι το νομικό και επιχειρησιακό πλαίσιο της ΕΕ μπορεί να υποστηρίξει τις απλουστευμένες και χωρίς χρήση χαρτιού. Όπου κριθεί αναγκαίο, η Επιτροπή θα προτείνει τροποποιήσεις της νομοθεσίας με σκοπό την αλλαγή των διαδικασιών ώστε να αξιοποιηθούν τα σύγχρονα εργαλεία και η σύγχρονη τεχνολογία. Το προπαρασκευαστικό έργο έχει προχωρήσει αρκετά όσον αφορά τον εκσυγχρονισμό του τελωνειακού κώδικα και υπάρχουν ήδη προτάσεις που εκκρεμούν στον τομέα της φορολογίας. Οι υποχρεώσεις των επιχειρήσεων όσον αφορά τα στατιστικά στοιχεία μπορούν επίσης να απλουστευθούν εάν αξιοποιηθούν περισσότερο τα εργαλεία της τεχνολογίας των πληροφοριών.

Η Επιτροπή θα ενισχύσει τις πρωτοβουλίες της στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με ένα σχέδιο δράσης για το θέμα αυτό το 2006. Όπου κρίνεται αναγκαίο, οι κώδικες της Κοινότητας θα προσαρμοστούν ώστε να μεγιστοποιηθούν οι δυνατότητες των σύγχρονων τεχνολογιών των πληροφοριών.

3.8 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ Α **ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΚΡΑΤΗ** **ΜΕΛΗ**³⁸

Η Επιτροπή θα μπορέσει να υλοποιήσει τον κοινό στόχο – την προώθηση ενός καλύτερου ρυθμιστικού περιβάλλοντος για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες μας ώστε να ενισχυθεί η ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα – μόνο εάν όλα τα θεσμικά όργανα υποστηρίξουν απόλυτα τη στρατηγική και αναλάβουν πλήρως το μερίδιο των ευθυνών τους στην προσπάθεια αυτή. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να αναπτυχθεί όχι μόνο μια κοινή μέθοδος αλλά και μια κοινή νοοτροπία:

Η Επιτροπή θα ασκήσει το δικαίωμα νομοθετικής πρωτοβουλίας της καταρτίζοντας προτάσεις για την απλούστευση. Σύμφωνα με τις πρακτικές για την καλύτερη νομοθεσία, αυτό θα επιφέρει λεπτομερείς εκ των υστέρων αξιολογήσεις και ενδελεχείς διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς και προσεκτικές εκτιμήσεις διαφόρων επιλογών για να αποδειχτεί η προστιθέμενη αξία των προτεινόμενων μέτρων σε σχέση με την ανάπτυξη και την απασχόληση. Για να εξασφαλιστεί ότι οι προτεραιότητές της για την απλούστευση εφαρμόζονται έγκαιρα σε όλους τους τομείς, θα θεσπίσει τα κατάλληλα εσωτερικά μέτρα για την παρακολούθηση της προόδου και την υποβολή σχετικής έκθεσης στο Σώμα των Επιτρόπων.

Δεδομένου ότι είναι αρμοδιότητα του συννομοθέτη να εγκρίνει τις προτάσεις απλούστευσης που υποβάλλονται από την Επιτροπή, είναι σημαντικό η Διοργανική

³⁸ Στο ίδιο σελ 10

Συμφωνία του 2003 για τη βελτίωση της νομοθεσίας να εφαρμοστεί πλήρως και να αξιοποιηθούν όλα τα μέσα για την προώθηση της απλούστευσης της νομοθεσίας της ΕΕ μέσα στο πλαίσιο αυτό. Σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή υπενθυμίζει τη δέσμευση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τη βελτίωση των μεθόδων εργασίας για την απλούστευση²⁶. Έχει αναγνωριστεί επίσης η ανάγκη να θεσπιστεί μια κοινή προσέγγιση για την αξιολόγηση του αντικτύπου από τα τρία θεσμικά όργανα και η Επιτροπή ευελπιστεί ότι θα επιτευχθεί συμφωνία έως το τέλος του έτους.

Επιπλέον, το ρυθμιστικό περιβάλλον για τις εταιρείες της ΕΕ μπορεί να βελτιωθεί μόνο εάν οι πρωτοβουλίες που λαμβάνονται σε επίπεδο ΕΕ συνοδεύονται από εξίσου φιλόδοξα προγράμματα στα κράτη μέλη. Αντίθετα από την άποψη που επικρατεί, το ρυθμιστικό περιβάλλον για τις εταιρείες αποτελείται κυρίως από εθνικούς κανόνες. Πέρα από την κοινοτική νομοθεσία επιβάλλονται από τους εθνικούς νομοθέτες πρόσθετες τεχνικές απαιτήσεις, υποχρεώσεις επισήμανσης, διαδικασίες αδειοδότησης και άλλες υποχρεώσεις διοικητικής μορφής. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εξετάζει το θέμα της βελτίωσης της νομοθεσίας σύμφωνα με την ανοικτή μέθοδο συντονισμού που δημιουργήθηκε για την παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της Λισσαβώνας. Η Επιτροπή θα προωθήσει επίσης την απλούστευση μέσα στο πλαίσιο του ελέγχου της στα εθνικά μέτρα για τη συμμόρφωση με το κοινοτικό δίκαιο.

3.9 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ³⁹

Τα κράτη μέλη και οι κύριες ενώσεις των επιχειρήσεων απέστειλαν λεπτομερείς εκθέσεις, στις οποίες συνήθως περιγράφονταν οι δυσκολίες που συναντούν και περιλαμβάνοντας προτάσεις για την αντιμετώπισή τους. Ο τομέας πολιτικής με τις συχνότερες αναφορές ήταν η περιβαλλοντική προστασία, ακολουθούμενος από τη γεωργία και την ασφάλεια των τροφίμων, το εταιρικό δίκαιο, τις μεταφορές και την πολιτική για τους καταναλωτές. Η προκαταρκτική ανάλυση της συνεχιζόμενης διαβούλευσης στο Διαδίκτυο δείχνει ότι η αντίδραση του κοινού συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με τη γραφειοκρατία όσον αφορά τους εθνικούς ή τοπικούς κανόνες, και όχι με τη νομοθεσία της ΕΕ. Τα προβλήματα που τίθενται συχνότερα αφορούν τους κανόνες που συνδέονται με τη φορολογία και με θέματα απασχόλησης, όπου η εθνική νομοθεσία έχει κυρίαρχο ρόλο. Οι ανάγκες απλούστευσης που προκύπτουν από τη διαβούλευση με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη εμπίπτουν σε πέντε μεγάλες κατηγορίες:

- **αποσαφήνιση και βελτίωση της αναγνωσιμότητας της νομοθεσίας:**

πολλοί προβληματισμοί συνδέονται με ασαφείς ή ατελείς έννοιες, ορισμούς ή διατάξεις. Οι ασαφείς δημιουργούν ανασφάλεια δικαίου και ανακολουθίες όταν οι οδηγίες της ΕΕ μεταφέρονται στην εθνική νομοθεσία, οι οποίες με τη σειρά τους οδηγούν σε στρέβλωση του ανταγωνισμού και κερματισμό της εσωτερικής αγοράς.

Από την πλευρά αυτή, σε ορισμένες περιπτώσεις τονίστηκε ότι η μεγαλύτερη χρήση

³⁹ Στο ίδιο σελ 13, Παράρτημα 1

κανονισμών, αντί των οδηγιών, θα περιόριζε την εσφαλμένη ή αποκλίνουσα μεταφορά σε εθνικό επίπεδο. Σε πολλές επίσης περιπτώσεις τονίστηκε ότι είναι πολύ σημαντικό να συνεχιστεί η ενοποίηση και η κωδικοποίηση της κοινοτικής νομοθεσίας ώστε να βελτιωθεί η προσβασιμότητα και η αναγνωσιμότητά της

- **επικαιροποίηση και εκσυγχρονισμός του ρυθμιστικού πλαισίου:** τα ενδιαφερόμενα μέρη επεσήμαναν έναν αριθμό νομικών κειμένων τα οποία περιέχουν ορισμούς ή διαδικασίες που δεν συμβαδίζουν πλέον με την τεχνική, οικονομική ή τομεακή πραγματικότητα, καθώς και διαδικασίες u959 οι οποίες είναι αδικαιολόγητα επαχθείς ή αργές. Τα ενδιαφερόμενα μέρη υπέβαλαν επίσης παραδείγματα νομικών πράξεων οι οποίες σε μεγάλο βαθμό έχουν αποστερηθεί της ουσίας τους λόγω της εξέλιξης άλλων τμημάτων του κεκτημένου, αλλαγών στη Συνθήκη ή ανάπτυξης των διεθνών των κανόνων. Τέλος, ένα μέρος της νομοθεσίας πιστεύεται ότι δεν έχει κατορθώσει να επιτύχει τους στόχους του και, συνεπώς, έγιναν προτάσεις για να αλλάξει η προσέγγιση.

- **μείωση διοικητικών δαπανών:** σε πολλές περιπτώσεις τα ενδιαφερόμενα μέρη έθεσαν το θέμα των αυστηρών, αδικαιολόγητα περίπλοκων και υπερβολικών γραφειοκρατικών διαδικασιών, οι οποίες δημιουργούν κωλύματα ιδιαίτερα στις ΜΜΕ λόγω του ότι δεν διαθέτουν ανθρώπινους πόρους. Για παράδειγμα, καταγράφηκαν πολλά σχόλια τόσο από επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων και στατιστικών στοιχείων, καθώς και με το βαθμό λεπτομέρειας που απαιτείται για να ανταποκριθούν σε αυτές.

• **ενίσχυση της συνέπειας του κερτημένου:** αρκετά σχόλια αφορούσαν τις αλληλεπικαλύψεις, τον ανεπαρκή συντονισμό ή τις προβαλλόμενες ασυνέπειες μεταξύ τμημάτων της νομοθεσίας της ΕΕ. Από την άποψη αυτή, ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη έδωσαν συγκεκριμένα παραδείγματα περιπτώσεων στις οποίες, κατά την άποψή τους, δεν εξασφαλίζεται η συνοχή των μέσων για τον ίδιο τομέα πολιτικής ή μεταξύ πολλών τομέων.

• **βελτίωση της αναλογικότητας του κερτημένου:** πολλοί από εκείνους που συμμετείχαν στη διαβούλευση θεωρούν ότι ορισμένες διατάξεις είναι υπερβολικά ρυθμιστικές, δυσανάλογες και πολύ δαπανηρές σε σχέση με τους στόχους οι οποίοι επιδιώκονται. Αυτή είναι ίσως η σημαντικότερη ανησυχία και ταυτόχρονα η δυσκολότερη στην αντιμετώπισή της καθώς αφορά την ουσία των νομικών πράξεων, οι οποίες είναι το αποτέλεσμα μιας νομοθετικής διαδικασίας κατά την οποία οι διάφορες πτυχές έχουν εξεταστεί από το νομοθέτη. Αυτό το είδος της αξιολόγησης μπορεί να γίνει μόνο κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα έννομα συμφέροντα του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ,

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από το 2000 μέχρι σήμερα, είναι αλήθεια ότι έχουν γίνει αρκετά βήματα από μέρους των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς την επίτευξη των τεθέντων στόχων. Εν τούτοις, αφ' ενός ο βαθμός επίτευξής τους δεν είναι ο ίδιος για όλες τις χώρες, ενώ παραμένουν ακόμη πολλές αδυναμίες. Η Ελλάδα, ειδικότερα, φαίνεται να έχει σημαντική υστέρηση σχεδόν σε όλους τους τομείς και -όπως διαφαίνεται από διεθνείς μελέτες, κατέχει μειονεκτική θέση στην κατάταξη των κρατών μελών της Ένωσης με βάση τις επιδόσεις τους σε σχέση με τους στόχους της Στρατηγικής της Λισσαβώνας. Εύλογες είναι συνεπώς οι ανησυχίες και ο προβληματισμός ως προς τις αιτίες της χαμηλής ανταγωνιστικότητας της χώρας και ως προς τις απαραίτητες ενέργειες, οι οποίες πρέπει να δρομολογηθούν και να πραγματοποιηθούν, προκειμένου να μπορέσει η Ελλάδα να επιβιώσει στο παγκοσμιοποιημένο ανταγωνιστικό περιβάλλον, αλλά και να αποτελέσει οργανικό μέρος της ολότητας που ονομάζεται Ευρωπαϊκή Ένωση. Η διαπίστωση των αιτιών της παρούσας αρνητικής κατάστασης και η χάραξη της μελλοντικής πολιτικής απαιτούν ουσιαστική κατανόηση της Στρατηγικής και των στόχων της και βαθιά γνώση της υφιστάμενης κατάστασης και των περιρρεουσών συνθηκών. Η Ελλάδα καλείται και πρέπει να βελτιώσει την ανταγωνιστική της θέση. Χρειάζεται η να είναι ταχεία και μεγαλύτερη

από εκείνη των άλλων κρατών μελών. Αμετακίνητος στόχος δεν πρέπει να είναι απλώς το να πάμε καλά, αλλά να πάμε καλύτερα από τους άλλους.

4.2 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ (ΣΕΒ) ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ

Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών έχει προβεί στη σύσταση ενός «Παρατηρητηρίου για τη Στρατηγική της Λισσαβώνας», το οποίο παρακολουθεί τις εθνικές εξελίξεις και εκφράζει θέσεις και συστάσεις προς την κυβέρνηση και τους κοινωνικούς εταίρους, υποδεικνύοντας προτεραιότητες και δράσεις για την επίτευξη της εφαρμογής των στόχων της Στρατηγικής της Λισσαβώνας στην Ελλάδα. Έχουν συνταχθεί δύο εκθέσεις, οι οποίες αφορούν στην εφαρμογή της Στρατηγικής της Λισσαβώνας στην Ελλάδα, ενώ πρόσφατα δόθηκε στη δημοσιότητα μια ακόμη έκθεση, που περιέχει τις παρατηρήσεις και τις θέσεις του ΣΕΒ σχετικά με την Έκθεση Kok για την ενδιάμεση αναθεώρηση της Στρατηγικής. Στην πρώτη έκθεση⁴⁰ του ΣΕΒ (Φεβρουάριος 2003), η οποία αναφέρεται στην πρόοδο, η οποία είχε σημειωθεί μέχρι και το Δεκέμβριο του 2002, και υποδεικνύει τις προτεραιότητες για το 2003, σημειώνεται πως η παραγωγικότητα του εργατικού δυναμικού στην Ελλάδα είναι από τις χαμηλότερες στην Ευρώπη των 15, πραγματοποιούνται ανεπαρκείς δαπάνες για έρευνα και καινοτομία, ενώ οι επιχειρήσεις επιβαρύνονται σημαντικά λόγω του κρατικού ελέγχου των επιχειρήσεων δημόσιας ωφέλειας, και του κρατικού παρεμβατισμού που εκδηλώνεται με τη μορφή υπερβολικών ρυθμίσεων, γραφειοκρατίας και αναποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης. Ταυτόχρονα, η ανταγωνιστικότητα των εταιρειών πλήττεται περαιτέρω από την ακαμψία της αγοράς εργασίας, η ανεργία παραμένει σε υψηλά επίπεδα, το εμπορικό έλλειμμα διευρύνεται, ενώ το εκπαιδευτικό σύστημα δεν είναι προσαρμοσμένο στις σύγχρονες οικονομικές

⁴⁰ 1η Έκθεση του ΣΕΒ για την Στρατηγική της Λισσαβώνας, Φεβρουάριος 2003 - "Με στόχο την επίτευξη εφαρμογής της στρατηγικής της Λισσαβώνας"
www.sev.org.gr/online/viewPos.aspx?id=7&mid=&lang=gr&Code=Opinions - 60k -

και κοινωνικές ανάγκες. Οι καταναλωτικές δαπάνες του δημόσιου τομέα είναι υψηλές, ο κρατικός προϋπολογισμός παρουσιάζει ελλείμματα, το δημόσιο χρέος είναι από τα υψηλότερα στην Ένωση και ο ανταγωνισμός δεν λειτουργεί σε αρκετές αγορές, λόγω των κρατικών παρεμβάσεων. Ειδικότερα, η αξιολόγηση των επιδόσεων της χώρας ανά συγκεκριμένο στόχο της Στρατηγικής συνοψίζεται στα εξής:

4.2.1 ΠΛΗΡΕΣ ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

- Έχει συντελεστεί σημαντική πρόοδος στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, με το άνοιγμα της αγοράς σταθερής τηλεφωνίας, αλλά ο ανταγωνισμός στον κλάδο είναι ιδιαίτερα περιορισμένος.

- Παρά το γεγονός ότι η αγορά ενέργειας έχει επισήμως απελευθερωθεί, υπάρχουν ουσιαστικά εμπόδια, όπως υπάρχουν και στον τομέα της παραγωγής ενέργειας συνδυασμένου κύκλου με χρήση φυσικού αερίου.

- Στον τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών, βασικό ρόλο παίζουν τα ΕΛΤΑ, αλλά υπάρχουν 263 ιδιωτικές εταιρείες ταχυμεταφορών. Αναμένεται η διαδικασία ιδιωτικοποίησης των ΕΛΤΑ.

- Οι αεροπορικές και σιδηροδρομικές μεταφορές έχουν απελευθερωθεί, ωστόσο οι Ολυμπιακές Αερογραμμές απολαμβάνουν ακόμη κρατικής στήριξης, ενώ είναι ιδιαίτερα δαπανηρό για οποιαδήποτε εταιρεία να δραστηριοποιηθεί στο σιδηροδρομικό τομέα.

- Έχουν δρομολογηθεί προγράμματα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στις ηλεκτρονικές αγορές και την ενθάρρυνση της χρήσης νέων πληροφοριακών συστημάτων από αυτές.

- Το Υπουργείο Ανάπτυξης έχει δρομολογήσει τη δημιουργία ηλεκτρονικού συστήματος δημόσιων προμηθειών.

- Οι αγορές παροχής υπηρεσιών παρουσιάζουν χαμηλό επίπεδο ολοκλήρωσης.

Διευκόλυνση πρόσβασης στη χρηματοδότηση

- Έχει αυξηθεί ο ανταγωνισμός στον τραπεζικό τομέα, ο οποίος χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη ευελιξία και από την εισαγωγή νέων προϊόντων. Ωστόσο, το ενεργό πραγματικό κόστος δανεισμού παραμένει υψηλό – κοντά στο 5% - και υπάρχουν επιβαρύνσεις στην κίνηση κεφαλαίων εντός της Ένωσης. Η ενοποίηση των χρηματοπιστωτικών αγορών σε ευρωπαϊκό επίπεδο αναμένεται να εντείνει τον ανταγωνισμό και να εξαλείψει τις υπάρχουσες στρεβλώσεις.

- Η ενοποίηση των αγορών τίτλων σε εθνικό επίπεδο έχει προωθηθεί μέσω της νέας νομοθεσίας σχετικά με την Εταιρική Διακυβέρνηση, την υποχρεωτική εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (από το 2003) και τον Κώδικα Συμπεριφοράς για τις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών εταιρείες.

- Προωθείται νομοθετικά η διαφάνεια στις εκδόσεις ομολογιών και η ίδρυση επαγγελματικών ταμείων, ενώ ιδρύθηκε το Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομία (TANEO), με σκοπό τη συγχρηματοδότηση της δημιουργίας αμοιβαίων κεφαλαίων υψηλού κινδύνου, με στόχο κυρίως καινοτόμες ΜΜΕ.

4.2.2 ΜΕΙΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΒΑΡΟΥΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ

ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΩΝ

- Παραμένει το έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού, η αναδιάρθρωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης δεν επαρκεί για να εξασφαλίσει τη βιωσιμότητά του, ενώ οι δημόσιες επενδύσεις αυξάνονται διαρκώς.

- Η εισαγωγή ενός νέου φορολογικού νόμου απλουστεύει τις διαδικασίες και μειώνει τη φορολόγηση των επιχειρήσεων, η οποία όμως παραμένει από τις υψηλότερες στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Έχουν γίνει κάποιες ενέργειες, με στόχο την αύξηση της προσφοράς εργατικού δυναμικού και την αύξηση των κινήτρων απασχόλησης, είναι πάντως αναγκαία η γενικότερη κανονιστική μεταρρύθμιση, με στόχο τη μείωση των κρατικών παρεμβάσεων και της γραφειοκρατίας. Ενθάρρυνση της καινοτομίας

- Το ποσοστό του ΑΕΠ που διατίθεται για Έρευνα και Ανάπτυξη είναι πολύ χαμηλό, ιδιαίτερα αυτό που διατίθεται από τον ιδιωτικό τομέα. Υπάρχει, ωστόσο, μια διάταξη που επιτρέπει την έκπτωση του 50% των ιδιωτικών δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη από τα φορολογητέα κέρδη, ενθαρρύνοντας, με τον τρόπο αυτό, τις ιδιωτικές επενδύσεις για την έρευνα.

- Οι συνεργασίες μεταξύ των ερευνητικών φορέων αφορούν, σχεδόν αποκλειστικά, συνεργασίες μεταξύ Πανεπιστημίων και βιομηχανίας, ενώ δεν παρατηρείται συντονισμός μεταξύ των εθνικών και των ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων.

- Υπάρχουν δράσεις για την απασχόληση καθηγητών Πανεπιστημίου και ερευνητών σε επιχειρήσεις, για ορισμένο χρονικό διάστημα.

- Έχει αυξηθεί το ποσοστό των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών που έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, ενώ το πρόγραμμα «Δικτυωθείτε» του Υπουργείου Ανάπτυξης παρέχει κίνητρα για τη βελτίωση της υποδομής και τη δικτύωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

- Έχουν σημειωθεί ταχύτατα βήματα προς την κατεύθυνση της νομικής προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα και με τα διεθνή πρότυπα

(ελληνικός Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, επικύρωση της Σύμβασης για το Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας και άλλα). Βελτίωση της αγοράς εργασίας

- Το ποσοστό της απασχόλησης στην Ελλάδα είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο ευρωπαϊκό (55,4% έναντι 63,9%), ενώ το ποσοστό ανεργίας υψηλότερο από το αντίστοιχο ευρωπαϊκό (10,5% έναντι 7,4%). Το ίδιο ισχύει και για το ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας (5,4% έναντι 3,3%).

- Τα προγράμματα κατάρτισης των ανέργων δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, ενώ δεν καταβάλλεται συστηματική προσπάθεια για τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών, ανεξαρτήτως φύλου.

Δεν υπάρχουν προγράμματα για την τόνωση της απασχόλησης στον τομέα των υπηρεσιών.

4.2.3 ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

- Οι μεταρρυθμίσεις στο ασφαλιστικό σύστημα δεν είναι αρκετές για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της γήρανσης του πληθυσμού.

- Δεν υπάρχει συστηματική δράση για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού και για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την κοινωνική προστασία.

- Η δημιουργία επαγγελματικών ταμείων ξεκίνησε στις αρχές του 2003. Προσαρμογή της εκπαίδευσης και της κατάρτισης

- Οι δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση και την κατάρτιση ανέρχονται στο 3,5% του ΑΕΠ.

- Όλα τα σχολεία διαθέτουν ηλεκτρονικούς υπολογιστές και υπάρχει πρόθεση για τον επαναπροσδιορισμό των στόχων του εκπαιδευτικού συστήματος, ώστε να ανταποκρίνεται στις νέες ανάγκες.

- Υπάρχει υστέρηση στην κινητικότητα των νέων, των εκπαιδευτικών και των ερευνητών, στη διασύνδεση των φορέων κατάρτισης με την αγορά εργασίας και στη διασφάλιση τοπικής και φθηνής πρόσβασης στο διαδίκτυο.

- Τα προγράμματα κατάρτισης για ανέργους είναι ανεπαρκή σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

4.2.4 ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΠΕΡΙΤΤΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

- Το επιχειρηματικό περιβάλλον έχει γίνει φιλικότερο, μέσω της μείωσης των αναγκαίων διαδικασιών για την έναρξη της λειτουργίας των νέων επιχειρήσεων, καθώς και με τη δημιουργία Κέντρων Υποδοχής Επενδυτών (ΚΥΕ) και Κέντρων Επιχειρηματικής και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΚΕΤΑ).

- Έχει δρομολογηθεί η μεταρρύθμιση των κανονισμών που διέπουν το επιχειρηματικό περιβάλλον προς την κατεύθυνση της απλούστευσής τους και έχουν δημιουργηθεί προγράμματα, με στόχο την απλούστευση των σχέσεων των πολιτών με τη Διοίκηση και την ενθάρρυνση της χρήσης ηλεκτρονικής επικοινωνίας με αυτή.

- Το 97,3% των κοινοτικών Οδηγιών για την εσωτερική αγορά έχει ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία.

4.2.5 ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Η υιοθέτηση στρατηγικών βιώσιμης ανάπτυξης είναι ιδιαίτερα περιορισμένη και δεν υπάρχει μέριμνα από όλες τις ενδιαφερόμενες πλευρές για την υιοθέτηση αειφορικών περιβαλλοντικών πολιτικών.

- Δεν υπάρχει εφαρμογή των Οδηγιών του Πρωτοκόλλου του Κυότο, ενώ ο τομέας των μεταφορών δεν έχει προσαρμοστεί στις περιβαλλοντικές απαιτήσεις.

Στη δεύτερη έκθεση του «Παρατηρητηρίου για τη Στρατηγική της Λισσαβώνας» του ΣΕΒ (Δεκέμβριος 2003)⁴¹ επισημαίνονται οι προτεραιότητες για το 2004, οι οποίες αναφέρονται σε πέντε τομείς δράσης:

1. Ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας, μέσα σε ένα λιτό και αποτελεσματικό κράτος. Προς την κατεύθυνση αυτή, ο ΣΕΒ προτείνει την καλλιέργεια της επιχειρηματικής νοοτροπίας, μέσω της εισαγωγής της επιχειρηματικότητας ως μαθήματος στα σχολεία και της γενικότερης προβολής της επιχειρηματικότητας στην κοινωνία. Παράλληλα, συστήνει τη δημιουργία ενός ρυθμιστικού πλαισίου που να προκαλεί μικρότερη επιβάρυνση στις επιχειρήσεις, μέσω της μείωσης της γραφειοκρατίας, και της μείωσης του φορολογικού βάρους. Τονίζει επίσης τη σημασία της διατήρησης της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, μέσω της μείωσης των δημοσίων ελλειμμάτων, της παροχής κινήτρων για την παράταση της παραμονής των υπαλλήλων στην εργασία και της μεταρρύθμισης των συστημάτων ασφάλισης και δημόσιας υγείας.

2. Ενθάρρυνση της καινοτομίας. Δεδομένου ότι στην Ελλάδα, το ποσοστό του ΑΕΠ που αφιερώνεται στην Έρευνα και Ανάπτυξη είναι ιδιαίτερα χαμηλό (0,67%, έναντι 1,98% στην ΕΕ των 15 και 1,82% στην ΕΕ των 25) και του τεθέντος στόχου να φτάσει στο 1,5% μέχρι το 2010 (έναντι 3% στην ΕΕ), προτείνεται καταρχήν η προσπάθεια για την προσέλκυση επιστημόνων και ερευνητών –κυρίως ομογενών– από άλλες χώρες και η αποτελεσματική προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Ακόμη, συστήνεται η αναβάθμιση των σχετικών με την έρευνα υποδομών και η ενθάρρυνση της μετατροπής της έρευνας σε αποτελέσματα, μέσω της συνεργασίας μεταξύ των Πανεπιστημίων και των επιχειρήσεων και της στροφής των

⁴¹ Υπουργείο Ανάπτυξης, Ειδική Γραμματεία Για Την Ανταγωνιστικότητα, Στρατηγική της Λισσαβώνας, Αθήνα Ιανουάριος 2005, σελ 32

Πανεπιστημίων προς την καινοτομία. Ακόμη, τονίζεται η ανάγκη της προώθησης της βιοτεχνολογίας, τόσο από νομικής όσο και από κοινωνικής άποψης, και της ενθάρρυνσης της χρήσης τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στις δημόσιες υπηρεσίες, στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και σε όλες τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την Έρευνα και την Ανάπτυξη.

3. Βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης. Σημειώνεται πως το συνολικό ποσοστό απασχόλησης στην Ελλάδα είναι 56,9%, το οποίο είναι το έκτο χαμηλότερο στην ΕΕ των 25, ενώ ο στόχος της Λισσαβώνας είναι να φτάσει αυτό στο 70% για το σύνολο του πληθυσμού και στο 60% για τις γυναίκες. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, κρίνεται αναγκαία η μείωση του μη μισθολογικού κόστους της εργασίας, μέσω της μείωσης των εργοδοτικών εισφορών και της φορολογίας εισοδήματος, και η προώθηση της ευελιξίας της αγοράς εργασίας, μέσω της μεταβολής του ρυθμιστικού περιβάλλοντος και της νομοθεσίας σχετικά με τις υπερωρίες και το χρόνο εργασίας. Ακόμη, κρίνεται απαραίτητο να επιδιωχθεί ένα υψηλό επίπεδο στην εκπαίδευση και κατάρτιση, με τη βελτίωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων ξένων γλωσσών, πληροφορικής και των σχετικών με το επιχειρηματικό κλίμα, την ενίσχυση της διαβίου μάθησης και την παροχή φορολογικών κινήτρων για την πραγματοποίηση επενδύσεων, οι οποίες σχετίζονται με την ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων.

4. Ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων της εσωτερικής αγοράς. Προς την κατεύθυνση αυτή, προτείνεται η προώθηση της αποτελεσματικότητας των βιομηχανιών δικτύου (μεταφορών, ενέργειας και τηλεπικοινωνιών), μέσω της εφαρμογής των πακέτων για τους σιδηροδρόμους και τις τηλεπικοινωνίες και του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού, της διευκόλυνσης της διέλευσης φορτίων μέσω τρίτων χωρών της Ευρώπης, της άρσης των περιορισμών σχετικά με το προς χρήση

καύσιμο για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και της μείωσης του κόστους διέλευσης του φυσικού αερίου από τον αγωγό υψηλής πίεσης. Ακόμη, συστήνεται η ενίσχυση της δι-ευρωπαϊκής αγοράς χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, μέσω της ορθής ενσωμάτωσης των κοινοτικών Οδηγιών στην εθνική νομοθεσία, και η διασφάλιση της διαφάνειας και του πλήρους ανταγωνισμού στο σύστημα κρατικών προμηθειών. Επίσης, σημειώνεται πως στην ελληνική νομοθεσία έχει ενσωματωθεί το 96,6% των κοινοτικών Οδηγιών, έναντι του 98,5% που είναι ο στόχος για την ΕΕ.

5. Εύρεση ανταγωνιστικών λύσεων περιβαλλοντικής πολιτικής. Αν και ο αριθμός των περιβαλλοντικών νόμων που έχουν υιοθετηθεί στην Ευρώπη έχει αυξηθεί σημαντικά κατά τα τελευταία έτη, κρίνεται απαραίτητο να καταβληθούν προσπάθειες για τη διαμόρφωση περιβαλλοντικών στρατηγικών, οι οποίες θα ανταποκρίνονται παράλληλα και στις ανάγκες των επιχειρήσεων και των δημόσιων αρχών. Τέλος, επισημαίνεται η ανάγκη να πραγματοποιείται εκτίμηση του αντικτύπου κάθε επιλεγόμενης περιβαλλοντικής πολιτικής, στην οποία να λαμβάνεται υπόψη και η οικονομική και η κοινωνική διάσταση.

Στην έκθεση που περιλαμβάνει τις προτάσεις και τις θέσεις του ΣΕΒ σχετικά με την Έκθεση Κοκ (Δεκέμβριος 2004), επισημαίνεται πως ορθώς αποδίδεται ευθύνη στα κράτη μέλη και τις εθνικές κυβερνήσεις για την ελλιπή εφαρμογή της Στρατηγικής της Λισσαβώνας. Τονίζεται η ανάγκη αναπροσανατολισμού των προσπαθειών τους για την επίτευξη των τεθέντων στόχων, επιτάχυνσης των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων, καλλιέργειας ενός ευρύτερου πνεύματος συνεργασίας και αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών και εστίασης στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας. Απαραίτητες προϋποθέσεις για την ενθάρρυνσή της αποτελούν η άρση των υπαρχόντων εμποδίων στην επιχειρηματική δραστηριότητα και η έμφαση

στον κεντρικό ρόλο του κάθε ατόμου σε σχέση με αυτήν. Σε αυτό το πλαίσιο, προβάλλει ως αναγκαιότητα η καλλιέργεια του επιχειρηματικού πνεύματος και της επιθυμίας για συνεχή ανάπτυξη και δια βίου μάθηση σε όλους τους πολίτες, μέσω των κατάλληλων συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Στη συνέχεια της έκθεσης περιγράφονται συνοπτικά οι σημαντικές εξελίξεις που έχουν σημειωθεί κατά τα τελευταία έτη στο κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον. Οι θετικές μεταβολές περιλαμβάνουν την ευεργετική επίδραση της εισαγωγής του ευρώ στην ολοκλήρωση των αγορών και την ενθάρρυνση των επενδύσεων στην ευρωζώνη, την επιτευχθείσα πρόοδος των μεταρρυθμίσεων στις αγορές προϊόντων και εργασίας, καθώς και τα σημαντικά βήματα που έχουν συντελεστεί προς την κατεύθυνση της ενοποίησης των χρηματοοικονομικών αγορών. Από την άλλη πλευρά, τα εμπόδια που παραμένουν και ανακόπτουν την πορεία προς την επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής της Λισσαβώνας αναφέρονται στην υψηλή φορολογία, τη γραφειοκρατία, το υψηλό μη μισθολογικό κόστος της εργασίας και τη συνεπακόλουθη μετακίνηση δραστηριοτήτων σε χώρες χαμηλού εργασιακού κόστους (όπως η Κίνα και η Ινδία), αλλά και σε παράγοντες όπως η μεγάλη αύξηση των τιμών του αργού πετρελαίου και η γήρανση του πληθυσμού των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, προτείνεται η επικέντρωση των προσπαθειών σε τρεις άξονες:

- εξασφάλιση υγιούς μακροοικονομικού περιβάλλοντος,
- βελτίωση της παρακολούθησης των προσπαθειών για την επίτευξη των τεθέντων στόχων, σε εθνικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο και
- επικέντρωση των προσπαθειών σε ορισμένους κρίσιμους στόχους.

Σε σχέση με τον πρώτο άξονα, αναφέρεται πως η Έκθεση Kok δεν κάνει επαρκή αναφορά στην κρισιμότητα του ζητήματος της εξασφάλισης βιώσιμων

δημόσιων οικονομικών, μέσω της εφαρμογής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και προτείνεται η συμπλήρωσή της.

Αναφορικά με το δεύτερο άξονα, σημειώνεται η συμφωνία του ΣΕΒ με τις συστάσεις της Έκθεσης Kok για τη βελτίωση της παρακολούθησης της εφαρμογής της Στρατηγικής της Λισσαβώνας και προτείνονται, επιπλέον, τα εξής:

- ο ορισμός της ευθύνης του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας για την παρακολούθηση της υλοποίησης της Στρατηγικής της Λισσαβώνας σε ευρωπαϊκό επίπεδο,
- ο ορισμός ενός προσώπου ευθύνης σε κάθε κράτος μέλος για την παρακολούθηση του εθνικού σχεδίου και
- η υλοποίηση, εκ μέρους των εθνικών κυβερνήσεων, πολιτικών, στις οποίες συμπίπτουν οι στόχοι των κοινωνικών εταίρων με εκείνους της Στρατηγικής της Λισσαβώνας.

Τέλος, σε ό,τι αφορά τον τρίτο άξονα, επισημαίνεται η ορθότητα της επιλογής της Έκθεσης Kok για επικέντρωση στους πέντε επιλεγμένους στόχους και προτείνεται η υιοθέτηση από το Συμβούλιο της εστίασης στην ανάπτυξη και την απασχόληση ως προαπαιτούμενων για την εξασφάλιση κοινωνικής συνοχής και περιβαλλοντικής αειφορίας, καθώς και η ανάλογη διαμόρφωση των εθνικών σχεδίων δράσης. Σημειώνεται η συμφωνία με τις επιμέρους συστάσεις της Έκθεσης Kok και προτείνονται οι εξής συμπληρώσεις:

- δημιουργία διακεκριμένου άξονα στο έβδομο Πρόγραμμα - Πλαίσιο για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα ερευνητικά έργα,

- ανάληψη δράσεων για την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ Πανεπιστημίων - ερευνητικών κέντρων και επιχειρήσεων και την ανάπτυξη μεγαλύτερης ερευνητικής δραστηριότητας από τις επιχειρήσεις,
- παρακολούθηση του κόστους πρόσβασης στο ευρυζωνικό δίκτυο, σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο,
- επιτάχυνση του ανοίγματος των αγορών ενέργειας, απελευθέρωση των αγορών των λιμενικών υπηρεσιών και αντιμετώπιση των ατελειών σε κλειστά ή μη πλήρως ανοικτά επαγγέλματα και αγορές,
- μέτρηση του διοικητικού κόστους με ενιαία μεθοδολογία και θέση ποσοτικών στόχων μείωσής του, με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα, σε κάθε κράτος μέλος,
- αξιολόγηση των επιπτώσεων κάθε νέας νομοθεσίας, εθνικής και ευρωπαϊκής, στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων,
- προσανατολισμός στη διαμόρφωση ευέλικτων αγορών εργασίας, οι οποίες στηρίζονται στην αποτελεσματική δια βίου μάθηση και
- μεταρρύθμιση των συνταξιοδοτικών συστημάτων, η οποία θεωρείται ως αναπόσπαστο μέρος των αποτελεσματικών πολιτικών απασχόλησης.

4.3 ΣΤΟΧΟΙ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

2005 - 2008⁴²

4.3.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ενδιάμεση αξιολόγηση της πορείας της Στρατηγικής της Λισσαβώνας, το Μάρτιο του 2005, αποκάλυψε ότι η Ευρώπη απείχε πολύ από το να επιτύχει τους

⁴² ενThesis Team 13 Νοέμβριος, 2005
<http://www.enthesis.net/index.php?category=3&pg=4>

στόχους της. Αν και κάποια πρόοδος πράγματι συντελέσθηκε, όσον αφορά ορισμένες επιμέρους μεταρρυθμίσεις, η Ευρώπη συνολικά εξακολουθεί ακόμη και σήμερα να αντιμετωπίζει δύο κύριες προκλήσεις:

- Μια απογοητευτική επίδοση στην ανάπτυξη και την απασχόληση και,
- Χαμηλές επιδόσεις στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

Το Μάρτιο λοιπόν του 2005, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έδωσε μια νέα ώθηση στη Στρατηγική της Λισσαβώνας, επικεντρώνοντας τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε δύο κύριους στόχους: τη δυναμικότερη και διατηρήσιμη ανάπτυξη και τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας.

Η ελληνική ηγεσία ανταποκρίθηκε, διαμορφώνοντας το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων⁴³ (ΕΠΜ) 2005-2008 και αποδόθηκε μεγάλη σημασία στην υλοποίησή του.

Ο συντονισμός του Προγράμματος αυτού, αλλά και ευρύτερα της εφαρμογής της Στρατηγικής της Λισσαβώνας, γίνεται από τον υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γ. Αλογοσκούφη με τη συνεργασία της διευθύντριας του Οικονομικού Γραφείου του πρωθυπουργού, κας Ε. Λουρή⁴⁴ και του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων. Για την εκπόνηση του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) συνεργάστηκαν όλα τα εμπλεκόμενα υπουργεία.

Η διαμόρφωση του ΕΠΜ ξεκίνησε το Μάρτιο του 2005 και αποτέλεσε αντικείμενο εκτενούς διαλόγου. Στην προσπάθεια αυτή, εκτός από τα αρμόδια

⁴³ πλήρες κείμενο του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων : http://www.mnec.gr/downloads/National_Program_Of_Reforms_2005-2008.doc

⁴⁴ Καθηγήτρια του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και Διευθύντρια του Οικονομικού Γραφείου του Πρωθυπουργού

υπουργεία που στα πλαίσια του εθνικού συντονισμού, συνέβαλαν με τα επιμέρους προγράμματά τους, πολύ σημαντική υπήρξε και η συμβολή των Κοινωνικών Εταίρων, των Περιφερειών καθώς και Οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών. Πολύτιμη ήταν επίσης η καθοδήγηση της Ε.Ε. μέσω των συναντήσεων της Economic Policy Committee, αλλά και της ειδικής αποστολής της, που επισκέφθηκε την Ελλάδα στις 18-19/07/05. Στη συνάντηση αυτή συμμετείχαν οι εκπρόσωποι των υπουργείων και των Κοινωνικών Εταίρων. Το προσχέδιο του ΕΠΜ δόθηκε στη δημοσιότητα και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών στις 14/09/05 δίνοντας τη δυνατότητα ευρύτερου διαλόγου. Τέλος, το ΕΠΜ παρουσιάστηκε και συζητήθηκε, στις 4/10/05, στις Επιτροπές Οικονομικών και Ευρωπαϊκών Κοινοτικών Υποθέσεων του Ελληνικού Κοινοβουλίου.

Το ΕΠΜ υποβλήθηκε στην Ε.Ε. στις 15/10/05, παρουσιάστηκε και συζητήθηκε στην Economic Policy Committee στις 16/11/05. Η συνεργασία που επιτεύχθηκε κατά την προετοιμασία και υποβολή του προγράμματος δεν περιορίστηκε εκεί, αλλά αναμένεται να συμβάλει ουσιαστικά και στην παρακολούθηση της πορείας εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων με απώτερο σκοπό την επίτευξη των εθνικών στόχων αλλά και την ευρύτερη επιτυχία της αναθεωρημένης ΣτΛ σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

4.3.2 ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Στόχος του ελληνικού ΕΠΜ είναι να συγκεντρώσει σε ένα ενιαίο κείμενο τις μεταρρυθμίσεις που σχεδιάζει και υλοποιεί η κυβέρνηση τα επόμενα τρία χρόνια (με απώτερο ορίζοντα το 2010) στους τομείς των Δημοσίων Οικονομικών, των Διαρθρωτικών (μικροοικονομικών) Αλλαγών καθώς και στον τομέα της Απασχόλησης/Εκπαίδευσης. Η εκπόνηση του ΕΠΜ στηρίχθηκε στη βάση ενός νέου

μοντέλου ανάπτυξης, που προσβλέπει στην ανάπτυξη της υγιούς ιδιωτικής επιχειρηματικής πρωτοβουλίας, της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας. Η δημοσιονομική προσαρμογή και η επιτάχυνση της διαδικασίας διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων αποτελούν τις βασικές προτεραιότητες της ελληνικής κυβέρνησης στη μεταολυμπιακή περίοδο, καθώς η χώρα καλείται να αντιμετωπίσει σημαντικές οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις. Πιο συγκεκριμένα, οι προτεραιότητες είναι:

- Η αποκατάσταση της δημοσιονομικής ισορροπίας και η εξασφάλιση της μακροχρόνιας βιωσιμότητας των δημοσίων οικονομικών, με άμεση προτεραιότητα τον περιορισμό του ελλείμματος κάτω από το 3% μέχρι το τέλος του 2006.
- Η αύξηση της παραγωγικότητας, μέσα από την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων στη λειτουργία των αγορών, τις επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο και την προώθηση της Κοινωνίας της Γνώσης.
- Η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η ενίσχυση του ανταγωνισμού, το άνοιγμα των αγορών, η αύξηση της εξωστρέφειας και η αξιοποίηση της γεωπολιτικής θέσης της χώρας ως πόλου έλξης επενδυτικών δραστηριοτήτων με προοπτικές επέκτασης στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.
- Η αύξηση της απασχόλησης, η μείωση της ανεργίας, καθώς και η αποτελεσματικότερη λειτουργία των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με μια σειρά από στοχευμένες δράσεις που περιορίζουν παράλληλα τον κίνδυνο του κοινωνικού αποκλεισμού.

Συνοψίζοντας, στο ΕΠΜ 2005-2008 αναλύονται οι παρεμβάσεις που αφορούν τη βιωσιμότητα των Δημοσίων Οικονομικών και στη συνέχεια οι διαρθρωτικές αλλαγές στις Αγορές Προϊόντων (βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, άνοιγμα αγορών, δράσεις για την εξωστρέφεια και εμβάθυνση της εσωτερικής αγοράς). Κατόπιν, το ΕΠΜ αναφέρεται στις δράσεις για την προώθηση της Κοινωνίας της Γνώσης ενώ επιμέρους κεφάλαια υπάρχουν για τις Αγορές Κεφαλαίου, το Περιβάλλον και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, την Περιφερειακή και Κοινωνική Συνοχή καθώς και την Επανάδρυση της Δημόσιας Διοίκησης. Τέλος γίνεται εκτενής αναφορά στα μέτρα και τις δράσεις που αφορούν την Απασχόληση-Κατάρτιση-Εκπαίδευση. Το πρόγραμμα κλείνει με ανάλυση των συνεργιών που αναμένονται μεταξύ του ΚΠΣ 2000-2006 και του ΕΣΠΑ 2007-2013 με το ΕΠΜ.

4.4 ΈΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ⁴⁵

Η Έκθεση Αξιολόγησης της Επιτροπής, η οποία υποβλήθηκε στο εαρινό ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Μάρτιο του 2007, και αφορούσε το 2006 περιγράφει μία κατάσταση πολύ καλύτερη από αυτή των προηγούμενων ετών, καθώς, σύμφωνα με την κυβέρνηση, οι μεταρρυθμίσεις αρχίζουν να αποδίδουν οφέλη. Υπογραμμίζεται, ωστόσο, ότι οι μεταρρυθμίσεις βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο και ότι θα πρέπει να ολοκληρωθούν, προκειμένου να έχουν μόνιμο οικονομικό όφελος.

Η Επιτροπή διατυπώνει ειδικές συστάσεις για κάθε χώρα και παράλληλα σημειώνει ότι θα συνεχίσει να διαδραματίζει στο έπακρο τον ρόλο της ως κινητήρια δύναμη της αναθεωρημένης Στρατηγικής της Λισσαβώνας.

⁴⁵ Υπουργείο Ανάπτυξης, Ειδική Γραμματεία Για Την Ανταγωνιστικότητα, Στρατηγική της Λισσαβώνας, Αθήνα Ιανουάριος 2005, σελ 1-2

Στα γενικά σχόλια της Έκθεσης της Επιτροπής για το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων της Ελλάδας αναφέρεται ότι:

- Τα τελευταία χρόνια η οικονομία της Ελλάδας χαρακτηρίζεται από υψηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης (4,4% κατά μέσο όρο), με την αύξηση της παραγωγικότητας εργασίας να βρίσκεται σαφώς πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο το 2006. Επιπλέον, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ το 2006 βρίσκεται στο 83% του ευρωπαϊκού μέσου όρου.
- Μετά από πολλά χρόνια υψηλού δημόσιου ελλείμματος, η Ελλάδα προβλέπεται να μειώσει σημαντικά το έλλειμμα στο 2,6% του ΑΕΠ, το 2006. Ωστόσο, το δημόσιο χρέος παραμένει ένα από τα υψηλότερα στην Ε.Ε., καθώς ανέρχεται στο 104,8% του ΑΕΠ.
- Πρόσφατα στην Ελλάδα σημειώθηκε σημαντική αύξηση του ΑΕΠ και της απασχόλησης, πτώση της ανεργίας και ανάκαμψη της ανταγωνιστικότητας.⁴⁶

4.4.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ:

Μακροοικονομικές πολιτικές⁴⁷

Η Έκθεση της Επιτροπής σημειώνει ότι: «Το έλλειμμα της Κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί κατά το 2006 και το 2007 κάτω από το 3% του ΑΕΠ με τη φορολογική σταθεροποίηση να βασίζεται περισσότερο σε μόνιμα και λιγότερο σε εφήμερα μέτρα. Από πλευράς δαπανών, το 2006 οι κυβερνητικές δαπάνες μειώθηκαν

⁴⁶ Θα πρέπει να αναφερθεί ότι τα παραπάνω συμπεράσματα αλλά και ο βαθμός εγκυρότητας τους αμφισβητούνται έντονα από το σύνολο των κομμάτων της αντιπολίτευσης και τους κοινωνικούς φορείς, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τα ποσοστά ανεργίας και δημόσιου ελλείμματος -κάτι ανάλογο είχε γίνει και όταν η τωρινή Κυβέρνηση είχε αμφισβητήσει την επίτευξη των κριτηρίων της Ο.Ν.Ε. από την προηγούμενη Κυβέρνηση

⁴⁷ Υπουργείο Ανάπτυξης, Ειδική Γραμματεία Για Την Ανταγωνιστικότητα, Στρατηγική της Λισσαβώνας, Αθήνα Ιανουάριος 2005, σελ 3

κατά 1,7%. Χρειάζεται, όμως, περαιτέρω μείωση το 2007, η οποία θα επιτευχθεί μέσω της βελτίωσης της αποδοτικότητας.»

Επιπλέον, σύμφωνα με την Έκθεση Εφαρμογής, η αύξηση της απασχόλησης πρόκειται να συμβάλει σημαντικά στη σταθεροποίηση των δημοσίων οικονομικών.

Παράλληλα, όσον αφορά το συνταξιοδοτικό, η Έκθεση κάνει αναφορά στη δημόσια διαβούλευση που ξεκίνησε την άνοιξη του 2006 και στη σύσταση της «Επιτροπής Σοφών», η οποία πρόκειται να μελετήσει το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το συνταξιοδοτικό σύστημα.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η Κυβέρνηση έχει καταβάλει μεγάλες προσπάθειες για τη μεσοπρόθεσμη αποκατάσταση της φορολογικής ισορροπίας, αλλά σημειώνει ότι θα πρέπει να διασφαλίσει τώρα και τη μακροπρόθεσμη υποστήριξη των δημοσίων οικονομικών.

Μικροοικονομικές πολιτικές⁴⁸:

Η Έκθεση Αξιολόγησης της Επιτροπής αναφέρει ότι «τα τελευταία δύο χρόνια η Ελλάδα έχει υιοθετήσει έναν μεγάλο αριθμό μέτρων ενίσχυσης των επιχειρηματικών κινήτρων και βελτίωσης του επιχειρηματικού ρυθμιστικού περιβάλλοντος, όπως είναι:

- οι μεταρρυθμίσεις για το ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων,
- η απλοποίηση της αδειοδότησης
- και η καθιέρωση ενός θεσμικού πλαισίου για τη λειτουργία υπηρεσιών μιας στάσης (one-stop-shop) για την εκκίνηση μιας επιχείρησης.

⁴⁸ Υπουργείο Ανάπτυξης, Ειδική Γραμματεία Για Την Ανταγωνιστικότητα, Στρατηγική της Λισσαβώνας, Αθήνα Ιανουάριος 2005, σελ 3-4

Έχουν ληφθεί επίσης μέτρα για την ενίσχυση του ανταγωνισμού και τη βελτίωση της λειτουργίας του κλάδου των δικτύων (ενέργεια και τηλεπικοινωνίες) και των επιχειρήσεων του δημόσιου τομέα.»

Σύμφωνα, ακόμη, με την Επιτροπή: «η πιο εμφανής πρόοδος, εμφανίζεται στον τομέα της ενέργειας, όπου το ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο έχει ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία με στόχο την απελευθέρωση και οργάνωση των αγορών της ηλεκτρικής ενέργειας, του φυσικού αερίου και των βιοκαυσίμων. Τα έργα ενεργειακής υποδομής προχωρούν, ειδικότερα αυτά που αφορούν τις διασυνοριακές συνδέσεις.»

Επίσης, σημειώνεται ότι: «Όσον αφορά στη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, διοικητικά και τεχνικά προβλήματα καθώς και εμπόδια, όπως είναι η περίπλοκη διαδικασία αδειοδότησης, έχουν οδηγήσει σε αργή ανάπτυξη του τομέα, παρόλο που έχουν ληφθεί μερικές θετικές πρωτοβουλίες.»

Παράλληλα αναφέρεται ότι: «υπάρχει πρόοδος σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας περί εσωτερικής αγοράς. Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού έχουν ενισχυθεί, μέσω της μείωσης των προστίμων για τις εταιρείες που αποκαλύπτουν τα καρτέλ και της υπαγωγής τους σε πρόγραμμα ασυλίας, απαιτούνται όμως περισσότερες ενέργειες για να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός στον τομέα των υπηρεσιών.»

Γίνεται ιδιαίτερη αναφορά από την Επιτροπή στο Σχέδιο Νόμου για το νέο πλαίσιο Έρευνας και Τεχνολογίας, καθώς και στην επιβεβαίωση ότι πρόκειται να επιτευχθεί ο φιλόδοξος στόχος αύξησης του επιπέδου δαπανών έρευνας και ανάπτυξης στο 1,5% του ΑΕΠ μέχρι το 2010 (από 0,6% του ΑΕΠ το 2004).

Σύμφωνα με την Έκθεση Αξιολόγησης της Επιτροπής, αποτελούν θετική εξέλιξη οι προτάσεις για το νέο νομοθετικό πλαίσιο το οποίο πρόκειται να βελτιώσει τη διακυβέρνηση της έρευνας και ανάπτυξης και να καταστήσει δυνατή μια πιο συστηματική προσέγγιση του συγκεκριμένου τομέα.

Η Έκθεση της Επιτροπής καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η εφαρμογή του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων της Ελλάδας έχει προχωρήσει στην πλειοψηφία των μικροοικονομικών τομέων, αλλά τα περισσότερα από τα μέτρα βρίσκονται σε αρχικό στάδιο ή είναι απαραίτητα πρόσθετα μέτρα προκειμένου να φανεί η επίδρασή τους. Σύμφωνα με την Επιτροπή: «Η ανάπτυξη επαρκών οικονομικών και περιβαλλοντικών υποδομών καθώς επίσης και οικονομικά αποδοτικών δημόσιων υπηρεσιών παραμένει σημαντική για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας».

Πολιτικές για την απασχόληση⁴⁹

Η Επιτροπή προσυπογράφει την ανάγκη αύξησης των χαμηλών ποσοστών απασχόλησης ειδικά για τις γυναίκες, αντιμετώπισης της υψηλής ανεργίας και προώθησης της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης. Υπογραμμίζει, επίσης, την ανάγκη αφενός να ενισχυθούν οι ενεργές πολιτικές που αφορούν στην αγορά εργασίας, στη μεταρρύθμιση της εκπαίδευσης και κατάρτισης και αφετέρου να ενδυναμωθεί η περιφερειακή και κοινωνική συνοχή.

Σύμφωνα με την Επιτροπή, έχουν ληφθεί αρκετά μέτρα για τη διευκόλυνση των εργαζομένων, σε σχέση με την οικογενειακή τους ζωή, και για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων. Η Επιτροπή αναγνωρίζει επίσης ότι έχουν θεσπιστεί αρκετά μέτρα προκειμένου να βελτιωθεί η προσαρμοστικότητα των

⁴⁹ Υπουργείο Ανάπτυξης, Ειδική Γραμματεία Για Την Ανταγωνιστικότητα, Στρατηγική της Λισσαβώνας, Αθήνα Ιανουάριος 2005, σελ 4-5

εργαζομένων και των επιχειρήσεων, να υποστηριχθεί η κινητικότητα καθώς και να ελεγχθεί η αδήλωτη εργασία.

Ωστόσο, οι δαπάνες για τις ενεργές πολιτικές της αγοράς εργασίας είναι χαμηλές και το χάσμα μεταξύ των δύο φύλων, στον τομέα της απασχόλησης, παραμένει υψηλό.

Ακόμη, η Επιτροπή προτείνει αφενός την εφαρμογή ενός καλύτερου σχεδιασμού της νομοθεσίας για την προστασία της απασχόλησης και αφετέρου πολιτικές ουσιαστικής υποστήριξης των εργαζομένων, κατά την περίοδο αλλαγής εργασίας, με στόχο τη βελτίωση της «ευελιξίας» και τη μείωση της αδήλωτης εργασίας. Απαιτούνται, επίσης, δράσεις για:

- ü την αύξηση των δημόσιων δαπανών για την εκπαίδευση στο 5% του ΑΕΠ,
- ü την εφαρμογή των νόμων σχετικά με τη δια βίου μάθηση,
- ü τη μείωση του αριθμού των μαθητών που εγκαταλείπουν το σχολείο και
- ü τη βελτίωση των δεξιοτήτων στη δημόσια διοίκηση.

4.4.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ⁵⁰

Σύμφωνα με την Έκθεση Αξιολόγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, η Ελλάδα παρουσιάζει πρόοδο στην εφαρμογή του.

Μεταξύ των ισχυρών σημείων της εφαρμογής του Προγράμματος συγκαταλέγεται η σταθεροποίηση των δημόσιων οικονομικών.

⁵⁰ Υπουργείο Ανάπτυξης, Ειδική Γραμματεία Για Την Ανταγωνιστικότητα, Στρατηγική της Λισσαβώνας, Αθήνα Ιανουάριος 2005, σελ 5

Επίσης, καταγράφονται θετικά σημάδια προόδου στους τομείς της ενίσχυσης των επιχειρηματικών κινήτρων, της βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, της έρευνας & ανάπτυξης και της καινοτομίας, της ενίσχυσης του ανταγωνισμού, της βελτίωσης της λειτουργίας του κλάδου των δικτύων (ενέργεια και τηλεπικοινωνίες), των επιχειρήσεων του δημόσιου τομέα, καθώς και στους τομείς των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών και της εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Όσον αφορά στην αντιμετώπιση των αδυναμιών του Προγράμματος, επισημαίνεται ότι μεγαλύτερη προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στους τομείς της βελτίωσης της μακροπρόθεσμης υποστήριξης των δημόσιων οικονομικών με τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος καθώς και στους τομείς του εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης, της εφαρμογής ισχυρότερων μέτρων ικανών να προκαλέσουν αύξηση στο ποσοστό απασχόλησης, της αντιμετώπισης της ανεργίας και της αδήλωτης εργασίας, του εκσυγχρονισμού της προστασίας της απασχόλησης και της προώθησης της εργασίας, της βελτίωσης της ποιότητας της αγοράς εργασίας, της εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, προτείνεται στην Ελλάδα:

- να συνεχίσει την εφαρμογή των μέτρων για τη φορολογική σταθεροποίηση και τη μείωση του χρέους, και να καθορίσει ένα χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή της συνταξιοδοτικής μεταρρύθμισης, με σκοπό τη βελτίωση της μακροπρόθεσμης φορολογικής υποστήριξης.
- να εκσυγχρονίσει τη Δημόσια Διοίκηση δημιουργώντας ένα αποτελεσματικό ρυθμιστικό πλαίσιο ελέγχου, μέσω της αναβάθμισης των δυνατοτήτων της,

προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική χρήση των Διαρθρωτικών Ταμείων.

- Ὑ να εκσυγχρονίσει το πλαίσιο προστασίας των εργαζομένων, να μειώσει, διαμέσου της νομοθεσίας, τη φορολογία των εργαζομένων, να ενδυναμώσει τις υπάρχουσες πολιτικές που αφορούν στην εργασία με στόχο την ενίσχυση της ευελιξίας και της ασφάλειας στην αγορά εργασίας καθώς και να μετατρέψει την αδήλωτη εργασία σε επίσημη απασχόληση.
- Ὑ να αυξήσει τις επενδύσεις στην υποχρεωτική και την τριτοβάθμια εκπαίδευση, να εφαρμόσει τη μεταρρύθμιση της δια βίου μάθησης και να βελτιώσει την ποιότητα και την ανταπόκρισή της στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, να μειώσει την πρόωρη σχολική αποχώρηση και τέλος, να αυξήσει τη συμμετοχή των ενηλίκων στην εκπαίδευση

4.5 ΕΚΘΕΣΗ LISBON REVIEW 2006 ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΟΥΜ⁵¹

Οι τρεις εκθέσεις του Φόρουμ για τη Στρατηγική της Λισσαβώνας (World Economic Forum-WEF)⁵², που έχουν δημοσιοποιηθεί έως σήμερα, συγκρίνουν τις επιδόσεις των χωρών στους παρακάτω οκτώ τομείς:

- Ὑ Κοινωνία της Πληροφορίας
- Ὑ Καινοτομία, Έρευνα και Ανάπτυξη
- Ὑ Απελευθέρωση της Αγοράς
- Ὑ Δίκτυα (ενέργεια, επικοινωνίες)
- Ὑ Αποδοτικές και ολοκληρωμένες οικονομικές υπηρεσίες

⁵¹ Υπουργείο Ανάπτυξης, Ειδική Γραμματεία Για Την Ανταγωνιστικότητα, Στρατηγική της Λισσαβώνας, Αθήνα Ιανουάριος 2005, σελ 6-8

⁵² Πίνακας 7 : Διαχρονική Βαθμολογία Ελλάδας στις τρεις Εκθέσεις του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ

- Û Επιχειρηματικό περιβάλλον
- Û Κοινωνική συνοχή
- Û Αειφόρος ανάπτυξη

Στη έκθεση του 2006 του WEF, η Ελλάδα καταλαμβάνει την 23η θέση στο σύνολο των 25 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με συνολική βαθμολογία 4,19 με άριστα το 7. Κάτω από την Ελλάδα βρίσκονται η Ιταλία και η Πολωνία. Είναι σημαντικό ότι σε σχέση με την προηγούμενη αντίστοιχη Έκθεση του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ που δημοσιεύθηκε το 2004 και περιελάμβανε στη σύγκριση 24 χώρες της Ε.Ε. (πλην της Κύπρου), η Ελλάδα φέτος:

- Û βελτιώνει τη συνολική της βαθμολογία από 4 σε 4,19 με άριστα το 7,
- Û βελτιώνει την κατάταξή της σε 4 από τις 8 κατηγορίες κριτηρίων (πιο συγκεκριμένα: στην κατηγορία *καινοτομία, έρευνα και ανάπτυξη* – κατά 2 θέσεις, στην κατηγορία *απελευθέρωση της αγοράς* - κατά 1 θέση, στην κατηγορία *δίκτυα* – κατά 3 θέσεις, στην κατηγορία *αποδοτικές και ολοκληρωμένες οικονομικές υπηρεσίες* – κατά 3 θέσεις).
- Û η Ελλάδα, παρότι παραμένει σταθερή στην κατάταξη με βάση την κατηγορία *επιχειρηματικό περιβάλλον*, βελτιώνει τη βαθμολογία της από το 3,78 στο 4,14.
- Û οριακή βελτίωση παρουσιάζεται και στην κατηγορία *κοινωνία της πληροφορίας* από 3,16 σε 3,17, και οριακή πτώση στην κατηγορία *αειφόρος ανάπτυξη* από 4 σε 3,98.

Όσον αφορά τις επιμέρους κατηγορίες δεικτών η Ελλάδα καταλαμβάνει:

- Û την 18^η θέση στην κατηγορία *καινοτομία, έρευνα και ανάπτυξη* (πίσω από την Ελλάδα βρίσκονται η Ιταλία, η Λιθουανία, η Λετονία, η Πολωνία, η Σλοβακία, η Κύπρος και η Μάλτα),
- Û την 21^η θέση στην κατηγορία *απελευθέρωση της αγοράς* (πίσω από την Ελλάδα βρίσκονται η Σλοβενία, η Ιταλία, η Λιθουανία και η Πολωνία),

- ü την 14^η θέση στην κατηγορία *δίκτυα (η υψηλότερή της θέση)* (πίσω από την Ελλάδα βρίσκονται η Σλοβενία, η Κύπρος, η Εσθονία, η Ιρλανδία, η Λιθουανία, η Ιταλία, η Ουγγαρία, η Σλοβακία, η Μάλτα, η Λετονία και η Πολωνία),
- ü την 16^η θέση στην κατηγορία *αποδοτικές και ολοκληρωμένες οικονομικές υπηρεσίες* (πίσω από την Ελλάδα βρίσκονται η Ουγγαρία, η Κύπρος, η Λιθουανία, η Σλοβενία, η Τσεχία, η Σλοβακία, η Ιταλία, η Λετονία και η Πολωνία),
- ü την 20^η θέση στην κατηγορία *επιχειρηματικό περιβάλλον* (πίσω από την Ελλάδα βρίσκονται η Τσεχία, η Μάλτα, η Σλοβενία, η Ιταλία και η Πολωνία).

4.6 ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ 2008-2010⁵³

Η συνοπτική αυτή έκθεση εκφράζει τις θέσεις των κοινωνικών εταίρων και άλλων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση και τις μελλοντικές προοπτικές της στρατηγικής της Λισσαβώνας. Με τη μορφή συμβολής στην εαρινή σύνοδο κορυφής του 2008, προωθεί προτάσεις για τη βελτίωση του ρόλου της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία υλοποίησης της ατζέντας της Λισσαβώνας. Η παρούσα έκθεση αποτελεί μια συλλογική προσπάθεια:

ü της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (ΕΟΚΕ), της θεσμικής πλατφόρμας διαβούλευσης σε

⁵³ *Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ 2008-2010: Ο ρόλος της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, Συνοπτική Έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (13 και 14 Μαρτίου 2008) σελ 1-8*

επίπεδο Ε.Ε. που επιτρέπει στους εκπροσώπους των κοινωνικοοικονομικών οργανώσεων της Ευρώπης να εκφράζουν τις απόψεις τους,

ü και των εθνικών οικονομικών και κοινωνικών συμβουλίων και παρεμφερών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων λοιπών συνιστωσών της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών και, σε επίπεδο Ε.Ε. , της Ομάδας σύνδεσης της ΕΟΚΕ με τις ευρωπαϊκές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Η έκθεση απαντά σε ένα ρητό αίτημα που περιλαμβάνεται στα συμπεράσματα της Προεδρίας της εαρινής συνόδου κορυφής του 2006⁵⁴: Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο «... χαιρετίζει επίσης τις πρωτοβουλίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Επιτροπής των Περιφερειών και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για αύξηση της αυτενέργειας σε κοινοτικό επίπεδο. Ενθαρρύνει την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών να συνεχίσουν τις εργασίες τους και τους ζητεί να εκπονήσουν στις αρχές του 2008 συνοπτικές εκθέσεις προς στήριξη της εταιρικής σχέσης για την ανάπτυξη και την απασχόληση».

Η έκθεση αποτελεί την πιο ολοκληρωμένη συμβολή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στην εαρινή σύνοδο κορυφής του 2008. Η προστιθέμενη αξία της πηγάζει από:

ü την συναινετική προσέγγισή της: με έμφαση στην ενσωμάτωση των απόψεων των διαφόρων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών

⁵⁴ (σημείο 12)

ü την πληρότητά της: συνδυάζοντας την ευρωπαϊκή προοπτική με τη συμβολή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στα 27 κράτη μέλη

ü την ουσιαστικά μη κυβερνητική προοπτική της: δίνοντας έμφαση στο ρόλο των κοινωνικών εταίρων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στην υλοποίηση της στρατηγικής της Λισσαβώνας.

4.6.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Εν όψει της εαρινής συνόδου κορυφής του 2008, η ΕΟΚΕ αποφάσισε τον Ιούνιο του 2006 να συστήσει μια «Ομάδα της Λισσαβώνας για την ανανεωμένη στρατηγική της Λισσαβώνας άνοιξη 2006-άνοιξη 2008», με στόχο την κατάρτιση έκθεσης για την εαρινή σύνοδο του 2008 σε στενή συνεργασία με τους εκπροσώπους των εθνικών ΟΚΕ και παρεμφερών οργανισμών

Το Φεβρουάριου του 2007 ένα ψήφισμα⁵⁵ υποβλήθηκε στην εαρινή σύνοδο κορυφής, το οποίο

καλούσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν μια πιο ενεργή συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών. Προκειμένου να παρέχει μια καλά τεκμηριωμένη θεματική βάση για την παρούσα συνοπτική έκθεση, η ΕΟΚΕ υιοθέτησε τέσσερις γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας⁵⁶ σχετικά με τους τομείς προτεραιότητας που ορίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου 2006:

ü επένδυση στη γνώση και την καινοτομία

⁵⁵ «Η εφαρμογή της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισσαβώνας» (CESE 298/2007) ιστοσελίδα της ΕΟΚΕ για τη στρατηγική της Λισσαβώνας:

http://www.eesc.europa.eu/lisbon_strategy/eesc_documents/index_en.asp

⁵⁶ ιστοσελίδα της ΕΟΚΕ για τη στρατηγική της Λισσαβώνας:

http://www.eesc.europa.eu/lisbon_strategy/eesc_documents/index_en.asp

- επιχειρηματικές δυνατότητες, ιδίως για τις ΜΜΕ
- απασχόληση κατηγοριών προτεραιότητας, και
- μια ενεργειακή πολιτική για την Ευρώπη.

Οι εν λόγω γνωμοδοτήσεις παρουσιάζουν πολιτικές προτάσεις και παραδείγματα ορθής πρακτικής στους διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της συμβολής των 27 κρατών μελών, όπως εξασφαλίστηκε από τις εθνικές ΟΚΕ ή άλλους εταίρους. Ένα φυλλάδιο με τίτλο «58 συγκεκριμένα μέτρα για να διασφαλιστεί η επιτυχία της στρατηγικής της Λισσαβώνας⁵⁷» εκπονήθηκε με βάση αυτές τις τέσσερις γνωμοδοτήσεις.

Τέλος, η συνοπτική έκθεση του 2008 συνεχίζει το θεματικό έργο των τεσσάρων ανωτέρω γνωμοδοτήσεων. Υπογραμμίζει την ανάγκη ενίσχυσης της συμμετοχής της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία υλοποίησης στα κράτη μέλη και διερευνά τις προοπτικές συμμετοχής της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών μετά τον Μάρτιο του 2008.

Στη δεύτερη έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, η οποία καταρτίστηκε από την ΕΟΚΕ και τις εθνικές ΟΚΕ, τα κράτη μέλη καλούνται να ανανεώσουν την εντολή της ΕΟΚΕ και να ζητήσουν μια ετήσια έκθεση σχετικά με τη συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών και των εθνικών ΟΚΕ, όπου υπάρχουν, στην προώθηση της στρατηγικής της Λισσαβώνας, συμπεριλαμβανομένων πρακτικών συστάσεων και επιθυμητών βελτιώσεων.

4.6.2 ΓΝΩΜΟΛΟΤΗΣΗ⁵⁸

⁵⁷ ιστοσελίδα της ΕΟΚΕ για τη στρατηγική της Λισσαβώνας:

http://www.eesc.europa.eu/lisbon_strategy/eesc_documents/index_en.asp

⁵⁸ Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ 2008-2010: Ο ρόλος της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, Συνοπτική Έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (13 και 14 Μαρτίου 2008) σελ 14-23

Στις 27 Σεπτεμβρίου 2007 η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε⁵⁹, να καταρτίσει γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με θέμα :”Εφαρμογή της στρατηγικής της Λισσαβώνας: Τρέχουσα κατάσταση και μελλοντικές προοπτικές”.

Η γνωμοδότηση της Επιτροπής αναφέρει μεταξύ άλλων ότι από το 2005 μέχρι σήμερα, η διαδικασία της Λισσαβώνας έχει προοδεύσει τόσο σε περιεχόμενο όσο και θεσμικά. Υπάρχει όλο και μεγαλύτερη ομοφωνία μεταξύ των κρατών μελών ότι απαιτούνται διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις σε σχέση με την ανταγωνιστικότητα (κοινωνία της γνώσης), την αειφόρο ανάπτυξη και την απασχόληση. Από θεσμική άποψη, η μεθοδολογία της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισσαβώνας έχει υποστεί επωφελείς αλλαγές όπως:

- ένα σαφές πρόγραμμα για τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές,
- λεπτομερή Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ),
- αποσαφήνιση του ρόλου της Επιτροπής,
- παρακολούθηση των εθνικών διαδικασιών από την Επιτροπή,
- ειδικές συστάσεις για κάθε χώρα,
- αμοιβαίες πιέσεις μεταξύ των κρατών.

4.6.3 ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ

ΑΠΟΦΑΣΙΣΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΑΡΙΝΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ 2006

Κατά τη σύνοδο ολομέλειάς της του Ιουλίου 2007, η ΕΟΚΕ υιοθέτησε, όπως της είχε ζητηθεί, τέσσερις γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας:

- Απασχόληση των κατηγοριών προτεραιότητας⁶⁰

⁵⁹ σύμφωνα με το άρθρο 29, παράγραφος 2 του Εσωτερικού Κανονισμού της

- Û Επενδύσεις στη γνώση και την καινοτομία⁶¹
- Û Το δυναμικό των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των ΜΜΕ⁶²
- Û Η χάραξη μιας ενεργειακής πολιτικής για την Ευρώπη⁶³

4.6.4. ΕΛΛΑΔΑ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ⁶⁴

Η αναθεώρηση της στρατηγικής της Λισσαβώνας από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνοδεύθηκε, πρώτον από την επεξεργασία Ολοκληρωμένων Κατευθυντήριων Γραμμών που εξυπηρετούν συγκεκριμένους στόχους, και δεύτερον από την υποχρέωση των κρατών μελών να καταθέσουν Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων, τα οποία εξειδικεύουν το περιεχόμενο των Ολοκληρωμένων Κατευθυντήριων Γραμμών σε συγκεκριμένα μέτρα εθνικής πολιτικής. Η επιστημονική Ομάδα του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών της οποίας ηγείται η σύμβουλος του Πρωθυπουργού⁶⁵ κάλεσε τους κοινωνικούς εταίρους να συμμετάσχουν στην διαμόρφωση του Ελληνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων.

⁶⁰ Απασχόληση των κατηγοριών προτεραιότητας (Στρατηγική της Λισσαβώνας), ΕΕ C 256 της 27.10.2007, σ. 93.

(http://www.eesc.europa.eu/lisbon_strategy/eesc_documents/index_en.asp).

⁶¹ Επενδύσεις στη γνώση και την καινοτομία (Στρατηγική της Λισσαβώνας), ΕΕ C 256 της 27.10.2007, σ. 17.

(http://www.eesc.europa.eu/lisbon_strategy/eesc_documents/index_en.asp).

⁶² Το δυναμικό των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των ΜΜΕ (Στρατηγική της Λισσαβώνας), ΕΕ C 256 της 27.10.2007, σ. 8.

(http://www.eesc.europa.eu/lisbon_strategy/eesc_documents/index_en.asp).

⁶³ Η χάραξη μιας ενεργειακής πολιτικής για την Ευρώπη (Στρατηγική της Λισσαβώνας), ΕΕ C 256 της 27.10.2007, σ. 31.

(http://www.eesc.europa.eu/lisbon_strategy/eesc_documents/index_en.asp).

⁶⁴ *Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ 2008-2010: Ο ρόλος της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών*, Συνοπτική Έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (13 και 14 Μαρτίου 2008) σελ 50-52

⁶⁵ Ε. Λουρή Καθηγήτρια του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και Διευθύντρια του Οικονομικού Γραφείου του Πρωθυπουργού

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή συμμετείχε από την αρχή στη διαδικασία της διαβούλευσης μέσω του Παρατηρητηρίου της Στρατηγικής της Λισσαβώνας το οποίο δημιούργησε και πριν από τη διαμόρφωση του ΕΠΜ κατέθεσε αναλυτικές προτάσεις αναφορικά με τις πολιτικές και τις δράσεις οι οποίες θα πρέπει να επιλεγούν για να καταστούν πραγματικότητα οι στόχοι της Λισσαβώνας.

Στη συνέχεια και πριν την υποβολή του στην Ε.Ε. δόθηκε προς αξιολόγηση στους κοινωνικούς εταίρους το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων. Η επιστημονική ομάδα του Παρατηρητηρίου προέβη στην αναλυτική μελέτη των προτεινόμενων μεταρρυθμίσεων καθώς και της συνολικής διάρθρωσης του Προγράμματος. Αποτέλεσμα της όλης διαδικασίας ήταν η διαμόρφωση της Γνώμης⁶⁶ της ΟΚΕ: «Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2005-2008 στο πλαίσιο της Στρατηγικής της Λισσαβώνας», όπου, εκτός από τις παρατηρήσεις ανά βασικό τομέα παρέμβασης, επισημάνθηκε ότι βασικό πρόβλημα του Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων αποτελούν οι αόριστες προσεγγίσεις των στόχων χωρίς χρονικές και ποσοτικές δεσμεύσεις και εκτιμήσεις. Μετά την ολοκλήρωση του πρώτου χρόνου εφαρμογής του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων, και σύμφωνα με τη διαδικασία, οι εθνικές κυβερνήσεις αξιολογούν τις εξελίξεις, την πορεία των μεταρρυθμίσεων και τις επιπτώσεις τους στις βασικές επιδιώξεις της Λισσαβώνας. Το Παρατηρητήριο με βάση το δίκτυο που έχει αναπτύξει με όλους τους εμπλεκόμενους στο ΕΠΜ δημόσιους φορείς παρείχε στην Επιτροπή Εργασίας που συστάθηκε στην ΟΚΕ όλα τα αναγκαία δεδομένα για την αξιολόγηση του πρώτου έτους εφαρμογής του ΕΠΜ. Οι βασικές θέσεις όπως αποτυπώθηκαν στην Γνώμη⁶⁷: «Έκθεση Εφαρμογής 2006 του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2005-2008» ήταν

⁶⁶ υπ' αριθμό 140

⁶⁷ Νο 161

αποτέλεσμα της στενής παρακολούθησης των πολιτικών και των επιμέρους δράσεων του ΕΠΜ και της αξιολόγησης των επιπτώσεων τους στην ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας και στην ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της, στην αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και στην απασχόληση, στη διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος.

Η όλη προσπάθεια της κριτικής προσέγγισης και ποιοτικής και ποσοτικής αξιολόγησης των μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων βασίζεται στο σχεδιασμό και στην ανάπτυξη του Συστήματος Παρακολούθησης στην λογική των επιδιώξεων της Λισσαβώνας. Το σύστημα παρακολούθησης έχει αναπτυχθεί και συντονίζεται από το Παρατηρητήριο της Στρατηγικής της Λισσαβώνας Αναλυτικότερα και από πλευράς εισροών το Σύστημα Παρακολούθησης βασίζεται:

- στην αποκωδικοποίηση του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων σε βασικούς και επιμέρους στόχους καθώς και σε αναλυτικές μεταρρυθμιστικές δράσεις.
 - στη διαμόρφωση ενός συστήματος δεικτών παρακολούθησης
 - στην ανάπτυξη μίας ολοκληρωμένης βάσης δεδομένων και στη συνεχή ενημέρωση της με τις τιμές των βασικότερων δεικτών παρακολούθησης της πορείας των μεταρρυθμιστικών δράσεων και των επιπτώσεων τους στους βασικούς τομείς στόχευσης της Λισσαβώνας.
- Σήμερα η βάση δεδομένων είναι ενημερωμένη με τις πλέον πρόσφατες διαθέσιμες τιμές των δεικτών που έχουν επιλεγεί να παρακολουθούνται.

- Û στην ανάπτυξη άτυπου δικτύου με τους κύριους φορείς άσκησης των μεταρρυθμιστικών πολιτικών για την σε τακτά χρονικά διαστήματα συγκέντρωση πρωτογενούς πληροφόρησης.

Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων και οι προτάσεις που έχουν προκύψει ή πρόκειται να προκύψουν, καθώς η λειτουργία του Παρατηρητηρίου σηματοδοτεί μία συνεχή διαδικασία παρακολούθησης του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων, ενσωματώνουν και υπηρετούν την κοινωνική διάσταση ως κινητήρια δύναμη για την παραγωγικότητα και την ανάπτυξη. Η επιδίωξη της περαιτέρω ενεργοποίησης της κοινωνίας των πολιτών οδήγησε και στη διοργάνωση τον Οκτώβριο του 2005 ημερίδας με τίτλο: «Στρατηγική της Λισσαβώνας: Αναγκαιότητα ή Επιλογή» στην οποία προσκλήθηκαν και συμμετείχαν όλοι οι κοινωνικοί φορείς.

4.6.5 ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

Η ενεργοποίηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στην κατεύθυνση της συστηματικής παρακολούθησης των εξελίξεων που σημειώνονται στην ελληνική οικονομία κατά τη διαδικασία προσέγγισης των στόχων της Λισσαβώνας θεωρήθηκε ιδιαίτερα σημαντική. Για την υλοποίηση αυτής της επιδίωξης η Ο.Κ.Ε δημιούργησε στις αρχές του 2006 το Παρατηρητήριο Παρακολούθησης της Στρατηγικής της Λισσαβώνας το οποίο δεν αποτελεί μεμονωμένη δράση αλλά άρρηκτη συνέχεια του Γνωμοδοτικού της έργου. Ειδικότερα, η λειτουργία του Παρατηρητηρίου είναι επικεντρωμένη στην:

- Û Παρακολούθηση και αξιολόγηση των εθνικών πολιτικών που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού και της

απασχόλησης (ποιοτική αναβάθμιση και αύξηση των θέσεων εργασίας).

- ΰ Παρακολούθηση και αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης και των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα, στο ανθρώπινο δυναμικό και στην απασχόληση των επί μέρους δράσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο των προαναφερομένων πολιτικών.
- ΰ Εντοπισμό καθυστερήσεων και ελλείψεων και διατύπωση συγκεκριμένων προτάσεων βελτίωσης.
- ΰ Σύνταξη περιοδικών εκθέσεων αναφορικά με τα προαναφερόμενα καθώς και αναφορικά με τις εξελίξεις που σημειώνονται στους δείκτες υλοποίησης της στρατηγικής της Λισσαβώνας.

Η ισοδύναμη ανάπτυξη και των τεσσάρων τομέων δράσης του Παρατηρητηρίου θα εξασφαλίσει την ουσιαστική συνεισφορά του στην κατεύθυνση βελτίωσης των επιδόσεων της ελληνικής οικονομίας όπως αυτές αποτυπώνονται, στους κοινούς για όλα τα κράτη-μέλη, δείκτες αξιολόγησης. Η συνεργασία με τα επιστημονικά ινστιτούτα (INE/ΓΣΕΕ, IOBE, ΠΑΣΕΓΕΣ) και το επιστημονικό δυναμικό των κοινωνικών εταίρων αποτελεί βασική προϋπόθεση στην επιτυχία του όλου εγχειρήματος εξασφαλίζοντας την απαραίτητη σε παρόμοια εγχειρήματα τεχνογνωσία, επιστημονική στήριξη και εποικοδομητικό διάλογο. Η επιστημονική επιτροπή του Παρατηρητηρίου η οποία είναι υπεύθυνη για την λειτουργία του συντονίζει την όλη δράση, θέτοντας τις προδιαγραφές, δίνοντας κατευθύνσεις, αξιολογώντας και καθορίζοντας τους βασικούς τομείς παρέμβασης, ενσωματώνοντας την κοινωνική συναίνεση και δημοσιοποιώντας τις τελικές επισημάνσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ-ΜΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΜΑΤΙΑ

Το 2000, η Ένωση κατέστρωσε ένα άκρως φιλόδοξο σχέδιο, να καταστήσει την ΕΕ την πιο ανταγωνιστική οικονομία παγκοσμίως, ως το 2010. Η στρατηγική της Λισσαβώνας φιλοδοξούσε στη μεγιστοποίηση του ρυθμού της οικονομικής ανάπτυξης, στη δημιουργία θέσεων εργασίας, στη διαβίου εκπαίδευση, αλλά και στην εξασφάλιση αειφορίας και στην τόνωση των μέτρων κοινωνικής προστασίας. Οι στόχοι αυτοί **δεν επετεύχθησαν στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες μέλη**. Η Ευρώπη και ιδιαίτερα οι χώρες της Ευρωζώνης αντί για ανάπτυξη παρουσιάζουν στασιμότητα και οι άνεργοι έχουν φτάσει σε τέτοια νούμερα που κυβερνήσεις όπως αυτή της Γερμανίας νιώθουν πια επιτακτική την ανάγκη άμεσης αλλαγής της κατάστασης. Η στρατηγική της Λισσαβώνας κατά κοινή ομολογία απέτυχε στην εφαρμογή της. Είχαν τεθεί πολλοί στόχοι, δεν υπήρχε δέσμευση των κυβερνήσεων να φτάσουν τους στόχους, οι εποχές πριν από την 11η Σεπτεμβρίου ήταν οικονομικά πιο ανθηρές από ότι σήμερα. Παρά ταύτα όμως αναρωτιέται ένας απλός πολίτης, πως μπορεί τα αποτελέσματα αυτής της ευρωπαϊκής προσπάθειας να ήταν τόσο πενιχρά όταν ο στόχος όλων των κυβερνήσεων είναι η ανάπτυξη, η δημιουργία θέσεων εργασίας και η προστασία της κοινωνικής συνοχής⁶⁸.

Η απάντηση θα μπορούσε να είναι πως οι κυβερνήσεις δεν πετυχαίνουν πάντα τα αυτονόητα γιατί αποφεύγουν τις γενναίες τομές, τις ριζικές μεταρρυθμίσεις. Όμως

⁶⁸ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ EXPRESS 22.03.05

οι πολίτες στέκονται με καχυποψία απέναντι στις αλλαγές, γιατί στο βάθος φοβούνται - **κι όχι τελείως άδικα**- ότι οι αλλαγές αυτές μπορεί να πλήξουν ή να διαφοροποιήσουν τη δική τους πραγματικότητα. Ότι δηλαδή θα χάσουν κεκτημένα στο όνομα της ανάπτυξης για όλους.

Έτσι - για παράδειγμα, και κυρίως στη χώρα μας - αντιδρούν στο να ανοίξει το ασφαλιστικό αν και όλοι ξέρουν πως ζούμε περισσότερα χρόνια και αντιμετωπίζουμε υπογεννητικότητα, βλέπουν σαν εχθρό της πλήρους απασχόλησης τη μερική απασχόληση - έστω κι αν αυτή βοηθάει ορισμένες κατηγορίες του πληθυσμού. Αντιδρούν στις αποκρατικοποιήσεις για να μη χαθούν η μονιμότητα ή και κάποια ειδικά προνόμια. Διστάζουν στην είσοδο τεχνολογιών στο χώρο εργασίας είτε γιατί αυτό σημαίνει επανακατάρτιση, εξειδίκευση ή μείωση του περιθωρίου ανθρώπινης παρέμβασης και άρα περισσότερη διαφάνεια.

Οι κυβερνήσεις για τους λόγους αυτούς διστάζουν, προσπαθούν με συμβιβασμούς να προσαρμοστούν στο ραγδαία μεταβαλλόμενο τοπίο. Και οι πολίτες που είναι άνεργοι ή κινδυνεύουν να βρεθούν στην ανεργία ζητούν κινήσεις από τις κυβερνήσεις τους. Ζητούν πολιτικές που εμπράκτως και άμεσα θα τους δώσουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Βλέπουν πως η Ευρώπη πρέπει να τολμήσει για να μην χαθεί το παιχνίδι στο δύσκολο διεθνή οικονομικό στίβο.

Δύο σημεία θα πρέπει να επισημάνουμε. Ο πολιτικός κόσμος σχεδιάζει το μέλλον με γνώμονα το πως θα φέρει περισσότερες επενδύσεις, πως θα διευκολύνει τη δημιουργία θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα, πως θα παράγει πλούτο ώστε να συνεχίσει να υφίσταται χωρίς περικοπές το Ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο που τόσο διαφορετικούς μας κάνει από την Αμερική.

Πρέπει όμως και ο ιδιωτικός τομέας, οι επιχειρήσεις να επιλέξουν να έχουν συμμετοχή στην επιτυχία αυτού του στόχου, στη δημιουργία του νέου οικοδομήματος. Δεν πρέπει να το αντιμετωπίσουν ως μια πρόσκαιρη ευκαιρία επιδότησης του κέρδους τους. Τα κράτη-μέλη σχεδιάζουν τις πολιτικές για την ενίσχυση της απασχόλησης με την ελπίδα ότι θα δημιουργηθούν μακροπρόθεσμες θέσεις εργασίας, βιώσιμες θέσεις εργασίας. Δεν είναι ο στόχος τους να παράσχουν δεκανίκι στην επιχειρηματικότητα. Οι επιχειρήσεις αν δεν πιστέψουν πως πρέπει να μείνουν στην Ευρώπη, πως έχουν συμφέρον να διατηρηθεί η Ευρώπη μεγάλη οικονομική δύναμη απέναντι στην Κίνα, την Αμερική και την παγκόσμια αγορά, κάποια στιγμή που θα ολοκληρωθούν οι διευρύνσεις της Ένωσης θα φύγουν μακριά αναζητώντας καλύτερες ευκαιρίες, μεγαλύτερη κέρδη. Τέλος οι πολίτες είναι ώρα να δουν την πραγματικότητα όπως αυτή διαμορφώνεται. Εάν δεν δεχθούν να προσαρμοστούν και να αγκαλιάσουν την κοινωνία της γνώσης, τις τεχνολογίες, την ποιοτική εργασία που απαιτεί ο διεθνής ανταγωνισμός, η ολοένα και μεγαλύτερη μείωση των ευκαιριών και του βιοτικού μας επιπέδου θα γίνει αναπόφευκτη. Διότι καλώς ή κακώς ο πλούτος παράγεται μέσα από τον ιδιωτικό και όχι το δημόσιο τομέα.

Η στρατηγική της Λισσαβώνας δίνει σε όλους τους Ευρωπαίους μαζί την ευκαιρία να ανθίσουν, να συναγωνιστούν, να ηγηθούν νέων ευκαιριών. Στο χέρι μας είναι να επιλέξουμε ανάμεσα στη γνωστή σε όλους στασιμότητα ή την πορεία προς ένα αισιόδοξο μέλλον. Η καινούργια οικονομική πραγματικότητα επιτάσσει η προσπάθεια της Ευρώπης να είναι τριμερής: **των κρατών, των επιχειρήσεων, των εργαζομένων.**

5.2 ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Η αποτελεσματική εφαρμογή των εθνικών μεταρρυθμιστικών προγραμμάτων και η συνεισφορά των προγραμμάτων αυτών στην οικονομική ανάπτυξη και στην απασχόληση πρέπει να αποτελέσουν τώρα το επίκεντρο της προσοχής. Δεδομένου ότι η ατζέντα της Λισσαβόνας έχει μεσοπρόθεσμους στόχους, ο διάλογος και οι επαφές των κρατών μελών θα πρέπει να γίνονται κατά τακτά διαστήματα. Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν τη συνοχή μεταξύ των κατ'ιδίαν εθνικών μεταρρυθμιστικών προγραμμάτων και τον τρόπο με τον οποίο θα χρησιμοποιήσουν τη χρηματοδότηση της συνοχής και της ανάπτυξης της υπαίθρου στο πλαίσιο των νέων δημοσιονομικών προοπτικών. Η Επιτροπή επισημαίνει τα απαιτούμενα μέτρα για να συμπληρώσει τις προσπάθειες των κρατών μελών και να επικαιροποιήσει, βάσει αυτών, το κοινοτικό πρόγραμμα της Λισσαβόνας.

Σε γενικές γραμμές, η κατά κεφαλή παραγωγικότητα εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση εξακολουθεί να υστερεί σε σύγκριση με εκείνη των ΗΠΑ, αν και σε μεγάλο βαθμό τούτο οφείλεται στην επιλογή των Ευρωπαίων να έχουν περισσότερο ελεύθερο χρόνο και μεγαλύτερες άδειες. Όσον αφορά την παραγωγικότητα ανά ώρα, η διαφορά μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ είναι μικρότερη και τα τελευταία χρόνια ήταν χαμηλότερη από 5%. Όμως, ένα ζήτημα που προκαλεί μεγάλες ανησυχίες είναι το γεγονός ότι η παραγωγικότητα αυτή τη στιγμή αυξάνεται με χαμηλότερους ρυθμούς απ' ό,τι στις Ηνωμένες Πολιτείες, με αποτέλεσμα το χάσμα να διευρύνεται. Οι λόγοι, σύμφωνα με την Επιτροπή, είναι η μικρότερη χρήση των νέων τεχνολογιών και τα ανεπαρκή επίπεδα επενδύσεων. Επίσης προβληματίζει μια ανησυχητική τάση στις επενδύσεις συνολικά: οι ιδιωτικές επενδύσεις μειώθηκαν στο

17,2% του ΑΕΠ το 2002 από 18,3% το 2000. Οι δημόσιες επενδύσεις ως ποσοστό του ΑΕΠ (2,4% του ΑΕΠ το 2003) βρίσκονται επίσης σε πτωτική τροχιά, αν ληφθεί υπόψη ότι ανέρχονταν στο 3,8% κατά τη δεκαετία του 1970, ενώ είναι πλέον πολύ χαμηλότερες από ό,τι στις Ηνωμένες Πολιτείες (3,3% το 2003).

Σε πρόσφατο ψήφισμά του, το Κοινοβούλιο επέκρινε τις καθυστερήσεις στη στρατηγική της Λισσαβώνας και κάλεσε τα κράτη μέλη να αποδυθούν σε συντονισμένη στρατηγική για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Οι βουλευτές ζήτησαν επίσης επείγουσα κινητοποίηση των επενδύσεων του ιδιωτικού τομέα για την έρευνα και ανάπτυξη με ισχυρή δημόσια ερευνητική βάση με συνδέσμους προς τη βιομηχανία. Το Κοινοβούλιο πιστεύει ότι η Λισσαβώνα εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει το δρόμο που πρέπει να ακολουθήσουμε.

5.3 ΤΙ ΔΕΝ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ : Η ΑΛΛΗ ΑΠΟΨΗ

Η Στρατηγική της Λισσαβώνας μπορεί να αποτελεί ένα πρότυπο κείμενο προτάσεων, ιδεών και μέτρων για την οικονομική ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ευημερία των πολιτών της, όμως αρκετοί από τους στόχους της είναι εξαιρετικά φιλόδοξοι ή προσανατολισμένοι σε έναν ακραίο κατά πολλούς φιλελευθερισμό, χαρακτηριστικό του καπιταλιστικού συστήματος που επικράτησε σε ολόκληρη την Ευρώπη μετά την πτώση του υπαρκτού Σοσιαλισμού. Πολλοί από τους στόχους της, ιδιαίτερα αυτοί που αναφέρονται στους οικονομικά ασθενέστερους, φαίνεται ήδη ότι δεν θα επιτευχθούν καθόλου ή θα αποτελέσουν ανεκπλήρωτους στόχους.

Δεν γίνεται κάποια αναφορά στην Στρατηγική της Λισσαβώνας για προσπάθεια δημιουργίας ευτυχισμένων ανθρώπων και κοινωνιών όσο ουτοπικό και ρομαντικό ακούγεται αυτό . Ο προσανατολισμός της εν λόγω στρατηγικής είναι καθαρά τεχνοκρατικός χωρίς ιδιαίτερη έμφαση στον καθαρά ανθρώπινο παράγοντα . Τα πάντα φαίνονται να αφήνονται στο πλαίσιο της ελεύθερης αγοράς και στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Σύμφωνα με πολλούς η Ευρώπη απομακρύνεται όλο και πιο πολύ από τους πολίτες της αφού όλο και περισσότεροι αδυνατούν να κατανοήσουν τους στόχους της Λισσαβώνας που σε πολλά σημεία, και παρά τις διαβεβαιώσεις των συντακτών και εμπνευστών της, φαίνεται να θίγουν πολλά από τα κεκτημένα τους.

Ως συνέχεια των παραπάνω προβάλλει ως επιτακτική ανάγκη η αναφορά στα εργασιακά δικαιώματα των εργαζομένων, που τελευταία παραβιάζονται σε σημαντικό βαθμό, καθώς και στις κατακτήσεις του εργατικού κινήματος. Η προστασία της εργαζόμενης γυναίκας, της μητέρας, των αδύναμων δεν αναφέρεται πουθενά. Ο φόβος ότι στον βωμό της ανάπτυξης και των λογιστικών επιθυμητών αποτελεσμάτων θα θίγουν τα εργασιακά δικαιώματα των πολιτών είναι εύλογος και δικαιολογημένος. Η μεγιστοποίηση των κερδών των επιχειρήσεων στο μυαλό των πολιτών έχει αντικαταστήσει τον άνθρωπο και την ευτυχία των ανθρώπινων κοινωνιών. Οι κυβερνήσεις δεν κάνουν καμία αναφορά στο κείμενο για την επιτακτική αυστηρή τήρηση του νομίμου ωραρίου εργασίας και των άλλων εργατικών προνομίων και κατακτήσεων κάνοντας πολλούς πολίτες να τις θεωρούν de facto διαπραγματεύσιμες . Δεν μπορεί μοναδικό κριτήριο για την οικονομική επιτυχία να είναι η αύξηση των κερδών. Άλλη μια παράμετρος που δεν αναφέρεται αλλά θίγεται ουσιαστικά είναι σεβασμός των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των εργαζομένων και η ενίσχυση των ελλειμματικών ταμείων από τα υπερκέρδη των

επιχειρήσεων. Τα ελλειμματικά ταμεία και τα προβλήματα ενδεχόμενης μελλοντικής συνταξιοδότησης είναι προϊόν κακής διαχείρισης, από την πλευρά των κρατικών αιρετών λειτουργών, των χρημάτων των εργοδοτών και των επιχειρήσεων.

Δεν γίνεται καμία αναφορά για την ανάγκη ανάπτυξης με σεβασμό, προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος την στιγμή που έρευνες δείχνουν ότι μαζί με το δημογραφικό θα αποτελούν τα μεγαλύτερα προβλήματα εντός της ευρωπαϊκής επικράτειας.

Όσον αφορά τα προγράμματα εκπαίδευσης αναφέρεται ρητά ότι θα πρέπει να αποβλέπουν μόνο στη δημιουργία «κατάλληλου εργατικού δυναμικού», κάνοντας στην άκρη έννοιες όπως διακίνηση ιδεών και προαγωγή του πνεύματος χαρακτηρίζοντας στην ουσία τα πανεπιστήμια εργοστάσια παραγωγής εργαζομένων. Ο ρόλος των πανεπιστημίων δεν θα πρέπει να μετατραπεί αποκλειστικά και μόνο σε τροφοδότη της αγοράς αλλά της κοινωνίας με άτομα υψηλού επιπέδου σκεπτόμενα, με στόχους και ιδανικά. Η εμπορευματοποίηση του θεσμού των πανεπιστημίων σε τέτοιο βαθμό είναι δεδομένο ότι δεν θα βοηθήσει σε τίποτα την Ευρώπη.

Τέλος και όσον αφορά την μάστιγα της ανεργίας που αφορά ιδιαίτερα τους νέους και τις γυναίκες, δεν είναι δυνατόν γίνει μόνο με τους νόμους της αγοράς και της ελεύθερης οικονομίας. Αν ήταν έτσι ο καπιταλισμός θα ήταν ένα ουτοπικό σύστημα. Τα μέλη κράτη θα έπρεπε να φανούν γενναία σε αυτόν ειδικά τον τομέα που βασανίζει την Ευρώπη και να θεσπίσουν μέτρα που θα εξασφάλιζαν μέσω του δημόσιου αλλά κυρίως του ιδιωτικού τομέα νέες θέσεις εργασίας αλλά και διασφάλιση των εργαζομένων που κινδυνεύουν να βρεθούν στην ανεργία.

Δεν είναι λοιπόν τυχαίο ότι αρνητικά απάντησε ο μοναδικός -από τα 27 κράτη μέλη- λαός στον οποίο δόθηκε η δυνατότητα να εκφράσει τη γνώμη του για τη Συνθήκη της Λισσαβόνας. Είναι αξιοσημείωτο ένας τόσο φιλοευρωπαϊστής λαός όπως οι Ιρλανδοί, οι οποίοι επιπροσθέτως είναι οι πιο ωφελημένοι από τη συμμετοχή τους στην ΕΟΚ και στην ΕΕ, είπαν κατηγορηματικά «όχι» στη νέα συνθήκη της ΕΕ, συνεχίζοντας το φαινόμενο του «όχι» των Γάλλων και των Ολλανδών στο Ευρωσύνταγμα προ τριετίας. Το φαινόμενο του ιρλανδικού «όχι» έχει ακόμη σοβαρότερες πολιτικές διαστάσεις, καθώς τόσο η κυβέρνηση όσο και όλα τα κόμματα της αντιπολίτευσης (με μοναδική εξαίρεση το Σιν Φέιν που συνδέεται με τον IRA), αλλά και τα συνδικάτα, όπως και η ένωση αγροτών, φυσικά η ένωση εργοδοτών αλλά και η πανίσχυρη καθολική εκκλησία, είχαν ταχθεί αναφανδόν υπέρ του «ναι»⁶⁹. Όλες οι κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές ελίτ τάχθηκαν υπέρ του «ναι» κι όμως βγήκε επιβλητικά «όχι»!

Είναι προφανές πως στην Ευρώπη υποβόσκει μια ριζική διάσταση ανάμεσα στις ελίτ και στις μάζες των πολιτών, οι οποίες εκφράζουν τη δυσαρέσκειά τους ψηφίζοντας «όχι» κάθε φορά που τους δίνεται η δυνατότητα να εκφράσουν τη γνώμη τους σε δημοψήφισμα. Δεν είναι τυχαίο ότι σχεδόν σε οποιοδήποτε δημοψήφισμα γίνεται στην ΕΕ τα τελευταία χρόνια, η λαϊκή ετυμηγορία είναι αλλεπάλληλα «όχι», όποιο και αν είναι το θέμα. «Όχι» έχουν πει δύο φορές οι Δανοί και μία φορά οι Σουηδοί στην οικονομική και Νομισματική Ένωση «ONE», «όχι» έχουν πει οι

⁶⁹ Έθνος της Κυριακής, 15/06/07, Σεισμός στην ΕΕ από το «Όχι» των Ιρλανδών, ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΕΛΑΣΤΙΚ

Νορβηγοί στην ένταξη στην ΕΕ, «όχι» είχαν πει οι Ιρλανδοί στη Συνθήκη της Νίκαιας, «όχι» είπαν οι Γάλλοι και οι Ολλανδοί στο Ευρωσύνταγμα, «όχι» είπαν τώρα οι Ιρλανδοί στη συνθήκη της Λισαβόνας

Είναι γεγονός ότι για την πλειοψηφία των λαών της Ευρώπης αποτέλεσε βαθύτατα αντιδημοκρατική νοοτροπία η ματαιώση προκηρυγμένων δημοψηφισμάτων για το Ευρωσύνταγμα μετά το γαλλικό και το ολλανδικό «όχι», επειδή ήταν βέβαιο ότι σε τουλάχιστον πέντε ακόμη χώρες θα επικρατούσε το «όχι» (Βρετανία, Δανία, Ιρλανδία, Σουηδία, Τσεχία), καθώς και το να βαφτίζεται το Ευρωσύνταγμα ουσιαστικά σε «κοινή» συνθήκη και στη συνέχεια να μην τίθεται σε δημοψήφισμα πουθενά και να εγκρίνεται μόνο από τα κοινοβούλια, όπου τα πάντα είναι ελεγχόμενα! Αυτή η πραξικοπηματική παράκαμψη της βούλησης των Ευρωπαίων πολιτών σίγουρα γλιτώνει τις κυβερνήσεις των χωρών της ΕΕ από πολλούς πονοκεφάλους, αλλά ταυτόχρονα βαθαίνει το χάσμα που χωρίζει τους λαούς από τις ελίτ και αποξενώνει τους πολίτες από το είδος της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης που προωθούν οι ελίτ. Έτσι, δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι στη μοναδική χώρα που έγινε δημοψήφισμα, την ακραία ευρωπαϊστική Ιρλανδία, οι πολίτες είπαν και πάλι «όχι».

Βέβαια υπάρχει και η άλλη άποψη που συνηγορεί στο ότι, όσο περίπλοκα κείμενα κι αν είναι, όπως αυτό της Συνθήκης, δεν μπορούν και δεν πρέπει να επικυρώνονται μέσω εθνικών δημοψηφισμάτων μόνο από τα εθνικά κοινοβούλια για σημαντικούς λόγους⁷⁰. Στην χώρα μας μάλιστα μια τέτοια διάσταση απόψεων οδήγησε τον Κ. Σημίτη πρώην Πρωθυπουργό, υπέρμαχο της τελευταίας άποψης, σε

⁷⁰ Ευρωπαϊκή Ένωση μετά το Ιρλανδικό «όχι» Παναγιώτης Ιωακειμίδης, Αθήνα 2007, τα Νέα

διαγραφή από το κόμμα του ΠΑ.ΣΟ.Κ μετά από απόφαση του Προέδρου του, Γ. Παπανδρέου, και αφού είχε προηγηθεί δημόσια διαφωνία επί του θέματος⁷¹

Σύμφωνα λοιπόν με τον κ. Ιωακειμίδα καθηγητή Ευρωπαϊκών σπουδών στο Πανεπιστήμιο Αθηνών οι κύριοι λόγοι που κατά των επικυρώσεων μέσω δημοψηφίσματος είναι οι εξής:

Πρώτον, στα εθνικά δημοψηφίσματα κυριαρχεί η εθνική ατζέντα θεμάτων και όχι το υπό κρίση κείμενο. Με άλλα λόγια, άλλο ερώτημα τίθεται προς απάντηση και σε διαφορετικό ερώτημα (ή ερωτήματα) απαντά το εκλογικό σώμα.

Δεύτερον, είναι πρακτικά αδύνατο να εξηγηθεί πλήρως σε ένα ευρύ εκλογικό σώμα το περιεχόμενο της Συνθήκης. Βεβαίως, τα εκλογικά σώματα θα πρέπει να ενημερωθούν, αλλά οι υπεύθυνα δημοκρατικές αποφάσεις θα πρέπει να λαμβάνονται με θεσμικό τρόπο, δηλαδή στο πλαίσιο των κοινοβουλευτικών σωμάτων. Τα εθνικά δημοψηφίσματα δεν είναι εκστρατείες ενημέρωσης. Είναι μηχανισμός λήψης αποφάσεων.

Τρίτον, τα εθνικά δημοψηφίσματα και γενικότερα η πρόβλεψη για ομοφωνία στην επικύρωση των Συνθηκών, οδηγούν σε αποτελέσματα αμφισβητούμενης δημοκρατικής νομιμοποίησης. Η Ιρλανδία, π.χ., με πληθυσμό λιγότερο από το 1% του συνολικού πληθυσμού της ΕΕ, «επιχειρεί» να προσδιορίσει το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 495 εκατομμυρίων πολιτών. Η δημοκρατικά ενδεδειγμένη

⁷¹ ο Γ. Παπανδρέου έχει προτείνει την διεξαγωγή δημοψηφισμάτων και επικύρωσης των μεγάλων συνθηκών και από το κοινοβουλευτικό σώμα και από τον λαό

στρατηγική για την ΕΕ -ως νέου υπερεθνικού πολιτικού συστήματος και όχι απλώς ως διακυβερνητικού οργανισμού- θα ήταν, είτε να εγκαταλειφθεί η ομόφωνη επικύρωση των Συνθηκών (έστω και με την κοινοβουλευτική διαδικασία), ή, ενδεχομένως, η πρόβλεψη για ένα πανευρωπαϊκό δημοψήφισμα, το οποίο θα απελευθέρωνε τη συζήτηση από τις στενές εθνικές θεματολογίες και στο οποίο, μια (ενισχυμένη) πλειοψηφία κρατών και πληθυσμού, θα επικύρωνε τα συνταγματικής φύσεως κείμενα, όπως είναι οι Συνθήκες. Όλα αυτά, βεβαίως, δε σημαίνουν ότι η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και οι πολιτικές ηγεσίες των κρατών μελών δε φέρουν ευθύνη για την αποστασιοποίηση σημαντικού μέρους των πολιτών από το «ευρωπαϊκό γίγνεσθαι». Φέρουν και μάλιστα σημαντική, τόσο σε επίπεδο διαμόρφωσης των εκροών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πολιτικές, κ.λπ.), όσο και στην παρουσίαση και σύνδεση των πολιτικών αυτών με την ευρωπαϊκή κοινωνία⁷².

Σε κάθε περίπτωση, όμως η Ευρωπαϊκή ενοποίηση δεν μπορεί να προχωρήσει ερήμην της ευρωπαϊκής κοινωνίας. Αλλά προκειμένου η Ευρωπαϊκή κοινωνία να ταυτιστεί και τελικώς να υποστηρίξει το «ευρωπαϊκό εγχείρημα», θα πρέπει να επαναδιατυπωθεί ένα νέο προοδευτικό, πολιτικό σχέδιο και νέα πολιτική αφήγηση για την ευρωπαϊκή ενοποίηση, κάτι που δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα και που δεν προσφέρει βεβαίως ούτε και η Συνθήκη της Λισσαβόνας. Με άλλα λόγια, η πολιτικοποίηση της ενοποιητικής διαδικασίας, αλλά και οι προκλήσεις που θέτει για την ευρωπαϊκή κοινωνία και τους πολίτες της η εντεινόμενη παγκοσμιοποίηση, δεν έχουν απαντηθεί επαρκώς από την ΕΕ.

⁷² Ευρωπαϊκή Ένωση μετά το Ιρλανδικό «όχι» Παναγιώτης Ιωακειμίδης, Αθήνα 2007, τα Νέα

Ορισμένοι απορούν γιατί οι λαοί απορρίπτουν κείμενα συνθηκών της ΕΕ (Μάαστριχτ, , Ευρωσύνταγμα, Λισαβόνα) και επιχειρούν να αποδώσουν τις απορρίψεις σε άγνοια των ψηφοφόρων ως προς το περιεχόμενο των συνθηκών. Εν πρώτοις υποτιμούν το γεγονός ότι αν όντως τεθούν σε ευρεία δημόσια συζήτηση οι διατάξεις των συνθηκών αυτών, τότε σίγουρα θα αυξηθεί το ποσοστό του «όχι», όπως έγινε π.χ. στη Γαλλία, όπου το «ναι» υπερετεύσε σαρωτικά μέχρι που άρχισε η πραγματικά ευρύτατη συζήτηση για το περιεχόμενο του Ευρωσυντάγματος, οπότε και το «όχι» απογειώθηκε και επικράτησε σαρωτικά. Το σημαντικότερο όμως είναι πως, όταν γίνεται δημοψήφισμα για κάποια συνθήκη της ΕΕ, οι λαοί εκφράζουν πρωτίστως τη συνολική τους άποψη για τα πεπραγμένα και την κατάσταση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης τη δεδομένη χρονική και πολιτική συγκυρία.

Αν η συνολική πορεία της ΕΕ είναι θετική και επιδοκιμάζεται από τους πολίτες, το «ναι» σαρώνει. Αν οι πολίτες είναι δυσαρεστημένοι από την ΕΕ, επικρατεί το «όχι». Αυτό είναι απολύτως φυσιολογικό. Ετσι γίνεται και στις εθνικές εκλογές. Το ευρώ π.χ. έχει παίξει καθοριστικό ρόλο στην εκτόξευση του κόστους ζωής σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, όπου θεωρείται παράγοντας που έφερε ακρίβεια και διευκόλυνε την κερδοσκοπία. Πώς θα εκφράσει ο Ευρωπαίος πολίτης την αγανάκτησή του για το θέμα αυτό, αν όχι και με την ψήφο του σε ένα δημοψήφισμα με περιεχόμενο που άπτεται της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης;

Οι υπουργοί Εργασίας των κυβερνήσεων της ΕΕ ψήφισαν την οδηγία που αφήνει ελεύθερο στους εργοδότες το πεδίο για την επιβολή 65 ή και περισσότερων ωρών εργασίας την εβδομάδα. Είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα για την

αποστροφή των Ευρωπαίων πολιτών προς την Ε.Ε. αφού βλέπουν ότι στο όνομα της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης καταπατούνται τα κεκτημένα δικαιώματά τους. .

Συνιστά επομένως ακραία υποκρισία να θεωρεί κανείς ότι ο Ιρλανδός και ο κάθε Ευρωπαίος ψηφοφόρος δεν θα εκφράσει την οργή του για την ακρίβεια που ρίχνει το βιοτικό του επίπεδο, για τη συρρίκνωση της ελευθερίας του, για τον εργασιακό μεσαίωνα που φέρνει η Ε.Ε. και αντί αυτού θα ενδιαφερθεί περισσότερο να εγκρίνει τον συμβιβασμό των ηγετών των «27» να πάρει η Ιταλία 73 και όχι 72 ευρωβουλευτές. Ο βίος και η πολιτεία της ΕΕ απογοητεύουν βαθύτατα τους Ευρωπαίους πολίτες και υπ αυτό το πρίσμα θα αντιμετωπιζόταν η Συνθήκη της Λισσαβόνας οπουδήποτε και αν έμπαινε σε δημοψήφισμα - γι αυτό και εισέπραξε το «όχι» των Ιρλανδών, οι οποίοι κατά πολλούς επάξια εκπροσώπησαν τα 500 εκατ. Ευρωπαίων πολιτών.

Η παράκαμψη των Ευρωπαίων πολιτών εξαιτίας του φόβου ότι θα πουν «όχι» συνιστά σοβαρή πολιτική ήττα, αφού στερεί την ευρωσυνθήκη από την αναγκαία πολιτική νομιμοποίηση από τους λαούς.

«Με αυτή τη συνθήκη η Ευρώπη παραιτείται οριστικά από την ιδέα ότι οι πολίτες θα μπορούσαν να συμμετάσχουν στη συζήτηση για την ευρωπαϊκή συνταγματική τάξη» έγραφε με εμφανή πικρία η γερμανική εφημερίδα «Φράνκφουρτερ Αλγκεμάινε», ομολογώντας ότι «σε πολλές από τις παλιές χώρες - μέλη η κοινή γνώμη έχει γίνει τόσο απρόβλεπτη απέναντι στην ΕΕ, ώστε οι κυβερνήσεις τους χειρίζονται τη μεταρρυθμιστική συνθήκη σαν ωρολογιακή βόμβα που έχει ήδη τεθεί σε λειτουργία». Ανάλογο πνεύμα διαπερνούσε τις απόψεις και της

ισπανικής «Ελ Παΐς», όταν οριστικοποιήθηκε η Συνθήκη της Λισαβόνας και η αποφυγή των ηγετών της ΕΕ να τη θέσουν σε δημοψηφίσματα.

Θεωρητικά, η απόρριψη από τους Ιρλανδούς σημαίνει ότι «δεν υπάρχει φυσικά Συνθήκη της Λισαβόνας», όπως παραδέχτηκε ο Γάλλος πρωθυπουργός Φρανσουά Φιγιόν. Το μείζον όμως γεγονός παραμένει και αποτελεί παράδειγμα: μια μικρή χώρα όπως η Ιρλανδία τόλμησε να υπερασπιστεί την εθνική ανεξαρτησία της και να ταραξεί τα ευρωπαϊκά λιμνάζοντα ύδατα, προκαλώντας συζητήσεις πανευρωπαϊκής κλίμακας και στέλνοντας το μήνυμα δυσaráσκειας της βάσης των Ευρωπαίων προς τους όλο και πιο αποξενωμένους ηγέτες τους.

Τι πρόκειται να γίνει από εδώ και πέρα, προκειμένου η Ένωση να βγει από το νέο αδιέξοδο; Η αφετηριακή υπόθεση είναι ότι η πλειοψηφία των κρατών μελών -και κυρίως η Γαλλία και η Γερμανία- δε θα ήθελαν με κανέναν τρόπο να εγκαταλειφθεί η Συνθήκη της Λισαβόνας. Επομένως, θα καταβάλουν κάθε προσπάθεια για τη διάσωσή της. Γι' αυτό ακριβώς και πίεσαν, ώστε το πρόσφατο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να αποφασίσει τη συνέχιση της διαδικασίας της επικύρωσης από τα κράτη μέλη που δεν την έχουν ακόμη επικυρώσει. Με άλλα λόγια, παρά τις οποιεσδήποτε ρητορικές διακηρύξεις, η αρνητική ψήφος των Ιρλανδών δε θα σταματήσει, απ' ότι φαίνεται, την πορεία προς βαθύτερη ενοποίηση. Πιθανότατα να την διαφοροποιήσει. Στη βάση αυτή, υπάρχουν επομένως τα ακόλουθα σενάρια:

Πρώτον, η διεξαγωγή νέου δημοψηφίσματος από την Ιρλανδία, προκειμένου να επικυρώσει τη Συνθήκη στη βάση ενός πρωτοκόλλου το οποίο θα προσφέρει ορισμένες ρυθμίσεις/εξαιρέσεις που θα ικανοποιούν τις ανησυχίες του εκλογικού

σώματος της Ιρλανδίας. Θα επαναληφθεί το προηγούμενο με τη Συνθήκη της Νίκαιας, η οποία αρχικώς καταψηφίστηκε από την Ιρλανδία το 2001 και τελικώς επικυρώθηκε από τη χώρα αυτή σε δεύτερο δημοψήφισμα. Εάν, ωστόσο, η χώρα αυτή, για δεύτερη φορά καταψηφίσει τη Συνθήκη και τα υπόλοιπα 26 κράτη μέλη την έχουν επικυρώσει, τότε θα πρέπει να αναζητηθεί τρόπος για την **εξαίρεση** της Ιρλανδίας από την εφαρμογή της εν λόγω Συνθήκης. Η άσκηση αυτή, δε θα είναι ιδιαίτερα εύκολη, αφού δεν υπάρχει προηγούμενο. Η ενδεχόμενη εξαίρεση της Ιρλανδίας, εδράζεται πάνω στην πολιτική εκτίμηση ότι η χώρα αυτή -όπως κάθε χώρα μέλος- έχει το δημοκρατικό δικαίωμα να μη συμπράξει στη βαθύτερη πολιτική ενοποίηση, αλλά δεν έχει κανένα δικαίωμα να σταματήσει τις υπόλοιπες χώρες μέλη να προχωρήσουν μπροστά για κάτι τέτοιο.

Δεύτερον, εάν ωστόσο η παραπάνω στρατηγική αποτύχει, τότε εμφανίζεται ως περισσότερο επιτακτική η εναλλακτική προσέγγιση, της διαμόρφωσης, δηλαδή, της Ευρώπης του «εσωτερικού πυρήνα» (core Europe). Με άλλα λόγια, μία ομάδα κρατών που θέλει και μπορεί, θα προχωρήσει σε βαθύτερη ενοποίηση, αφήνοντας τις υπόλοιπες χώρες πίσω, με ανοιχτή όμως την προοπτική συμμετοχής τους σε κάποιο μεταγενέστερο στάδιο. Και η στρατηγική αυτή δεν είναι εύκολη στην υλοποίησή της, ενώ ορισμένες χώρες, όπως π.χ. η Γερμανία, την απορρίπτουν κατηγορηματικά στο παρόν στάδιο. Αλλά μπορεί να καταστεί μονόδρομος προκειμένου να διασωθεί η προοπτική της βαθύτερης πολιτικής ενοποίησης.

Υπάρχουν ορισμένοι (όπως π.χ. ο Economist), που υποστηρίζουν ότι θα μπορούσε να εγκαταλειφθεί ή να ενταφιασθεί η Συνθήκη της Λισαβόνας και η

Ευρωπαϊκή Ένωση να συνεχίσει να λειτουργεί με βάση τη Συνθήκη της Νίκαιας, χωρίς κανένα ιδιαίτερο πρόβλημα. Και ενώ η εμπειρία των τελευταίων τεσσάρων χρόνων δείχνει ότι όντως η διαδικασία λήψης αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει φρενάρει (με βάση τη Συνθήκη της Νίκαιας), ωστόσο, η Συνθήκη αυτή «παγώνει» την Ένωση σε ένα καθεστώς επισφαλούς θεσμικής/πολιτικής ισορροπίας και ελλειμματικής παρουσίας της ΕΕ στο διεθνές σύστημα. Ως εκ τούτου, οι θεσμικές καινοτομίες της Συνθήκης της Λισαβόνας, είναι απολύτως αναγκαίες για την ανάπτυξη της Ένωσης, αλλά και για την παραπέρα διεύρυνσή της με νέα μέλη. Πολύ απλά, είναι εξαιρετικά δύσκολο έως αδύνατο να υπάρξει νέα διεύρυνση της Ένωσης, χωρίς τις θεσμικές καινοτομίες που περιέχει η Συνθήκη της Λισαβόνας. Αυτή άλλωστε είναι η θέση, τόσο της Γαλλίας, όσο και της Γερμανίας.

6. ΣΧΟΛΙΑ

Τα κράτη μέλη είναι όλο και πιο ανοιχτά στην αμοιβαία κατανόηση και στις κριτικές ανταλλαγές απόψεων σχετικά με τις προσαρμογές, ως αποτέλεσμα της νέας μεθοδολογίας, όλο και περισσότερα κράτη μέλη δείχνουν μεγαλύτερη προθυμία να κοιτάζουν πέρα από τα εθνικά σύνορα και να εξετάσουν βέλτιστες πρακτικές.

Παρόλα αυτά, υπάρχει χάσμα μεταξύ ρητορικής και πραγματικότητας⁷³. Το πραγματικό πρόβλημα είναι η εφαρμογή, που συχνά είναι ελλιπής ή ανακριβής. Σε πολλές περιπτώσεις δεν υπάρχουν συγκεκριμένοι σκοποί, μετρήσιμοι στόχοι και χρονοδιαγράμματα. Επιπλέον, υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών

⁷³ *Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ 2008-2010: Ο ρόλος της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, Συνοπτική Έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (13 και 14 Μαρτίου 2008) σελ 16*

μελών. Έν δέχονται όλα τα κράτη μέλη εύκολα κριτικές παρατηρήσεις από τις εταίρους χώρες ή από την Επιτροπή. Τα κράτη μέλη προβαίνουν σήμερα, στο πλαίσιο της πολυμερούς εποπτείας, σε κάποιο βαθμό αμοιβαίας ανάλυσης των ΕΠΜ τους. Οι περισσότερες κυβερνήσεις έχουν ορίσει ειδικό συντονιστή για το πρόγραμμα της Λισσαβώνας. Το μέτρο αυτό προβλέπεται ότι θα είναι επωφελές για τη διευκόλυνση της συνεργασίας της Επιτροπής και των κυβερνήσεων και για τη διαφάνεια. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ωστόσο, δεν έχει προσδιοριστεί ακόμη ο ρόλος αυτού του υπουργού ή υφυπουργού στους κόλπους της κυβέρνησης, ούτε σε σχέση με το Κοινοβούλιο και την κοινωνία.

Λέγεται ότι η στρατηγική της Λισσαβώνας είναι **το καλύτερα κρυμμένο μυστικό της Ευρώπης**, και μάλιστα η άποψη αυτή αναφέρεται σε δημόσιο έγγραφο,⁷⁴ επειδή η φράση «στρατηγική της Λισσαβώνας» χρησιμοποιείται σπανίως. Μετά την ανανέωσή της το 2005, ωστόσο, μεταξύ των άλλων και λόγω των προσαρμογών της μεθοδολογίας, μεταρρυθμίσεις προς τις συμφωνηθείσες κατευθύνσεις αρχίζουν να συντελούνται σταδιακά στα κράτη μέλη. Το σημαντικό είναι, προπαντός, να έχει η διαδικασία της Λισσαβώνας σαφή και αποδεκτή διάρθρωση, να αναγνωρίζεται ως πανευρωπαϊκή στρατηγική και από τους μη κυβερνητικούς φορείς, να οδηγεί σε προσαρμογές και σε σύγκλιση των κυβερνητικών πολιτικών και να αποκτήσει ένα πιο ανθρώπινο πρόσωπο στα μάτια των Ευρωπαίων πολιτών.

⁷⁴ *Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ 2008-2010: Ο ρόλος της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, Συνοπτική Έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (13 και 14 Μαρτίου 2008) σελ 16*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ

23 ΚΑΙ 24 ΜΑΡΤΙΟΥ 2000

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πραγματοποίησε ειδική σύνοδο στις 23 και 24 Μαρτίου 2000 στη Λισσαβώνα για να συμφωνήσει ένα νέο στρατηγικό στόχο για την Ένωση προκειμένου να ενισχυθεί η απασχόληση, η οικονομική μεταρρύθμιση και η κοινωνική συνοχή στο πλαίσιο μιας οικονομίας βασισμένης στη γνώση. Κατά την έναρξη της συνόδου έλαβε χώρα ανταλλαγή απόψεων με την Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κα Νικόλ Φοντάιν, σχετικά με τα κύρια θέματα προς συζήτηση.

I. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ

ΕΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ

Η νέα πρόκληση

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται αντιμέτωπη με μια μεγάλη ποιοτική μεταλλαγή, η οποία προκύπτει από την παγκοσμιοποίηση και τις προκλήσεις μιας νέας οικονομίας καθοδηγούμενης από τη γνώση. Οι αλλαγές αυτές έχουν επιπτώσεις σε κάθε πτυχή της ζωής των ανθρώπων και απαιτούν ριζικό μετασχηματισμό της ευρωπαϊκής οικονομίας. Η Ένωση πρέπει να διαμορφώσει αυτές τις αλλαγές κατά τρόπο σύμφωνο με τις κοινωνικές της αξίες και αντιλήψεις, αλλά και με την επικείμενη διεύρυνση κατά νου.

2. Ο γρήγορος και επιταχυνόμενος ρυθμός των αλλαγών σημαίνει ότι είναι επείγον για την Ένωση να ενεργήσει τώρα, ώστε να αντλήσει το σύνολο των ωφελημάτων από τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται. Γι' αυτό, η Ένωση απαιτείται να θέσει έναν σαφή στρατηγικό στόχο και να συμφωνήσει για ένα τολμηρό πρόγραμμα για την ανάπτυξη γνωστικών υποδομών, την ενίσχυση της καινοτομίας και της οικονομικής μεταρρύθμισης και τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας και εκπαίδευσης.

Τα ισχυρά και τα αδύνατα σημεία της Ένωσης

3. Οι μακροοικονομικές προοπτικές της Ένωσης είναι οι καλύτερες που υπήρξαν σε διάστημα μιας γενεάς. Ως αποτέλεσμα μιας νομισματικής πολιτικής που είναι προσανατολισμένη στη σταθερότητα και υποστηρίζεται από υγιείς δημοσιονομικές πολιτικές σε ένα πλαίσιο συγκράτησης των μισθών, ο πληθωρισμός και τα επιτόκια είναι χαμηλά, τα ελλείμματα του δημόσιου τομέα έχουν μειωθεί εντυπωσιακά και το ισοζύγιο πληρωμών της ΕΕ είναι υγιές. Το ευρώ έχει καθιερωθεί επιτυχώς και αποδίδει τα αναμενόμενα οφέλη για την ευρωπαϊκή οικονομία. Η εσωτερική αγορά έχει, σε μεγάλο βαθμό, ολοκληρωθεί και παράγει απτά οφέλη τόσο για τους καταναλωτές, όσο και για τις επιχειρήσεις. Η μελλοντική διεύρυνση θα δημιουργήσει νέες ευκαιρίες οικονομικής αύξησης και απασχόλησης. Η Ένωση διαθέτει ένα ως επί το πλείστον καλά εκπαιδευμένο εργατικό δυναμικό, καθώς και συστήματα κοινωνικής προστασίας ικανά να παράσχουν, πέραν της εγγενούς αξίας τους, το σταθερό πλαίσιο που απαιτείται για τη διαχείριση των διαρθρωτικών αλλαγών που προϋποθέτει η μετάβαση προς μια κοινωνία βασισμένη στη γνώση. Η οικονομική αύξηση και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης έχουν ξαναρχίσει.

4. Ωστόσο, τα ισχυρά αυτά σημεία δεν πρέπει να αποσπούν την προσοχή μας από την ύπαρξη ορισμένων αδυναμιών. Περισσότεροι από 15 εκατομμύρια Ευρωπαίοι είναι ακόμα άνεργοι. Το ποσοστό απασχόλησης είναι πάρα πολύ χαμηλό και χαρακτηρίζεται από ανεπαρκή συμμετοχή

των γυναικών και των ηλικιωμένων εργαζομένων στην αγορά εργασίας. Η διαρθρωτική ανεργία μακράς διάρκειας και οι έκδηλες περιφερειακές ανισότητες ως προς την ανεργία παραμένουν ενδημικά στοιχεία σε ορισμένες περιοχές της Ένωσης. Ο τομέας των υπηρεσιών είναι υποανάπτυκτος, ιδιαίτερα στο χώρο των τηλεπικοινωνιών και του Διαδικτύου. Υπάρχει διευρυνόμενη έλλειψη δεξιοτήτων, ειδικά στην τεχνολογία των πληροφοριών όπου ολοένα και περισσότερες θέσεις εργασίας παραμένουν κενές. Στη σημερινή βελτιωμένη οικονομική κατάσταση, έχει έρθει πλέον η στιγμή να αναληφθούν οικονομικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο θετικής στρατηγικής που να συνδυάζει την ανταγωνιστικότητα με την κοινωνική συνοχή.

Η νέα κατεύθυνση

5. Η Ένωση έχει τάξει σήμερα έναν **νέο στρατηγικό στόχο** για την επόμενη δεκαετία : να γίνει η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Η επίτευξη αυτού του στόχου απαιτεί μια **συνολική στρατηγική** που να στοχεύει :

- στην προετοιμασία της μετάβασης σε μια οικονομία και σε μια κοινωνία βασισμένες στη γνώση, μέσω καλύτερων πολιτικών για την κοινωνία της πληροφορίας και την E&A, καθώς και μέσω της ενίσχυσης της διαδικασίας διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία και της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς,
- στον εκσυγχρονισμό του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, την επένδυση στον άνθρωπο και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού,
- στη στήριξη της υγιούς οικονομικής προοπτικής και των ευνοϊκών προβλέψεων οικονομικής αύξησης με την εφαρμογή ενός κατάλληλου συνδυασμού μακροοικονομικών πολιτικών.

6. Η στρατηγική αυτή αποσκοπεί να δώσει στην Ένωση τη δυνατότητα να αναδημιουργήσει τις προϋποθέσεις για πλήρη απασχόληση και να ενισχύσει την περιφερειακή συνοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πρέπει να καθορίσει ένα στόχο πλήρους απασχόλησης στην Ευρώπη, σε μια αναδυόμενη νέα κοινωνία περισσότερο προσαρμοσμένη στις προσωπικές επιλογές γυναικών και ανδρών. Εάν τα μέτρα που εκτίθενται παρακάτω υλοποιηθούν εντός υγιούς μακροοικονομικού πλαισίου, ένας μέσος ρυθμός οικονομικής αύξησης ύψους 3% περίπου αποτελεί μάλλον ρεαλιστική προοπτική για τα επόμενα έτη.

7. Η εφαρμογή αυτής της στρατηγικής θα επιτευχθεί με τη βελτίωση των υφιστάμενων διαδικασιών, την εισαγωγή μιας **νέας ανοικτής μεθόδου συντονισμού** σε όλα τα επίπεδα, συνδυασμένη με έναν ισχυρότερο καθοδηγητικό και συντονιστικό ρόλο για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ώστε να εξασφαλίζεται συνεκτικότερη στρατηγική διεύθυνση και αποτελεσματικός έλεγχος της προόδου. Μια σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που θα πραγματοποιείται κάθε άνοιξη θα διατυπώνει τις σχετικές εντολές και θα εξασφαλίζει την παρακολούθηση της υλοποίησής τους.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΒΑΣΙΖΟΜΕΝΗ ΣΤΗ ΓΝΩΣΗ

Μια κοινωνία της πληροφορίας για όλους

8. Η στροφή προς μια ψηφιακή οικονομία βασισμένη στη γνώση και χαρακτηριζόμενη από νέα αγαθά και υπηρεσίες θα αποτελέσει ισχυρή κινητήρια δύναμη για την οικονομική αύξηση, την ανταγωνιστικότητα και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, πέραν δε τούτου, θα είναι ικανή να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των πολιτών και το περιβάλλον. Προκειμένου να αξιοποιηθεί στο μέγιστο αυτή η ευκαιρία, το Συμβούλιο και η Επιτροπή καλούνται να εκπονήσουν ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης για μια ηλεκτρονική Ευρώπη (eEurope Action Plan) το οποίο θα πρέπει να υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο και να χρησιμοποιεί ανοικτή μέθοδο συντονισμού, βασισμένη στη συγκριτική αξιολόγηση των εθνικών πρωτοβουλιών, σε συνδυασμό με την πρόσφατη πρωτοβουλία eEurope της Επιτροπής και την ανακοίνωσή της με τίτλο "Στρατηγικές για δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην κοινωνία της πληροφορίας".

9. Οι επιχειρήσεις και οι πολίτες πρέπει να έχουν πρόσβαση σε φθηνή, παγκόσμια κλάση υποδομή επικοινωνιών και σε ευρύ φάσμα υπηρεσιών. Κάθε πολίτης πρέπει να διαθέτει τις δεξιότητες που απαιτούνται για τη ζωή και την εργασία σε αυτήν τη νέα κοινωνία της πληροφορίας. Διάφοροι τρόποι πρόσβασης θα πρέπει να προλαμβάνουν τον αποκλεισμό από την πληροφορία. Πρέπει να ενισχυθεί η καταπολέμηση του αναλφαριθμητισμού. Πρέπει να δοθεί

ιδιαίτερη προσοχή στα άτομα με ειδικές ανάγκες. Οι τεχνολογίες της πληροφορίας μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανανέωση της αστικής και περιφερειακής ανάπτυξης και την προώθηση φιλοπεριβαλλοντικών τεχνολογιών. Οι βιομηχανίες περιεχομένου δημιουργούν προστιθέμενη αξία με την αξιοποίηση και την δικτύωση της ευρωπαϊκής πολιτιστικής ποικιλομορφίας. Οι δημόσιες διοικήσεις πρέπει να καταβάλουν ουσιαστικές προσπάθειες σε όλα τα επίπεδα ώστε να αξιοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες προκειμένου να είναι όσο το δυνατόν πιο εύκολη η πρόσβαση στις πληροφορίες.

10. Η αξιοποίηση του πλήρους ηλεκτρονικού δυναμικού της Ευρώπης εξαρτάται από τη δημιουργία των προϋποθέσεων που θα επιτρέψουν την άνθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου και του Διαδικτύου, ώστε η Ένωση να μπορέσει να καλύψει την καθυστέρησή της σε σχέση με τους ανταγωνιστές της, συνδέοντας πολύ περισσότερες επιχειρήσεις και σπίτια στο Διαδίκτυο μέσω γρήγορων συνδέσεων. Οι κανόνες σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο πρέπει να είναι προβλέψιμοι και να εμπνέουν εμπιστοσύνη στις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές. Πρέπει να ληφθούν μέτρα που να διασφαλίζουν τη διατήρηση του ηγετικού ρόλου της Ευρώπης σε κρίσιμους τομείς της τεχνολογίας, όπως οι κινητές επικοινωνίες. Η ταχύτητα των τεχνολογικών μεταβολών είναι δυνατό να απαιτήσει στο μέλλον νέες και πιο ευέλικτες ρυθμιστικές προσεγγίσεις.

11. Πιο συγκεκριμένα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί :

το Συμβούλιο, ενδεχομένως μαζί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, να εγκρίνει το ταχύτερο δυνατό, εντός του 2000, την εκκρεμούσα νομοθεσία σχετικά με το νομικό πλαίσιο για το ηλεκτρονικό εμπόριο, με το δικαίωμα δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα, με το ηλεκτρονικό χρήμα, με την εξ' αποστάσεως πώληση χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, με την αρμοδιότητα των δικαστηρίων και την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων και με το καθεστώς ελέγχου της εξαγωγής αγαθών διπλής χρήσης· την Επιτροπή και το Συμβούλιο να εξετάσουν τον τρόπο με τον οποίο θα αυξηθεί η εμπιστοσύνη του καταναλωτή στο ηλεκτρονικό εμπόριο, ιδίως μέσω εναλλακτικών συστημάτων επίλυσης διαφορών,

το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να ολοκληρώσουν, το συντομότερο δυνατό, εντός του 2001, τις εργασίες σχετικά με τις νομοθετικές προτάσεις που εξήγγειλε η Επιτροπή μετά την επανεξέταση, το 1999, του κανονιστικού πλαισίου για τις τηλεπικοινωνίες· τα κράτη μέλη και, ανάλογα με την περίπτωση, την Κοινότητα, να διασφαλίσουν την έγκαιρη και αποτελεσματική ανταπόκριση στις απαιτήσεις όσον αφορά τις συχνότητες των μελλοντικών συστημάτων κινητών επικοινωνιών. Πλήρως ολοκληρωμένες και φιλελευθεροποιημένες αγορές τηλεπικοινωνιών πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί μέχρι τα τέλη του 2001,

τα κράτη μέλη, από κοινού με την Επιτροπή, να εργασθούν ώστε να τονώσουν τον ανταγωνισμό στον τομέα των τοπικών δικτύων πρόσβασης πριν από το τέλος του 2000 και να εισαγάγουν χωριστή χρέωση για τον τοπικό βρόχο, με σκοπό να συμβάλουν στην ουσιαστική μείωση των δαπανών χρήσης του Διαδικτύου,

τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν ότι όλα τα σχολεία της Ένωσης έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο και σε πολυμέσα μέχρι τέλους 2001, και ότι όλο το απαιτούμενο διδακτικό προσωπικό είναι εξοικειωμένο με τη χρήση του Διαδικτύου και των πολυμέσων μέχρι τα τέλη του 2002,

τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την γενικευμένη ηλεκτρονική πρόσβαση στις βασικές δημόσιες υπηρεσίες μέχρι το 2003,

την Κοινότητα και τα κράτη μέλη, με την υποστήριξη της ΕΤΕπ, να ενθαρρύνουν, σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, τη δημιουργία φθηνών, διασυνδεδεμένων δικτύων υψηλής ταχύτητας για την πρόσβαση στο Διαδίκτυο και να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της πλέον εξελιγμένης τεχνολογίας της πληροφορίας και των τηλεπικοινωνιακών δικτύων, καθώς και το περιεχόμενο αυτών των δικτύων. Στο πρόγραμμα δράσης eEurope θα πρέπει να περιλαμβάνονται ειδικοί στόχοι.

Δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και Καινοτομίας

12. Λόγω του πρωταγωνιστικού ρόλου που διαδραματίζει η έρευνα και η ανάπτυξη στην προαγωγή της οικονομικής αύξησης, της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής, η Ένωση πρέπει να εργασθεί για την επίτευξη των στόχων που τίθενται στην ανακοίνωση της Επιτροπής "Προς έναν ευρωπαϊκό χώρο έρευνας". Απαιτείται να βελτιωθούν η συνολική κλίση και ο συντονισμός των εθνικών και κοινοτικών ερευνητικών δραστηριοτήτων, ώστε να καθίστανται

όσο το δυνατό περισσότερο αποτελεσματικές και καινοτόμες, και να διασφαλισθεί ότι η Ευρώπη παρέχει ελκυστικές προοπτικές στους καλύτερους εγκεφάλους που διαθέτει. Πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως τα μέσα που παρέχει η Συνθήκη και όλα τα άλλα κατάλληλα μέσα, συμπεριλαμβανομένων των εθελοντικών διακανονισμών, ώστε ο στόχος αυτός να επιτευχθεί κατά τρόπο ευέλικτο, αποκεντρωμένο και μη γραφειοκρατικό. Ταυτόχρονα, η καινοτομία και οι ιδέες πρέπει να αμείβονται ικανοποιητικά στο πλαίσιο της νέας οικονομίας που βασίζεται στη γνώση, ιδίως με την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

13. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή, από κοινού ενδεχομένως με τα κράτη μέλη, να λάβουν τα αναγκαία μέτρα στο πλαίσιο της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού χώρου έρευνας με σκοπό :

- την ανάπτυξη κατάλληλων μηχανισμών για την εθελοντική δικτύωση των εθνικών και των κοινών προγραμμάτων έρευνας γύρω από ελεύθερα καθοριζόμενους στόχους, με σκοπό να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη από την συγκέντρωση των πόρων που αφιερώνονται στην E&A στα κράτη μέλη, και να διασφαλισθεί η υποβολή τακτικών εκθέσεων προς το Συμβούλιο σχετικά με την επιτυγχανόμενη πρόοδο· την καταγραφή της αριστείας στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης σε όλα τα κράτη μέλη μέχρι το 2001, με σκοπό τη διάδοση της αριστείας,
- την βελτίωση του περιβάλλοντος για τις ιδιωτικές επενδύσεις στην έρευνα, για τις εταιρικές σχέσεις E&A και για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας, με τη χρήση φορολογικών πολιτικών, επιχειρηματικών κεφαλαίων και στήριξης από την ΕΤΕπ,
- την ενθάρρυνση της ανάπτυξης μιας ανοικτής μεθόδου συντονισμού για τη συγκριτική αξιολόγηση των εθνικών πολιτικών έρευνας και ανάπτυξης και τον προσδιορισμό ως τον Ιούνιο του 2000, δεικτών αξιολόγησης των επιδόσεων σε διάφορους τομείς, ιδίως σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού· την εισαγωγή ευρωπαϊκού πίνακα επιδόσεων για την καινοτομία μέχρι τον Ιούνιο του 2001,
- την διευκόλυνση της δημιουργίας, μέχρι το τέλος του 2001, ενός διευρωπαϊκού δικτύου ιδιαίτερα μεγάλης ταχύτητας για ηλεκτρονική επιστημονική επικοινωνία, με στήριξη της ΕΤΕπ, το οποίο θα συνδέει ερευνητικά ιδρύματα και πανεπιστήμια, καθώς και επιστημονικές βιβλιοθήκες, επιστημονικά κέντρα και, σταδιακά, σχολεία,
- την λήψη μέτρων για την άρση των εμποδίων στην κινητικότητα των ερευνητών στην Ευρώπη μέχρι το 2002 και την προσέλκυση και τη συγκράτηση ιδιαίτερα ταλαντούχων ερευνητών στην Ευρώπη,
- την διαβεβαίωση ότι μέχρι τέλους 2001 θα υπάρχει κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, συμπεριλαμβανομένου του υποδείγματος χρησιμότητας, ώστε να διασφαλισθεί ότι η προστασία των ευρεσιτεχνιών στο σύνολο της Κοινότητας θα παρέχεται εύκολα και χωρίς μεγάλο κόστος και θα είναι εξίσου εκτεταμένη όσο και η προστασία που παρέχουν οι κύριοι ανταγωνιστές.

Δημιουργία εννοϊκού περιβάλλοντος για την ίδρυση και την ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρήσεων, ιδίως μικρομεσαίων

14. Η ανταγωνιστικότητα και ο δυναμισμός των επιχειρήσεων εξαρτώνται άμεσα από την ύπαρξη ρυθμιστικού περιβάλλοντος που να συντελεί στις επενδύσεις, την καινοτομία και το επιχειρηματικό πνεύμα. Χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες για τη μείωση του κόστους των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και την εξάλειψη του περιττού γραφειοκρατικού φόρτου, δύο παραγόντων ιδιαίτερα επαχθών για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Τα ευρωπαϊκά θεσμικά Όργανα, οι εθνικές Κυβερνήσεις και οι τοπικές και περιφερειακές Αρχές πρέπει να εξακολουθήσουν να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις επιπτώσεις των προτεινόμενων κανονιστικών ρυθμίσεων και στο κόστος της συμμόρφωσης των ενδιαφερομένων και να συνεχίσουν το διάλόγo τους με τις επιχειρήσεις και τους πολίτες μ' αυτό το στόχο κατά νου. Χρειάζονται επίσης ειδικά μέτρα για την ενθάρρυνση των κυριότερων διεπαφών στα δίκτυα καινοτομίας, δηλαδή των διεπαφών μεταξύ εταιριών και κεφαλαιαγορών, ιδρυμάτων E&A και κατάρτισης, υπηρεσιών παροχής συμβουλών και τεχνολογικών αγορών.

15. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πιστεύει ότι, στον τομέα αυτόν, θα πρέπει να εφαρμοστεί μια ανοιχτή μέθοδος συντονισμού, και ως εκ τούτου καλεί :

- το Συμβούλιο και την Επιτροπή να ξεκινήσουν, ως τον Ιούνιο του 2000, μια σειρά συγκριτικών αξιολογήσεων επί θεμάτων όπως το χρονικό διάστημα που απαιτεί και το κόστος που συνεπάγεται η σύσταση εταιρίας, το ύψος του επενδύμενου επιχειρηματικού κεφαλαίου, ο αριθμός πτυχιούχων σχολών διοίκησης επιχειρήσεων

και επιστημονικών σχολών και οι δυνατότητες κατάρτισης. Τα πρώτα αποτελέσματα αυτής της προσπάθειας θα πρέπει να υποβληθούν ως το Δεκέμβριο του 2000,

την Επιτροπή να υποβάλει προσεχώς ανακοίνωση για μια επιχειρηματική, καινοτόμο και ανοικτή Ευρώπη, μαζί με το Πολυετές Πρόγραμμα υπέρ των Επιχειρήσεων και του Επιχειρηματικού Πνεύματος 2001-2005, το οποίο θα διαδραματίζει σημαντικό καταλυτικό ρόλο στο υπόψη εγχείρημα,

το Συμβούλιο και την Επιτροπή να εκπονήσουν Ευρωπαϊκό Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις, που θα πρέπει να εγκριθεί τον Ιούνιο του 2000 και με τον οποίο τα κράτη μέλη θα πρέπει να δεσμεύονται να εστιάσουν τα ανωτέρω μέσα στις μικρές εταιρείες, ως κυριότερη δύναμη για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην Ευρώπη, και να φροντίσουν ειδικά για τις ανάγκες τους,

το Συμβούλιο και την Επιτροπή να υποβάλουν, ως το τέλος του 2000, έκθεση σχετικά με την ήδη διεξαγόμενη επισκόπηση των χρηματοπιστωτικών μέσων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, προκειμένου να αναπροσανατολιστούν οι χρηματοδοτήσεις προς την υποστήριξη νεοσύστατων επιχειρήσεων, εταιριών υψηλής τεχνολογίας και μικροεπιχειρήσεων, καθώς και των άλλων πρωτοβουλιών επιχειρηματικού κεφαλαίου που προτείνει η ΕΤΕπ.

Οικονομικές μεταρρυθμίσεις για μια πλήρη και εντελώς λειτουργική εσωτερική αγορά

16. Πρέπει να επισπευσθούν οι εργασίες ώστε να ολοκληρωθεί σε ορισμένους τομείς η εσωτερική αγορά και να βελτιωθούν οι χαμηλές επιδόσεις σε ορισμένους άλλους, ώστε να διασφαλιστούν τα συμφέροντα των επιχειρήσεων και των καταναλωτών. Ζωτικής σημασίας για την αποκόμιση ολόκληρου του προσδοκώμενου από τη φιλελευθεροποίηση της αγοράς οφέλους είναι επίσης η ύπαρξη πραγματικού πλαισίου για μια διαρκή επανεξέταση και βελτίωση, με βάση τη Στρατηγική της Εσωτερικής Αγοράς που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι. Πέραν τούτου, η ύπαρξη δικαίων κανόνων περί ανταγωνισμού και δημόσιων ενισχύσεων και η ενιαία εφαρμογή τους είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να μπορούν οι επιχειρήσεις να αναπτύσσονται και να λειτουργούν αποτελεσματικά υπό ίσους όρους στην εσωτερική αγορά.

17. Μ' αυτές τις σκέψεις, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους :

να χαράζουν μέχρι τα τέλη του 2000, μια στρατηγική για την εξάλειψη των φραγμών στην παροχή υπηρεσιών,

να επισπεύσουν τη φιλελευθεροποίηση σε τομείς όπως το αέριο, ο ηλεκτρισμός, οι ταχυδρομικές υπηρεσίες και οι μεταφορές. Παρομοίως όσον αφορά τη χρήση και τη διαχείριση του εναέριου χώρου, το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να υποβάλει τις προτάσεις της το συντομότερο δυνατό, ώστε να επιτευχθεί μια πλήρως λειτουργική εσωτερική αγορά σ' αυτούς τους τομείς: το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα αξιολογήσει την επιτευχθείσα πρόοδο όταν θα συνέλθει την ερχόμενη άνοιξη, βάσει έκθεσης της Επιτροπής και κατάλληλων προτάσεων,

να ολοκληρώσουν εγκαίρως τις εργασίες επί των αναμενόμενων προτάσεων για την ενημέρωση των κανόνων περί κρατικών προμηθειών, ιδίως δε να τις κάνουν προσιτές στις ΜΜΕ, ώστε οι νέοι κανόνες να μπορέσουν να τεθούν σε ισχύ από το 2002,

να λάβουν τα αναγκαία μέτρα ώστε, μέχρι το 2003, να καταστεί δυνατή η διενέργεια των κοινοτικών και των κρατικών προμηθειών on line,

να χαράζουν, μέχρι το 2001, μια στρατηγική περαιτέρω συντονισμένης δράσης για την απλούστευση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων των επιδόσεων της δημόσιας διοίκησης, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο. Σ' αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνεται ο εντοπισμός τομέων όπου απαιτείται περαιτέρω δράση των κρατών μελών για τον εξορθολογισμό της μεταφοράς της κοινοτικής νομοθεσίας στο εθνικό δίκαιο,

να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τον περιορισμό του εν γένει επιπέδου των κρατικών ενισχύσεων, μετατοπίζοντας το κέντρο βάρους από την υποστήριξη συγκεκριμένων εταιριών ή κλάδων προς την αντιμετώπιση οριζόντιων θεμάτων κοινοτικού ενδιαφέροντος, όπως η απασχόληση, η περιφερειακή ανάπτυξη, το περιβάλλον, και η κατάρτιση ή η έρευνα.

18. Απαραίτητη για την επίτευξη φιλόδοξων στόχων για την οικονομική αύξηση, την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη είναι η διενέργεια μεγάλης κλίμακας διαρθρωτικών βελτιώσεων. Το Συμβούλιο έχει ήδη εντοπίσει κύριους τομείς των οποίων επιδιώκεται η ενίσχυση με τη διαδικασία του Κάρντιφ. Συνεπώς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο να εντείνει τις εργασίες σχετικά με τους δείκτες διαρθρωτικών επιδόσεων και να αναφέρει σχετικά μέχρι το τέλος του 2000.

19. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θεωρεί άκρως σημαντικό, στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς και της βασισμένης στη γνώση οικονομίας, να ληφθούν πλήρως υπόψη οι διατάξεις της Συνθήκης οι σχετικές με τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, καθώς και με τις επιχειρήσεις που παρέχουν αυτές τις υπηρεσίες. Καλεί την Επιτροπή να αναπροσαρμόσει την ανακοίνωσή της του 1996 βάσει της Συνθήκης.

Αποτελεσματικές και ολοκληρωμένες κεφαλαιαγορές

20. Οι αποτελεσματικές και διαφανείς κεφαλαιαγορές προάγουν την οικονομική αύξηση και την απασχόληση, συντελώντας στην καλύτερη διάθεση του κεφαλαίου και μειώνοντας το κόστος του. Παίζουν, ως εκ τούτου, ουσιαστικότερο ρόλο στην υποβοήθηση νέων ιδεών, την υποστήριξη του επιχειρηματικού πνεύματος και την προαγωγή της πρόσβασης στις νέες τεχνολογίες και της χρησιμοποίησής τους. Είναι απαραίτητο να αξιοποιηθεί το δυναμικό του ευρώ για την προώθηση της ολοκλήρωσης των ευρωπαϊκών κεφαλαιαγορών. Πέραν τούτου, η ύπαρξη αποτελεσματικών αγορών επιχειρηματικών κεφαλαίων παίζει σημαντικό ρόλο για τις ταχέως αναπτυσσόμενες καινοτόμες μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τη δημιουργία νέων και βιώσιμων θέσεων εργασίας.

21. Για να επιταχυνθεί η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, θα πρέπει να γίνουν ενέργειες ώστε :

- να οριστεί ένα αυστηρό χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση του Προγράμματος Δράσης Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών ως το 2005, λαμβάνοντας υπόψη τομείς δράσης με προτεραιότητα, όπως η διευκόλυνση της ευρύτερης δυνατής πρόσβασης □ και για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις □ στα επενδυτικά κεφάλαια σε πανευρωπαϊκή βάση, με τη βοήθεια "ενιαίου διαβατηρίου" για τους εκδότες· η διευκόλυνση της επιτυχούς συμμετοχής όλων των επενδυτών σε μια ολοκληρωμένη αγορά με την εξάλειψη των εμποδίων για τις επενδύσεις σε ταμεία συντάξεων· η προαγωγή περαιτέρω ολοκλήρωσης και καλύτερης λειτουργίας των αγορών δημόσιων ομολόγων / ομολογιών χάρη σε περισσότερες διαβουλεύσεις και μεγαλύτερη διαφάνεια των χρονοδιαγραμμάτων, τεχνικών και μέσων έκδοσης χρεογράφων και σε βελτιωμένη λειτουργία διασυνοριακών αγορών πώλησης και επαναγοράς ("ρέπος")· η βελτίωση της συγκρισιμότητας των ισολογισμών, αποτελεσμάτων χρήσεως κλπ. των εταιριών, και η εντονότερη συνεργασία μεταξύ των αρχών των υπεύθυνων για την εποπτεία των κεφαλαιαγορών ανά την Ευρωπαϊκή Ένωση,

- να εξασφαλιστεί η πλήρης υλοποίηση του Προγράμματος Δράσης Επιχειρηματικών Κεφαλαίων ως το 2003,

- να επιτελεστεί ταχεία πρόοδος ως προς τις από μακρού εκκρεμούσες προτάσεις για τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς και για την εξυγίανση και εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων και ασφαλιστικών εταιριών, ώστε να βελτιωθεί η λειτουργία και η σταθερότητα της ευρωπαϊκής κεφαλαιαγοράς,

- να κλείσει, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ελσίνκι, το θέμα της εκκρεμής δέσμης φορολογικών μέτρων.

Συντονισμός των μακροοικονομικών πολιτικών : δημοσιονομική εξυγίανση, ποιότητα και βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών

22. Παράλληλα με τη διατήρηση της μακροοικονομικής σταθερότητας και την τόνωση της οικονομικής αύξησης και της απασχόλησης, οι μακροοικονομικές πολιτικές πρέπει να προάγουν τη μετάβαση προς μια οικονομία βασισμένη στη γνώση, πράγμα που συνεπάγεται ενισχυμένο ρόλο των διαρθρωτικών πολιτικών. Ο μακροοικονομικός διάλογος δυνάμει της διαδικασίας της Κολωνίας πρέπει να δημιουργήσει σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων, ώστε να υπάρχει αμοιβαία κατανόηση των θέσεων και των περιορισμών του καθενός. Η ευκαιρία που προσφέρει η οικονομική αύξηση πρέπει να αξιοποιηθεί για την ενεργητικότερη επιδίωξη της δημοσιονομικής εξυγίανσης και τη βελτίωση της ποιότητας και της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών.

23. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να χρησιμοποιήσουν τις υφιστάμενες διαδικασίες και να υποβάλουν, μέχρι την άνοιξη του 2001, έκθεση στην οποία θα

αξιολογείται η συμβολή των δημόσιων οικονομικών στην οικονομική αύξηση και την απασχόληση και στην οποία θα εκτιμάται, βάσει συγκρίσιμων δεδομένων και δεικτών, εάν και κατά πόσον λαμβάνονται κατάλληλα συγκεκριμένα μέτρα για :

- την ελάφρυνση της φορολογικής πίεσης επί της εργασίας και ιδίως της σχετικά ανειδίκευτης και χαμηλά αμειβόμενης, τη βελτίωση των ευνοϊκών, για την απασχόληση και την κατάρτιση, επιπτώσεων των φορολογικών συστημάτων και των συστημάτων παροχών,
- τον αναπροσανατολισμό των δημόσιων δαπανών ώστε να δοθεί μεγαλύτερο ειδικό βάρος στις δαπάνες για τη σώρευση κεφαλαίου □ τόσο υλικού όσο και ανθρώπινου □ και την υποστήριξη της έρευνας και ανάπτυξης, της καινοτομίας και των τεχνολογιών των πληροφοριών,
- την εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, εξετάζοντας τους διάφορους σχετικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων της γήρανσης του πληθυσμού, βάσει της έκθεσης που θα εκπονήσει η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για την Κοινωνική Προστασία.

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΜΕ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΕΝΟΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

24. Οι άνθρωποι είναι το πολυτιμότερο κεφάλαιο της Ευρώπης και πρέπει να αποτελούν το επίκεντρο των πολιτικών της Ένωσης. Η επένδυση στον άνθρωπο και η ανάπτυξη ενεργού και δυναμικού κράτους προνοίας θα έχει ζωτική σημασία τόσο για τη θέση της Ευρώπης στην οικονομία της γνώσης όσο και για να εξασφαλιστεί ότι η εμφάνιση της νέας αυτής οικονομίας δεν θα επιτείνει τα υφιστάμενα κοινωνικά προβλήματα της ανεργίας, του κοινωνικού αποκλεισμού και της ένδειας.

Εκπαίδευση και κατάρτιση για τη ζωή και την εργασία στην κοινωνία της γνώσης

25. Τα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να προσαρμοστούν τόσο στις απαιτήσεις της κοινωνίας της γνώσης όσο και στην ανάγκη για καλύτερο επίπεδο και ποιότητα απασχόλησης. Τα συστήματα αυτά πρέπει να προσφέρουν ευκαιρίες μάθησης και κατάρτισης προσαρμοσμένες σε συγκεκριμένες ομάδες στις διάφορες φάσεις της ζωής τους : νέοι, άνεργοι ενήλικες και απασχολούμενοι των οποίων οι δεξιότητες κινδυνεύουν να αχρηστευθούν λόγω της ταχείας αλλαγής. Η νέα αυτή προσέγγιση πρέπει να απαρτίζεται από τρία κύρια στοιχεία : την ανάπτυξη τοπικών κέντρων μάθησης, την προαγωγή νέων βασικών δεξιοτήτων - ιδίως στις τεχνολογίες των πληροφοριών - και τη μεγαλύτερη διαφάνεια των προσόντων.

26. Συνεπώς, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τους συνταγματικούς τους κανόνες, το Συμβούλιο και την Επιτροπή να λάβουν τα απαιτούμενα μέτρα στο πεδίο των αρμοδιοτήτων τους, για την επίτευξη των εξής στόχων :

- ουσιαστική ετήσια αύξηση των κατά κεφαλήν επενδύσεων σε ανθρώπινο δυναμικό,
- ο αριθμός ατόμων ηλικίας 18 έως 24 ετών, τα οποία έχουν ολοκληρώσει μόνον τον κατώτερο κύκλο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και δεν συνεχίζουν την εκπαίδευση και κατάρτισή τους, πρέπει να υποδιπλασιαστεί μέχρι το 2010,
- τα σχολεία και τα κέντρα κατάρτισης, συνδεδεμένα όλα με το Διαδίκτυο, θα πρέπει να μετατραπούν σε πολυλειτουργικά τοπικά κέντρα μάθησης, προσιτά σε όλους, με τη χρήση των καταλληλότερων μεθόδων για την κάλυψη ευρέος φάσματος ομάδων-στόχων· πρέπει να θεσπιστούν συνεργασίες μάθησης μεταξύ σχολείων, κέντρων κατάρτισης, επιχειρήσεων και ερευνητικών ιδρυμάτων προς αμοιβαίο όφελος,
- ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο πρέπει να καθορίζει τις νέες βασικές δεξιότητες που πρέπει να παρέχει η διά βίου μάθηση : δεξιότητες πληροφορικής, ξένες γλώσσες, τεχνολογική αντίληψη, επιχειρηματικό πνεύμα και κοινωνικές δεξιότητες· πρέπει να θεσπιστεί ευρωπαϊκό δίπλωμα βασικών δεξιοτήτων πληροφορικής, με αποκεντρωμένες διαδικασίες πιστοποίησης, ώστε να προαχθούν οι βασικές γνώσεις ψηφιακής τεχνολογίας σε ολόκληρη την Ένωση,
- να καθοριστούν, μέχρι τα τέλη του 2000, τα μέσα για την προώθηση της κινητικότητας των σπουδαστών, των διδασκάλων και του προσωπικού κατάρτισης και έρευνας, αφενός μεν, με την καλύτερη δυνατή χρήση των υφιστάμενων κοινοτικών προγραμμάτων (Σωκράτης, Leonardo, Neolaία) - με εξάλειψη των εμποδίων - αφετέρου δε, με διαφανέστερη αναγνώριση των προσόντων και των περιόδων σπουδών και κατάρτισης· να ληφθούν μέτρα για την άρση των εμποδίων

στην κινητικότητα των διδασκάλων μέχρι το 2000 και για την προσέλκυση διδασκάλων υψηλής ποιότητας,

πρέπει να αναπτυχθεί κοινή ευρωπαϊκή μορφή βιογραφικών σημειωμάτων, η οποία θα χρησιμοποιείται εθελοντικά, ώστε να ευνοείται η κινητικότητα με την καλύτερη αξιολόγηση των γνώσεων που έχουν αποκτηθεί, τόσο από τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης όσο και από τους εργοδότες.

27. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο (Παιδείας) να επιδοθεί σε γενικότερο προβληματισμό σχετικά με τους συγκεκριμένους μελλοντικούς στόχους των εκπαιδευτικών συστημάτων, επικεντρωμένο σε κοινά μελήματα και προτεραιότητες αλλά σεβόμενο παράλληλα την εθνική ποικιλομορφία, με στόχο να συμβάλει στις διαδικασίες του Λουξεμβούργου και του Κάρνιφ και να υποβάλει εκτενέστερη έκθεση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την άνοιξη του 2001.

Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας στην Ευρώπη: ανάπτυξη μιας ενεργητικής πολιτικής για την απασχόληση

28. Η διαδικασία του Λουξεμβούργου, η οποία βασίζεται στην εκπόνηση κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και στη μετατροπή τους σε Εθνικά Σχέδια Δράσης για την Απασχόληση, επέτρεψε στην Ευρώπη να μειώσει σημαντικά την ανεργία. Η ενδιάμεση αναθεώρηση πρέπει να δώσει νέα ώθηση στη διαδικασία αυτή, εμπλουτίζοντας τις κατευθυντήριες γραμμές και θέτοντας πιο συγκεκριμένους στόχους για αυτές, δημιουργώντας στενότερους δεσμούς με άλλους συναφείς τομείς πολιτικής και καθορίζοντας αποτελεσματικότερες διαδικασίες για τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων. Οι κοινωνικοί εταίροι πρέπει να συμμετέχουν ενεργότερα στην εκπόνηση, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των σχετικών κατευθυντήριων γραμμών.

29. Εν προκειμένω, το Συμβούλιο και η Επιτροπή καλούνται να εξετάσουν τους εξής τέσσερις βασικούς τομείς :

· βελτίωση της απασχλησιμότητας και μείωση των ελλείψεων δεξιοτήτων, ιδίως μέσω του εφοδιασμού των υπηρεσιών απασχόλησης με μια πανευρωπαϊκή βάση δεδομένων για θέσεις απασχόλησης και ευκαιρίες μάθησης· προαγωγή ειδικών προγραμμάτων ώστε να μπορέσουν οι άνεργοι να καλύψουν τις ελλείψεις δεξιοτήτων,

· μεγαλύτερη προτεραιότητα στη διά βίου μάθηση ως βασικού στοιχείου του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, μεταξύ άλλων ενθαρρύνοντας συμφωνίες μεταξύ των κοινωνικών εταίρων για την καινοτομία και τη διά βίου μάθηση· αξιοποιώντας τη συμπληρωματικότητα μεταξύ της διά βίου μάθησης και της προσαρμοστικότητας χάρη στην ευέλικτη διαχείριση του χρόνου εργασίας και την εκ περιτροπής απασχόληση· και καθιερώνοντας ευρωπαϊκό έπαθλο για τις ιδιαίτερα προοδευτικές επιχειρήσεις. Πρέπει να καθοριστούν σημεία αναφοράς για την παρακολούθηση της πορείας προς το στόχο αυτόν,

· μεγαλύτερη απασχόληση στον τομέα της παροχής υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των προσωπικών υπηρεσιών, όπου υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις· είναι δυνατόν να αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες του ιδιωτικού, του δημόσιου και του τρίτου τομέα, με τις ενδεικνύμενες λύσεις, για τις λιγότερο ευνοημένες κατηγορίες,

· προώθηση όλων των πτυχών των ίσων ευκαιριών, μεταξύ άλλων περιορίζοντας τον επαγγελματικό διαχωρισμό, και διευκόλυνση του συμβιβασμού της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή, ιδίως καθορίζοντας νέο σημείο αναφοράς για την παροχή καλύτερης παιδικής μέριμνας.

30. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κρίνει ότι, βάσει των διαθέσιμων στατιστικών, ο γενικός στόχος των μέτρων αυτών πρέπει να είναι η αύξηση του ποσοστού απασχόλησης από το σημερινό 61% κατά μέσο όρο σε επίπεδο όσο το δυνατόν εγγύτερο του 70% το 2010, και η αύξηση του ποσοστού απασχολούμενων γυναικών από το σημερινό 51% κατά μέσο όρο σε άνω του 60% το 2010. Λαμβάνοντας υπόψη τα διαφορετικά σημεία εκκίνησής τους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να καθορίσουν εθνικούς στόχους για υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης. Αυτό, με την αύξηση του εργατικού δυναμικού, θα ενισχύσει τη βιωσιμότητα των συστημάτων κοινωνικής προστασίας.

Εκσυγχρονισμός της κοινωνικής προστασίας

31. Το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο, με τα ανεπτυγμένα συστήματα κοινωνικής προστασίας που το χαρακτηρίζουν, πρέπει να αποτελεί το υπόβαθρο του μετασχηματισμού προς την οικονομία της γνώσης. Ωστόσο, τα συστήματα αυτά πρέπει να προσαρμοστούν ως μέρος ενός ενεργού κράτους προνοίας, προκειμένου να εξασφαλιστεί η οικονομική αποδοτικότητα της εργασίας, να διασφαλιστεί η μακροχρόνια βιωσιμότητά τους παρά τη γήρανση του πληθυσμού, να προσχθεί η κοινωνική ένταξη και η ισότητα των φύλων, και να παρέχονται ποιοτικές

υπηρεσίες υγείας. Έχοντας επίγνωση του γεγονότος ότι η πρόκληση αυτή είναι καλύτερο να αντιμετωπιστεί με συνεργασία, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο:

- να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών, με την ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών βάσει βελτιωμένων δικτύων πληροφοριών τα οποία αποτελούν τα βασικά εργαλεία στον τομέα αυτόν,
- να αναθέσει στην Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για την Κοινωνική Προστασία, λαμβάνοντας υπόψη τις εργασίες της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής, να υποστηρίξει τη συνεργασία αυτή και, ως πρώτη προτεραιότητα, να εκπονήσει, βάσει ανακοίνωσης της Επιτροπής, μια μελέτη για τη μελλοντική εξέλιξη της κοινωνικής προστασίας υπό μακροπρόθεσμο πρίσμα, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στη βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων σε διαφορετικά χρονικά πλαίσια μέχρι το 2020 και μετά, εφόσον απαιτείται. Το Δεκέμβριο του 2000 πρέπει να έχει υποβληθεί σχετική έκθεση προόδου.

Προαγωγή της κοινωνικής ένταξης

32. Ο αριθμός των κατοίκων της Ένωσης που ζει κάτω από το όριο της φτώχειας και σε κατάσταση κοινωνικού αποκλεισμού είναι απαράδεκτος. Πρέπει να ληφθούν μέτρα ώστε να γίνει αποφασιστικό βήμα προς την εξάλειψη της φτώχειας, θέτοντας ικανοποιητικούς στόχους οι οποίοι πρέπει να συμφωνηθούν από το Συμβούλιο ως το τέλος του έτους. Στις εργασίες αυτές θα συμμετέχει η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για την Κοινωνική Προστασία. Η νέα κοινωνία της γνώσης προσφέρει τεράστιες δυνατότητες για τη μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού, αφενός μεν, δημιουργώντας τις οικονομικές συνθήκες για μεγαλύτερη ευημερία μέσω υψηλότερων επιπέδων οικονομικής αύξησης και απασχόλησης, αφετέρου δε, ανοίγοντας νέους δρόμους για τη συμμετοχή στην κοινωνία. Ταυτόχρονα όμως, η κοινωνία αυτή ενέχει τον κίνδυνο διεύρυνσης του χάσματος μεταξύ εκείνων που διαθέτουν πρόσβαση στις νέες γνώσεις και εκείνων που αποκλείονται. Για να αποφευχθεί ο κίνδυνος αυτός και να μεριστοποιηθούν οι νέες αυτές δυνατότητες, πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για τη βελτίωση των δεξιοτήτων, την προαγωγή ευρύτερης πρόσβασης στη γνώση και στις ευκαιρίες και την καταπολέμηση της ανεργίας: η καλύτερη διασφάλιση κατά του κοινωνικού αποκλεισμού είναι μια θέση απασχόλησης. Οι πολιτικές για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού πρέπει να βασίζονται σε μια ανοικτή μέθοδο συντονισμού που θα συνδυάζει τα εθνικά σχέδια δράσης με μια πρωτοβουλία της Επιτροπής για συνεργασία στον τομέα αυτόν, η οποία θα υποβληθεί ως τον Ιούνιο του 2000.

33. Ειδικότερα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή:

- να προωθήσουν την καλύτερη κατανόηση του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω συνεχούς διαλόγου και ανταλλαγής πληροφοριών και ορθής πρακτικής, βάσει από κοινού συμφωνημένων δεικτών· στον καθορισμό αυτών των δεικτών θα συμμετέχει η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για την Κοινωνική Προστασία,
- να περιλάβουν την προαγωγή της κοινωνικής ένταξης στις πολιτικές των κρατών μελών για την απασχόληση, την εκπαίδευση και την κατάρτιση, την υγεία και την κατοικία, με παράλληλη δράση των Διарθρωτικών Ταμείων σε κοινοτικό επίπεδο, εντός του σημερινού δημοσιονομικού πλαισίου,
- να αναπτύξουν δράσεις προτεραιότητας για συγκεκριμένες ομάδες-στόχους (π.χ. μειονοτικές ομάδες, παιδιά, ηλικιωμένοι και άτομα με ειδικές ανάγκες)· τα κράτη μέλη θα επιλέγουν μεταξύ των δράσεων αυτών εκείνες που προσιδιάζουν στην ιδιαίτερη κατάστασή τους και, στη συνέχεια, θα υποβάλλουν εκθέσεις για την εφαρμογή τους.

34. Λαμβάνοντας υπόψη τα παρόντα συμπεράσματα, το Συμβούλιο θα εξακολουθήσει να εξετάζει το μελλοντικό προσανατολισμό της κοινωνικής πολιτικής βάσει ανακοίνωσης της Επιτροπής, με στόχο να καταλήξει σε συμφωνία για ένα Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Θεματολόγιο το Δεκέμβριο, το οποίο θα περιλαμβάνει και τις πρωτοβουλίες των ενδιαφερομένων μερών.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ : ΠΛΕΟΝ ΣΥΝΕΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Βελτίωση των υφιστάμενων διαδικασιών

35. Δεν χρειάζεται νέα διαδικασία. Οι υφιστάμενες κύριες κατευθυντήριες γραμμές της οικονομικής πολιτικής και οι διαδικασίες του Λουξεμβούργου, του Κάρντιφ και της Κολωνίας προσφέρουν τα απαραίτητα μέσα, εφόσον απλουστευθούν και συντονισθούν καλύτερα, ιδίως μέσω άλλων συνθέσεων του Συμβουλίου που συμβάλλουν στην προετοιμασία των κύριων

κατευθυντήριων γραμμών της οικονομικής πολιτικής από το Συμβούλιο ECOFIN. Επιπλέον, οι κύριες κατευθυντήριες γραμμές της οικονομικής πολιτικής πρέπει να εστιάζονται όλο και περισσότερο στις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις των διαρθρωτικών πολιτικών και σε μεταρρυθμίσεις με στόχο την προώθηση του αναπτυξιακού δυναμικού, της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής, καθώς και στη μετάβαση προς μια οικονομία βασισμένη στη γνώση. Μέσω των διαδικασιών του Κάρντιφ και του Λουξεμβούργου τα αντίστοιχα θέματα μπορούν να αντιμετωπιστούν διεξοδικότερα.

36. Αυτές οι βελτιώσεις θα υποστηριχθούν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το οποίο θα αναλάβει εξέχοντα καθοδηγητικό και συντονιστικό ρόλο για την εξασφάλιση συνολικής συνοχής και αποτελεσματικής παρακολούθησης της προόδου που σημειώνεται προς την επίτευξη του νέου στρατηγικού στόχου. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα πραγματοποιεί, επομένως, σύνοδο κάθε άνοιξη, ειδικά για οικονομικά και κοινωνικά θέματα. Οι εργασίες πρέπει, κατά συνέπεια, να οργανώνονται τόσο ανάντη όσο και κατόντη σε συνάρτηση με την εν λόγω σύνοδο. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να συντάσσει ετήσια ανακεφαλαιωτική έκθεση σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται βάσει διαρθρωτικών δεικτών □ οι οποίοι θα συμφωνηθούν □ σχετικά με την απασχόληση, την καινοτομία, την οικονομική μεταρρύθμιση και την κοινωνική συνοχή.

Εφαρμογή νέας ανοικτής μεθόδου συντονισμού

37. Η υλοποίηση του στρατηγικού στόχου θα διευκολυνθεί εάν εφαρμοσθεί νέα ανοικτή μέθοδος συντονισμού ως μέσο διάδοσης βέλτιστων πρακτικών και επίτευξης μεγαλύτερης σύγκλισης προς τους κύριους στόχους της ΕΕ. Αυτή η μέθοδος, η οποία είναι σχεδιασμένη κατά τρόπον ώστε να βοηθά τα κράτη μέλη να αναπτύσσουν σταδιακά τις πολιτικές τους, περιλαμβάνει τα εξής :

- καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών για την Ένωση, συνδυασμένων με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα για τη βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη επίτευξη των στόχων που θέτουν,
- καθορισμό, κατά περίπτωση, ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών και σημείων αναφοράς, με μέτρο τα καλύτερα του κόσμου, προσαρμοσμένων στις ανάγκες διαφόρων κρατών μελών και τομέων ως μέσο σύγκρισης των βέλτιστων πρακτικών,
- μεταφορά αυτών των ευρωπαϊκών κατευθυντήριων γραμμών στις εθνικές και περιφερειακές πολιτικές με τον καθορισμό ειδικών στόχων και τη θέσπιση μέτρων, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και περιφερειακές ιδιομορφίες,
- περιοδική παρακολούθηση, αξιολόγηση και επανεξέταση από ομοτίμους, υπό μορφή αλληλοδιδασκτικών διαδικασιών.

38. Θα ακολουθηθεί μια πλήρως αποκεντρωμένη προσέγγιση σύμφωνη με την αρχή της επικουρικότητας, στο πλαίσιο της οποίας η Ένωση, τα κράτη μέλη, οι περιφερειακές και τοπικές βαθμίδες, καθώς και οι κοινωνικοί εταίροι και η κοινωνία των πολιτών θα συμμετέχουν ενεργά μέσω διάφορων μορφών εταιρικής σχέσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα επεξεργαστεί μία μέθοδο συγκριτικής αξιολόγησης των βέλτιστων πρακτικών για τη διαχείριση της αλλαγής σε δικτύωση με διάφορους παρόχους και χρήστες και συγκεκριμένα τους κοινωνικούς εταίρους, τις επιχειρήσεις και τους ΜΚΟ.

39. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο απευθύνεται ιδιαίτερος στο πνεύμα κοινωνικής ευθύνης των επιχειρήσεων όσον αφορά τις βέλτιστες πρακτικές για την διά βίου μάθηση, την οργάνωση της εργασίας, τις ίσες ευκαιρίες, την κοινωνική ένταξη και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

40. Τον Ιούνιο θα πραγματοποιηθεί φόρουμ υψηλού επιπέδου, το οποίο θα συγκεντρώσει τα θεσμικά όργανα και τους φορείς της Ένωσης και τους κοινωνικούς εταίρους, με σκοπό την επισκόπηση των διαδικασιών του Λουξεμβούργου, του Κάρντιφ και της Κολωνίας και των συμβολών των διαφόρων παραγόντων στον εμπλουτισμό του περιεχομένου του Ευρωπαϊκού Συμφώνου για την Απασχόληση.

Κινητοποίηση των απαιτούμενων μέσων

41. Η επίτευξη του νέου στρατηγικού στόχου θα βασιστεί κυρίως στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και σε εταιρικές σχέσεις ιδιωτικών και δημόσιων φορέων. Θα εξαρτηθεί από την κινητοποίηση των μέσων που διαθέτουν οι αγορές, καθώς και από τις προσπάθειες των κρατών μελών. Ο ρόλος της Ένωσης είναι να δράσει ως καταλύτης στη διαδικασία αυτή, θεσπίζοντας αποτελεσματικό πλαίσιο για την κινητοποίηση όλων των διαθέσιμων πόρων για τη μετάβαση προς την οικονομία με βάση τη γνώση και προσθέτοντας τη δική της συμβολή στην προσπάθεια αυτή δυνάμει των υφιστάμενων κοινοτικών πολιτικών, τηρώντας παράλληλα την Ατζέντα 2000.

Εκτός αυτού, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τη συμβολή την οποία προτίθεται να κάνει η ΕΤΕπ όσον αφορά τη δημιουργία ανθρώπινου κεφαλαίου, τις ΜΜΕ και το επιχειρηματικό πνεύμα, την Ε&Α, τα δίκτυα στους τομείς της τεχνολογίας της πληροφορίας και των τηλεπικοινωνιών και την καινοτομία. Με την «Πρωτοβουλία Καινοτομία 2000», η ΕΤΕπ πρέπει να προωθήσει τα σχέδιά της να διαθέσει ακόμα ένα δισεκατομμύριο ευρώ για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου υπέρ των ΜΜΕ, καθώς και το ειδικό δανειοδοτικό πρόγραμμά της, ύψους 12 έως 15 δισ. ευρώ, κατά τα επόμενα 3 έτη για τους τομείς προτεραιότητας.

II. ΚΟΙΝΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑΣ

42. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει εκφράσει την ικανοποίησή του για την προκαταρκτική έκθεση της Προεδρίας με τίτλο «Ενίσχυση της Κοινής Ευρωπαϊκής Πολιτικής Ασφάλειας και Αμυνας», η οποία αντικατοπτρίζει το έργο που επέτελεσε η Προεδρία, μαζί με τον Γενικό Γραμματέα/Υπατο Εκπρόσωπο, στο πλαίσιο του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων σύμφωνα με την εντολή του Ελσίνκι.

43. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση ειδικότερα για το γεγονός ότι οι προσωρινοί φορείς που είχαν προβλεφθεί στο Ελσίνκι έχουν τώρα εγκαθιδρυθεί και αρχίζουν να λειτουργούν αποτελεσματικά και για το ότι το Συμβούλιο έχει καθορίσει διαδικασία για την επεξεργασία του πρωταρχικού στόχου και τον προσδιορισμό των εθνικών συνεισφορών, ούτως ώστε να επιτευχθεί ο στόχος στρατιωτικής ικανότητας που τέθηκε στο Ελσίνκι.

44. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσβλέπει στις περαιτέρω εργασίες τις οποίες θα διεξαγάγει η Προεδρία, μαζί με τον Γενικό Γραμματέα/Υπατο Εκπρόσωπο, στο πλαίσιο του Συμβουλίου, και στην συνολική έκθεση της Προεδρίας προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φέιρα, όπως ζητήθηκε στο Ελσίνκι, όπου θα συμπεριλαμβάνονται προτάσεις για τη σύμπραξη τρίτων χωρών στην ενωσιακή διαχείριση στρατιωτικών κρίσεων και για την περαιτέρω ανάπτυξη των σχέσεων ΕΕ-NATO, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ελσίνκι.

45. Επιπλέον το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, εκφράζει την εκτίμησή του για τα μέχρι σήμερα επιτεύγματα όσον αφορά τη μη στρατιωτική διαχείριση των κρίσεων, καλεί δε το Συμβούλιο να συστήσει, μέχρι ή κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φέιρα, Επιτροπή Πολιτικής Διαχείρισης Κρίσεων.

III. ΔΥΤΙΚΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ

46. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επαναβεβαιώνει ότι η ειρήνη, η ευημερία και η σταθερότητα της Νοτιοανατολικής Ευρώπης αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημειώνει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί κατά το τελευταίο έτος, αλλά και τις σοβαρές προκλήσεις που αντιμετωπίζει ακόμη η διεθνής κοινότητα στα Δυτικά Βαλκάνια. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του για την έκθεση που υπέβαλε ο Γενικός Γραμματέας/Υπατος Εκπρόσωπος, από κοινού με την Επιτροπή, σχετικά με τα Βαλκάνια.

47. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαιώνει ότι ο συνολικός του στόχος είναι η κατά το δυνατόν πληρέστερη ενσωμάτωση των χωρών της περιοχής στον κύριο πολιτικό και οικονομικό κορμό της Ευρώπης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαιώνει ότι η διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης είναι το κεντρικό στοιχείο της πολιτικής του στα Βαλκάνια. Οι συμφωνίες Σταθεροποίησης και Σύνδεσης θα περιλαμβάνουν την παροχή οικονομικής και χρηματοδοτικής βοήθειας και τη συνεργασία, τον πολιτικό διάλογο, την προσέγγιση με τη νομοθεσία της ΕΕ, τη συνεργασία σε άλλους τομείς πολιτικής και το ελεύθερο εμπόριο. Των συμφωνιών αυτών πρέπει να προηγηθεί ασύμμετρη φιλελευθεροποίηση των εμπορικών συναλλαγών. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο παρακινεί τις χώρες της περιοχής να συνεργαστούν μεταξύ τους και με την Ένωση με σκοπό την επιτυχία της διαδικασίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης.

48. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε, υπενθυμίζει την μελλοντική Διάσκεψη της Αδριατικής η οποία διοργανώνεται στην Αγκώνα στις 19 και 20 Μαΐου από την Ιταλία σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η διάσκεψη αυτή θα ενισχύσει τη συνεργασία στο χώρο της Αδριατικής για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, του λαθρεμπορίου, της λαθρομετανάστευσης και θα προαγάγει την διασυνοριακή συνεργασία.

49. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο παροτρύνει την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για να εξασφαλισθούν απρόσκοπτες διαδικασίες και ταχεία και αποτελεσματική βοήθεια.

50. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει ότι, στην ΟΔΓ, μια δημοκρατική, συνεργάσιμη Σερβία, η οποία να ζει ειρηνικά με τους γείτονές της, θα είναι ευπρόσδεκτη να εισέλθει στην Ευρωπαϊκή οικογένεια. Με αυτή την προοπτική, η Ένωση θα διατηρήσει τη δράση της για μια δημοκρατική

αλλαγή στη Σερβία. Οι στρεφόμενες κατά του καθεστώτος επιλεκτικές κυρώσεις θα παραμείνουν αναγκαίο στοιχείο της πολιτικής της ΕΕ όσο καιρό ο Πρόεδρος Μιλόσεβιτς παραμένει στην εξουσία. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί τον σερβικό λαό να πάρει το μέλλον του στα χέρια του και να διεκδικήσει εκ νέου τη θέση του στην οικογένεια των δημοκρατικών χωρών. Η ΕΕ, από την πλευρά της, όχι μόνο θα συνεχίσει να στηρίζει τη δημοκρατική αντιπολίτευση, αλλά θα αναπτύξει και εκτεταμένο διάλογο με την κοινωνία των πολιτών. Οι σερβικοί ΜΚΟ θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να αναπτύξουν σχέσεις με άλλους ΜΚΟ σε περιφερειακή βάση στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας.

51. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προτρέπει την Επιτροπή και όλα τα ενεχόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής του Δούναβη, να ξεκινήσουν αμέσως τις αναγκαίες ενέργειες για την αποκατάσταση της ναυσιπλοΐας στο Δούναβη μέχρι το καλοκαίρι.

52. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στηρίζει τις προσπάθειες του Μαυροβουνίου να επιτύχει δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις και οικονομική ευημερία. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογραμμίζει την επείγουσα ανάγκη ουσιαστικής βοήθειας προς το Μαυροβούνιο ώστε να εξασφαλισθεί η επιβίωση της δημοκρατίας και να αποφευχθεί μία ακόμη σοβαρή κρίση στην περιοχή. Πέραν της μελέτης της ΕΤΕπ για την ενδεχόμενη επέκταση των δραστηριοτήτων της στο Μαυροβούνιο, την οποία ζήτησε το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί τα αρμόδια όργανα να λάβουν χωρίς χρονοτριβές τις αναγκαίες αποφάσεις για τη χρηματοδότηση, στο πλαίσιο των πιστώσεων που είναι διαθέσιμες για το 2000, σχεδίων, προγραμμάτων και άλλων μορφών βοήθειας που θα βοηθούσαν στην ανακούφιση των άμεσων χρηματοδοτικών αναγκών του Μαυροβουνίου, εν ανάγκη προσφεύγοντας στα αποθεματικά του προϋπολογισμού της ΕΕ και σε μακροοικονομική βοήθεια. Εν προκειμένω το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του για τα επίσημα εγκαίνια σήμερα του Οργανισμού Ανασυγκρότησης στη Θεσσαλονίκη.

53. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαιώνει την προσηλωσή του στην απόφαση 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ, η οποία αποτελεί το πλαίσιο μέσα στο οποίο διεξάγονται οι προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας στο Κοσσυφοπέδιο. Συγχαίρει την Αποστολή των ΗΕ στο Κοσσυφοπέδιο (UNMIK) και την Διεθνή Δύναμη Ασφαλείας (KFOR) για το έργο τους προς επίτευξη των στόχων της απόφασης καθώς και τον ΟΑΣΕ για το δικό του έργο. Η επίτευξη σερβικής συμμετοχής στην προσωρινή διοίκηση και στις δημοτικές εκλογές το φθινόπωρο του 2000 αποτελεί σημαντικό βήμα προς τη σταθεροποίηση της κατάστασης στο Κοσσυφοπέδιο. Σταθερότητα διαρκείας στην περιοχή μπορεί να διασφαλισθεί μόνο εάν ληφθούν υπόψη τα νόμιμα συμφέροντα των γειτονικών χωρών της ΟΔΓ με πλήρη σεβασμό της εδαφικής ακεραιότητας και των υφιστάμενων συνόρων.

54. Η ευθύνη που έχει ειδικά η Ένωση για την περιοχή σημαίνει ότι πρέπει να διαδραματίσει τον κεντρικό ρόλο στην παροχή διεθνούς στήριξης στο Κοσσυφοπέδιο. Η Ένωση είναι αποφασισμένη να διασφαλίσει την επιτυχία της διεθνούς προσπάθειας στο Κοσσυφοπέδιο. Για το σκοπό αυτό, αναγνωρίζει ότι η βοήθεια πρέπει να παρασχεθεί με πολύ πιο συντονισμένο και συγκροτημένο τρόπο και ότι πρέπει να διασφαλισθεί ότι οι προσπάθειες της Ένωσης και των κρατών μελών της θα λάβουν την κατάλληλη αναγνώριση. Η ΕΕ έχει ήδη αναλάβει τον κύριο ρόλο στην ανασυγκρότηση του Κοσσυφοπεδίου, παρέχοντας 30.000 στρατιώτες στην KFOR, 800 αστυνομικούς και χρηματοδότηση 505 εκατομμ. ευρώ, όπως επίσης έχοντας την ευθύνη για το σκέλος της οικονομικής ανασυγκρότησης της UNMIK.

55. Η διεθνής κοινότητα χρειάζεται πιο συγκροτημένη και ενεργητική στρατηγική για την παροχή οικονομικής και πολιτικής στήριξης στο Κοσσυφοπέδιο και την γύρω περιοχή. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επαναβεβαιώνει τη ζωτική συμβολή του Συμφώνου Σταθερότητας, υπό την ηγεσία του Ειδικού Συντονιστή του και του Ειδικού Εκπροσώπου της ΕΕ, προς αυτή τη κατεύθυνση. Για να ενισχύσει τον κεντρικό ρόλο της ΕΕ, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί τον Γενικό Γραμματέα/Υπατο Εκπρόσωπο, υπό την ευθύνη της Προεδρίας και του Συμβουλίου και σε πλήρη σύμπραξη με την Επιτροπή, να διασφαλίσει τη συνοχή των πολιτικών της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια, να ενισχύσει τις επιπτώσεις της συμμετοχής της και να βελτιώσει το συντονισμό με το Σύμφωνο Σταθερότητας και τις υπόλοιπες προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας. Θα πρέπει να υποβάλουν σχετικές προτάσεις δράσης κατά την επόμενη σύνοδο του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων. Η επερχόμενη Διάσκεψη Περιφερειακής Χρηματοδότησης είναι η κατάλληλη στιγμή για τις κοινές προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

IV. ΡΩΣΙΑ

56. Τις παραμονές των προεδρικών εκλογών στη Ρωσία, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαιώνει :

... ότι, είναι σημαντικό να αναπτυχθεί μια πραγματικά αποτελεσματική και λειτουργική στρατηγική εταιρική σχέση σύμφωνα με τη ΣΕΣΣ, την κοινή στρατηγική της Ένωσης και τα διαδοχικά σχέδια δράσης της Προεδρίας, έτσι ώστε να μπορούν να συνεργάζονται σε πολλούς τομείς κοινού ενδιαφέροντος, για να επιτύχουν την ειρήνη, τη σταθερότητα και την ευημερία στην Ευρώπη βάσει κοινών αξιών και στόχων,

... ότι, προς το σκοπό αυτό η Ρωσία, όσον αφορά την Τσετσενία, πρέπει να τηρήσει τις δεσμεύσεις της, ιδίως δε :

- να παύσει την αδιάκριτη χρήση στρατιωτικής βίας,
- να επιτρέψει ανεξάρτητες διερευνήσεις των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων,
- να επιτρέψει την ελεύθερη εκτέλεση της αποστολής των αρμόδιων διεθνών οργανισμών και παρατηρητών,
- να επιδιώξει αμελλητί την αναζήτηση πολιτικής λύσης

57. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θεωρεί ότι το Συμβούλιο Συνεργασίας με τη Ρωσία στις 11 Απριλίου και η προγραμματισμένη Διάσκεψη Κορυφής ΕΕ-Ρωσίας, αποτελούν σημαντικές ευκαιρίες για την επίτευξη αυτών των στόχων. Για τον ίδιο λόγο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δίνει εντολή στην Τρόικα να επισκεφθεί την Μόσχα το ταχύτερο δυνατόν μετά την εκλογή του νέου Ρώσου Προέδρου, για να υπενθυμίσει στον ίδιο και στην κυβέρνησή του τη θέση της ΕΕ καθώς και τους προβληματισμούς της για μια σχέση που είναι τόσο σημαντική και για τις δύο πλευρές.

V. ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ

58. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημειώνει την πρόοδο των εργασιών της Διάσκεψης καθώς και την πρόθεση της Προεδρίας να υποβάλει, υπό ιδίαν ευθύνη, ανακεφαλαιωτική έκθεση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φέιρα.

VI. ΕΞΟΧΩΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

59. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημειώνει την έκθεση που υπέβαλε πρόσφατα η Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα υλοποίησης του άρθρου 299 παράγραφος 2 περί εξόχως απόκεντρων περιοχών και την καλεί να υποβάλει στο Συμβούλιο τις αρχικές της προτάσεις.

.....

....

Βρυξέλλες, 25.10.2005

COM(2005) 535 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος της Λισσαβώνας: Στρατηγική για την απλούστευση του ρυθμιστικού

περιβάλλοντος (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

1. Εισαγωγή

Στην ανακοίνωση του Μαρτίου 2005 με τον τίτλο «Βελτίωση της νομοθεσίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση στην Ευρωπαϊκή Ένωση»[1] αναγνωρίστηκε ότι η απλούστευση αποτελεί προτεραιότητα για την ΕΕ. Η παρούσα ενέργεια αποτελεί την ανταπόκριση στα αιτήματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για απλούστευση της νομοθεσίας της ΕΕ και βελτίωση της ποιότητάς της. Είναι πλήρως ενσωματωμένη στην αναθεωρημένη στρατηγική της Λισσαβώνας για την επίτευξη της ανάπτυξης και της απασχόλησης στην Ευρώπη και κατά συνέπεια επικεντρώνεται σε εκείνα τα στοιχεία του κοινοτικού κεκτημένου που αφορούν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων στην ΕΕ. Ο γενικός της στόχος είναι να συμβάλει στη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου το οποίο να πληροί τις υψηλότερες προδιαγραφές της νομοθετικής διαδικασίας σεβόμενο παράλληλα τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Ακολουθώντας τις αρχές αυτές, η ΕΕ πρέπει να καταρτίζει κανονιστικές ρυθμίσεις μόνο εάν ο στόχος της προτεινόμενης ενέργειας μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο ΕΕ. Οποιαδήποτε τέτοιου είδους ενέργεια δεν πρέπει να ξεπερνά ό,τι είναι απαραίτητο για να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι στόχοι πολιτικής. Πρέπει να είναι αποτελεσματική από πλευράς κόστους και να έχει την απλούστερη μορφή κανονιστικής ρύθμισης που απαιτείται. Από την άποψη αυτή σκοπός της απλούστευσης είναι να μειώσει το νομοθετικό φόρτο, να διευκολύνει την εφαρμογή της νομοθεσίας και να την καταστήσει αποτελεσματικότερη όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της.

Η ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την τελευταία πενήνταετία παρήγαγε μεγάλο όγκο κοινοτικής νομοθεσίας, το λεγόμενο κοινοτικό κεκτημένο, η οποία σε πολλές περιπτώσεις έχει αντικαταστήσει 25 ομάδες κανόνων με μία και έχει προσφέρει με τον τρόπο αυτό στις επιχειρήσεις μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου και ένα ισότιμο πεδίο δράσης. Αυτό το απόθεμα νομοθεσίας ήταν καθοριστικό π.χ. για τη δημιουργία της ενιαίας αγοράς, για την ανάπτυξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ και για τον καθορισμό επιπέδων προστασίας από την ΕΕ για τους εργαζόμενους και τους καταναλωτές. Ταυτόχρονα, οποιαδήποτε νομοθετική ενέργεια μπορεί επίσης να συνεπάγεται έξοδα, παρεμπόδιση των επιχειρήσεων, απομάκρυνση πόρων από αποτελεσματικότερες χρήσεις και σε κάποιες περιπτώσεις να δρα περιοριστικά για την καινοτομία, την παραγωγικότητα και την ανάπτυξη. Η πρόκληση είναι να επιτευχθεί η σωστή ισορροπία ώστε να εξασφαλίζεται ότι το ρυθμιστικό περιβάλλον είναι αναγκαίο, απλό και αποτελεσματικό.

Η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της, το Μάρτιο του 2005, διατυπώνει μια αναθεωρημένη προσέγγιση για την περαιτέρω προώθηση της βελτίωσης της νομοθεσίας με σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Επίκεντρό της είναι:

(1) η βελτίωση και επέκταση της χρήσης της αξιολόγησης του αντικτύπου για τις νέες προτάσεις – συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης μιας μεθοδολογίας για τη μέτρηση του διοικητικού κόστους[2]. Η Επιτροπή ενέκρινε τον Ιούνιο του 2005 νέες λεπτομερέστερες κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση του αντικτύπου. Η αξιολόγηση του αντικτύπου βασίζεται στην αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης και σκοπός της είναι οι αρμόδιοι για τη χάραξη πολιτικής να μπορούν να αποφασίζουν κατόπιν προσεκτικής ανάλυσης του δυννητικού οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού αντικτύπου των νέων νομοθετικών πράξεων.

(2) Η αναλυτική εξέταση των εκκρεμοσών νομοθετικών προτάσεων. Το Σεπτέμβριο του 2005, η Επιτροπή ανακοίνωσε την πρόθεσή της να αποσύρει, ύστερα από αναλυτικότερη εξέταση, 68 προτάσεις που εκκρεμούσαν[3].

(3) Η εισαγωγή μιας νέας μεθόδου για την απλούστευση της ισχύουσας νομοθεσίας. Η παρούσα ανακοίνωση διατυπώνει την αναθεωρημένη προσέγγιση της Επιτροπής για το μελλοντικό έργο απλούστευσης.

Η απλούστευση δεν είναι καινούριο θέμα[4]. Ωστόσο, είναι καιρός να ενταθούν οι προσπάθειές μας. Η προσέγγιση αυτή βασίζεται σε παλαιότερο έργο των θεσμικών οργάνων για την απλούστευση των κοινοτικών κανόνων και για τη διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Έμφαση δίδεται κυρίως στη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού ρυθμιστικού συστήματος το οποίο θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της ατζέντας της Λισσαβώνας.

Η πρωτοβουλία αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις της Ευρώπης (ΜΜΕ) οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 99% του συνόλου των επιχειρήσεων και τα δύο τρίτα της απασχόλησης. Λόγω του μικρού τους μεγέθους, οι ΜΜΕ υφίστανται δυσανάλογη νομοθετική και διοικητική επιβάρυνση, καθώς διαθέτουν πιο περιορισμένους πόρους και εμπειρογνομοσύνη για την αντιμετώπιση των συχνά πολύπλοκων κανόνων και ρυθμίσεων. Συνεπώς, είναι αναγκαίο να αξιολογηθεί ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να ληφθούν υπόψη οι ιδιαίτερες ανάγκες τους στο πλαίσιο της απλούστευσης. Από την πλευρά αυτή πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον περιορισμό του φόρτου των ΜΜΕ από τη συγκέντρωση στατιστικών και δεδομένων.

Ωστόσο, καλύτερη ρύθμιση δεν σημαίνει κατάργηση των νομοθετικών ρυθμίσεων. Απλούστευση σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο σημαίνει να γίνουν τα πράγματα ευκολότερα για τους πολίτες και για τους φορείς. Γεγονός που στη συνέχεια θα οδηγήσει σε αποτελεσματικότερο και καταλληλότερο νομοθετικό πλαίσιο για την επίτευξη των στόχων πολιτικής της Κοινότητας.

2. Μια νέα στρατηγική για την απλούστευση σε επίπεδο ΕΕ

Η αναθεώρηση του κοινοτικού κεκτημένου πρέπει να γίνει μια συνεχής και συστηματική διαδικασία η οποία θα προσφέρει στο νομοθέτη τη δυνατότητα να αναθεωρεί τη νομοθεσία λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ελλογα συμφέροντα του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.

Για να ξεκινήσει η διαδικασία προσδιορίστηκε, βάσει ευρείας διαβούλευσης, μια αρχική ομάδα νομοθετικών κειμένων που πρέπει να απλουστευθούν. Αυτή η διαδικασία θα τροφοδοτηθεί στη συνέχεια με νέες, συστηματικότερες διαδικασίες εξέτασης για τον εντοπισμό των μελλοντικών προτεραιοτήτων απλούστευσης με βάση μια ευρεία ανάλυση του αντικτύπου της νομοθεσίας. Στη διαδικασία αυτή, η οποία περιλαμβάνει και λεπτομερή οικονομική ανάλυση, θα ληφθούν πλήρως υπόψη οι κοινωνικές και περιβαλλοντικές φιλοδοξίες της ΕΕ ως ουσιαστικής σημασίας στοιχεία του γενικότερου στόχου για βιώσιμη ανάπτυξη όπως καθορίζεται στη Συνθήκη.

α. Ένα κυλιόμενο πρόγραμμα που στηρίζεται στην πρακτική εμπειρία των ενδιαφερομένων μερών

Στο παράρτημα 2 της παρούσας ανακοίνωσης καθορίζεται ένα κυλιόμενο πρόγραμμα το οποίο αποτελεί μέρος της νέας στρατηγικής για την απλούστευση. Στο πρόγραμμα αυτό προσδιορίζονται εκείνα τα τμήματα της νομοθεσίας τα οποία σκοπεύει να αναθεωρήσει και να αξιολογήσει η Επιτροπή, κατά τη διάρκεια της επόμενης τριετίας, με σκοπό την απλούστευσή τους.

Στις αρχές του τρέχοντος έτους η Επιτροπή ξεκίνησε εκτεταμένη διαβούλευση με τα κράτη μέλη και την επιχειρηματική κοινότητα, η οποία συμπληρώθηκε από δημόσια διαβούλευση μέσω του διαδικτύου[5]. Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης, που συνοψίζονται στο παράρτημα 1 της

παρούσας ανακοίνωσης, εξετάζονται σε σύγκριση με την εμπειρία της ίδιας της Επιτροπής ώστε να σταθμιστεί η αξία κάθε πρότασης για την απλούστευση. Οι κανόνες που είναι πιθανόν να παρακωλύουν την ανταγωνιστικότητα (συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών απαιτήσεων) θα εξεταστούν από την Επιτροπή ώστε να εξασφαλιστεί ότι είναι απαραίτητοι και ανάλογοι προς άλλα επιδιωκόμενα δημόσια συμφέροντα. Από την πλευρά αυτή, τα αποτελέσματα που συγκεντρώνονται από υπηρεσίες υποστήριξης όπως είναι η SOLVIT[6] θα ληφθούν υπόψη, μαζί με τα αποτελέσματα των δημόσιων διαβουλεύσεων, για να προσδιοριστεί η φύση του προβλήματος και οι πιθανές του λύσεις.

Το κυλιόμενο πρόγραμμα καλύπτει πολλές από τις συγκεκριμένες ανησυχίες που εκφράστηκαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ευρείας διαβούλευσης σε τομείς-κλειδιά για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, όπως είναι το εταιρικό δίκαιο και οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, οι μεταφορές, η προστασία των καταναλωτών και τα απόβλητα. Περιλαμβάνει επίσης τις προτεραιότητες που έχουν ήδη καθοριστεί από το Συμβούλιο[7]. Το πρόγραμμα θα αναθεωρείται και θα επικαιροποιείται συστηματικά.

Επιπλέον, η Επιτροπή θα συμπεριλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες για τη νομοθετική απλούστευση στα ετήσια προγράμματά της νομοθετικού έργου και σκοπεύει να εκδώσει σειρά συμπληρωματικών ανακοινώσεων στις οποίες θα περιγράφεται αναλυτικότερα ο τρόπος με τον οποίο θα προωθηθεί ή θα ενσωματωθεί η απλούστευση στους τομείς της γεωργίας[8], του περιβάλλοντος[9], της υγείας και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας[10], της αλιείας[11], της φορολογίας, των τελωνείων, της στατιστικής[12] και του εργατικού δικαίου[13]. Οι ανακοινώσεις αυτές θα συμβάλουν στη διαβούλευση με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Το κυλιόμενο πρόγραμμα περιλαμβάνει συνολικές πρωτοβουλίες για την απλούστευση σε τομείς κλειδιά για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, όπως είναι η νομοθεσία για τα απόβλητα και την επισήμανση. Περιλαμβάνει επίσης ειδικούς για κάθε κλάδο κανόνες σε τομείς όπως τα αυτοκίνητα ή τα προϊόντα κατασκευών, καθώς και οριζόντιους κανόνες με αντίκτυπο σε πολλούς κλάδους σε τομείς όπως οι δημόσιες συμβάσεις ή η φορολογία. |

β. Μια προσέγγιση με βάση τη συνεχή και διεξοδική τομεακή αξιολόγηση

Η Επιτροπή, για να συνεχίσει την αξιολόγηση του κεκτημένου, πέρα από το παρόν πρόγραμμα απλούστευσης θα εξετάσει την ανάγκη απλούστευσης από την τομεακή προοπτική. Αυτού του είδους η προσέγγιση θα κάνει δυνατή την αξιολόγηση της γενικής αποτελεσματικότητας του νομοθετικού πλαισίου για κάθε συγκεκριμένο τομέα και του περιθωρίου που υπάρχει για περαιτέρω απλούστευση. Αυτό σημαίνει ότι για κάθε τομέα, θα εξεταστεί ο αντίκτυπος τόσο της γενικής νομοθεσίας όσο και εκείνης που αφορά ειδικά το συγκεκριμένο τομέα. Θα συμπεριληφθεί ανάλυση των οφελών και των δαπανών, διοικητικών και άλλων, της εν λόγω νομοθεσίας.

Η προσοχή θα επικεντρωθεί αρχικά σε τρεις τομείς: αυτοκίνητα, κατασκευές και απόβλητα. Ο αντίκτυπος του τρέχοντος ρυθμιστικού περιβάλλοντος μετράται, σε στενή συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη, για να σχεδιαστεί η βιώσιμη ανάπτυξη αυτών των κλάδων της βιομηχανίας και να καθοριστεί η καλύτερη δυνατή προσέγγιση του ρυθμιστικού πλαισίου. Για παράδειγμα, η πρωτοβουλία CARS 2I[14] στον τομέα των αυτοκινήτων αναμένεται να συστήσει σημαντική μείωση του όγκου της κοινοτικής νομοθεσίας παραπέμποντας απευθείας σε διεθνή μέτρα και αναπτύσσοντας ευελιξία όσον αφορά την εκτίμηση της συμμόρφωσης και των διαδικασιών δοκιμών για τα οχήματα.

Συμβαδίζοντας με τους προσανατολισμούς της ανακοίνωσης σχετικά με την «Εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος της Λισσαβώνας: Πλαίσιο πολιτικής για την ενίσχυση του μεταποιητικού τομέα της ΕΕ – προς μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση της βιομηχανικής πολιτικής»[15], η Επιτροπή θα εφαρμόσει σταδιακά την προσέγγιση αυτή και σε άλλους τομείς της βιομηχανίας, όπως τα φάρμακα, η μηχανολογία, οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών και οι τομείς έντασης ενέργειας. Η απλούστευση θα εξετάσει επίσης τομείς νομοθεσίας που έχουν αντίκτυπο σε πολλούς

τομείς. Τα αποτελέσματα αυτών των ασκήσεων εξέτασης θα ενσωματωθούν στο κολιόμενο πρόγραμμα.

Η προσέγγιση θα επεκταθεί στις υπηρεσίες, οι οποίες αποτελούν πάνω από το 70% του ΑΕγχΠ της ΕΕ. Οι υπηρεσίες τροφοδοτούν την υπόλοιπη οικονομία και δημιουργούν σημαντικές αγορές για τα βιομηχανοποιημένα προϊόντα, όπως οι τηλεπικοινωνίες, οι σιδηρόδρομοι, η αεροδιαστημική και ο εξοπλισμός παραγωγής ενέργειας. Καθώς όλο και περισσότερες υπηρεσίες παρέχονται σε διασυνοριακή βάση στην εσωτερική αγορά, είναι σημαντικό το ρυθμιστικό περιβάλλον της ΕΕ να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητά τους, η οποία με τη σειρά της θα προσφέρει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε ολόκληρη την οικονομία της ΕΕ.

Η απλούστευση θα βασιστεί σε διεξοδική ανάλυση του αντικτύπου για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων και της βιομηχανίας, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους που επιδιώκει η νομοθεσία. Οι τομείς προτεραιότητας για τη μεταποιητική βιομηχανία προσδιορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση. |

3. Η προσέγγιση της Επιτροπής για την απλούστευση

Η Επιτροπή σκοπεύει να χρησιμοποιήσει τις ακόλουθες μεθόδους για την απλούστευση.

α. Κατάργηση

Πολλές από τις νομοθετικές πράξεις που έχουν εκδοθεί από το 1957 κι έπειτα είναι πλέον ακατάλληλες ή παρωχημένες λόγω της τεχνικής ή της τεχνολογικής προόδου, των εξελίξεων στις πολιτικές που ακολουθεί η Ένωση, των αλλαγών στον τρόπο που εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες της Συνθήκης ή της ανάπτυξης των διεθνών κανόνων ή προτύπων. Σε πολλές περιπτώσεις οι παρωχημένες αυτές πράξεις έχουν ήδη επίσημα καταργηθεί. Ωστόσο, υπάρχουν πράξεις που ισχύουν οι οποίες δεν έχουν κανένα αντίκτυπο ή έχουν μικρό αντίκτυπο στην πράξη. Ορισμένες από τις διατάξεις των πράξεων αυτών εξακολουθούν να δημιουργούν υποχρεώσεις, ιδίως διοικητικής φύσης, τόσο για τις διοικητικές αρχές όσο και για τις επιχειρήσεις. Η Επιτροπή θα συνεχίσει τις προσπάθειές της για να εξασφαλίσει την κατάργηση των νομοθετικών εκείνων πράξεων που είναι ακατάλληλες ή παρωχημένες[16].

Ωστόσο, είναι σημαντικό την κατάργηση των κοινοτικών μέσων να ακολουθήσει η κατάργηση των αντίστοιχων εθνικών μέτρων εφαρμογής ώστε να επιτευχθεί το επιθυμητό πρακτικό αποτέλεσμα. Πρέπει να εξασφαλιστεί ότι τα πλεονεκτήματα ενός απλούστερου ρυθμιστικού περιβάλλοντος από την πλευρά της Κοινότητας δεν ακυρώνονται από νέους εθνικούς κανόνες και νέα τεχνικά εμπόδια. Από την άποψη αυτή, η Επιτροπή θεωρεί ότι η πρότασή της για την κατάργηση της οδηγίας σχετικά με τα προσυσκευασμένα προϊόντα[17] αποτελεί μια δοκιμή όσον αφορά την πολιτική βούληση του συννομοθέτη να αντιμετωπίσει την πρόκληση της απλούστευσης.

Έχει εξεταστεί η πιθανότητα εισαγωγής « ρητρών λήξης ισχύος » στις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής ώστε να μην γίνονται παρωχημένες και γενικότερα να υποχρεώνεται ο νομοθέτης να ελέγχει τακτικά την καταλληλότητα, την αποτελεσματικότητα και την αναλογικότητα των ρυθμίσεων που βρίσκονται σε ισχύ. Αν και δεν αποκλείεται η επιλογή αυτή, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ρήτρες επανεξέτασης εξυπηρετούν παρόμοιο σκοπό ενώ παράλληλα παρουσιάζουν χαμηλότερο κίνδυνο δημιουργίας νομικών κενών.

Για να συμβάλει στην αποτροπή δημιουργίας παρωχημένων ρυθμίσεων, η Επιτροπή σκοπεύει στο μέλλον να εισαγάγει στις νομοθετικές της προτάσεις είτε ρήτρα επανεξέτασης είτε, στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει κίνδυνος να δημιουργηθεί αντίθετο αποτέλεσμα για τη συνέχεια δικαίου, ρήτρα λήξης ισχύος. |

β. Κωδικοποίηση [18]

Η κωδικοποίηση συμβάλλει σε πολύ μεγάλο βαθμό στον περιορισμό του όγκου της κοινοτικής νομοθεσίας και, ταυτόχρονα, προσφέρει κείμενα με μεγαλύτερη αναγνωσιμότητα και ασφάλεια δικαίου, διευκολύνοντας με τον τρόπο αυτό τη διαφάνεια και την εφαρμογή. Η Επιτροπή θα συνεχίσει το πρόγραμμά της για την κωδικοποίηση[19] με στόχο την ολοκλήρωση της κωδικοποίησης του κεκτημένου έως το 2007. Οι μεταφράσεις και στη συνέχεια η ενοποίηση[20] των πράξεων και στις 20 επίσημες γλώσσες σημαίνει σημαντική αύξηση του αριθμού των κωδικοποιημένων κειμένων που θα εγκριθούν από το τέλος του 2005.

γ. Αναδιτύπωση[21]

Η αναδιτύπωση είναι μια δυναμική μέθοδος απλούστευσης, επειδή την ίδια στιγμή τροποποιεί και κωδικοποιεί τις εν λόγω νομοθετικές πράξεις.

Ύστερα από τη διοργανική συμφωνία[22], η Επιτροπή σκοπεύει να χρησιμοποιήσει την τεχνική αυτή κατάλληλα κατά την υποβολή προτάσεων τροποποίησης πράξεων που ήδη υπάρχουν. Προτεραιότητα θα δοθεί στη συγχώνευση των νομικών πράξεων για τη μεγιστοποίηση των συνεργιών, την ελαχιστοποίηση των επικαλύψεων και πλεονασμών και για την αύξηση της διαφάνειας και της συνέπειας των κοινοτικών κανόνων. Λαμβάνοντας υπόψη τη φύση του δυναμικού αλλά πολύπλοκου αυτού μέσου, η μέθοδος αυτή πρέπει να χρησιμοποιηθεί ιδίως σε περιπτώσεις ουσιαστικών τροποποιήσεων στις οποίες είναι σαφές ότι συμβάλλει στη σαφήνεια, στην αποδοτικότητα και στην απλούστευση του κοινοτικού δικαίου.

Ο τομέας των αποβλήτων διέπεται από 18 οδηγίες και 6 κανονισμούς, ενώ 22 κοινοτικές πράξεις ρυθμίζουν την επισήμανση των τροφίμων. Η αναδιτύπωση των κειμένων αυτών θα προσφέρει στους οικονομικούς φορείς ένα σαφέστερο και πιο εύχρηστο ρυθμιστικό πλαίσιο. |

δ. Τροποποίηση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος

Η εξέταση της προσέγγισης των διατάξεων που υπάρχουν εδώ και δεκαετίες απαιτείται και για τη βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος. Η πολιτική συναίνεση είναι απαραίτητο να συνοδεύει και να υποστηρίζει την αλλαγή σε οποιοδήποτε τομέα πολιτικής.

Από κοινού ρύθμιση και βασικές προϋποθέσεις

Η από κοινού ρύθμιση μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να είναι αποδοτικότερη από άποψη κόστους και πιο πρόσφορη μέθοδος για την επίτευξη ορισμένων στόχων πολιτικής σε σύγκριση με τα κλασικά νομοθετικά εργαλεία. Η τυποποίηση από ανεξάρτητους οργανισμούς είναι ένα παράδειγμα ευρέως αναγνωρισμένου μέσου «από κοινού ρύθμισης». Υποστηρίζεται ενεργά από την Επιτροπή ως εναλλακτική ή συμπληρωματική λύση στη νομοθεσία[23].

Ενώ κατά το παρελθόν έχουν υπάρξει ανάμεικτα αποτελέσματα, σήμερα η Διοργανική Συμφωνία για τη βελτίωση της νομοθεσίας παρέχει ένα σταθερό πλαίσιο για εναλλακτικές μεθόδους ρύθμισης το οποίο θα ενισχύσει την αξιοπιστία τους και τελικά θα διευκολύνει τη χρήση τους.

Για πολλά βιομηχανικά και καταναλωτικά προϊόντα, η σήμανση CE μαρτυρεί ότι ένα προϊόν έχει πιστοποιηθεί και μπορεί να διατεθεί στην αγορά της Κοινότητας. Η αντίστοιχη κοινοτική προσέγγιση για την τεχνική εναρμόνιση περιορίζει το περιεχόμενο της κοινοτικής νομοθεσίας στις απαραίτητες προϋποθέσεις, παραπέμποντας στα εναρμονισμένα ευρωπαϊκά πρότυπα για όλες τις λεπτομερείς τεχνικές προδιαγραφές και προβλέποντας απλές διαδικασίες εκτίμησης της

συμμόρφωσης. Κατά τα τελευταία είκοσι χρόνια, η πολιτική αυτή έχει οδηγήσει σε σημαντική μείωση της παρέμβασης των δημόσιων αρχών (εθνικών και ευρωπαϊκών) πριν από τη διάθεση προϊόντων στην αγορά· παρέχεται μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στις δυνάμεις της αγοράς για να εξασφαλίζουν ότι μόνο ασφαλή προϊόντα κυκλοφορούν στην αγορά.

Αυτή η ρυθμιστική προσέγγιση επανεξετάζεται αυτή τη στιγμή από την Επιτροπή. Εάν ενισχυθεί το αποτέλεσμα θα είναι να εφαρμοστεί η προσέγγιση αυτή σε όσο το δυνατόν περισσότερους τομείς και ακόμη και πέρα από την τεχνική εναρμόνιση των βιομηχανικών προϊόντων, π.χ. στον τομέα των υπηρεσιών. Δεν υπάρχει αμφιβολία πως ό,τι έχει επιτευχθεί σε τομείς ευαίσθητους ως προς την ασφάλεια, όπως είναι τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα ή μηχανήματα μπορεί να εφαρμοστεί - ή να αναπτυχθεί περισσότερο - σε άλλους τομείς όπως είναι τα καλλυντικά, οι εκπομπές θορύβου από μηχανήματα ή η υγεία και η ασφάλεια κατά την εργασία.

Σε άλλους τομείς, η νομοθεσία της ΕΕ μπορεί να περιέχει λιγότερο λεπτομερείς διατάξεις που βρίσκονται σε βασικά κείμενα και επομένως να είναι περισσότερο ευέλικτη εάν, βάσει του νομοθετικού πλαισίου, αναγνωριστεί η αρμοδιότητα της Επιτροπής να θεσπίζει μέτρα εφαρμογής με ταχύτερες διαδικασίες. Το Απρίλιο του 2004, η Επιτροπή τροποποίησε μια πρόταση για τροποποίηση των κανόνων που αφορούν τις εκτελεστικές αρμοδιότητες της Επιτροπής[24].

Η Επιτροπή θα προωθήσει μια απλούστερη νομοθετική μέθοδο και θα αυξήσει την υποστήριξη της στην τυποποίηση, η οποία έχει αποδείξει την αξία της μέσα στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των αγαθών. Για παράδειγμα, η ανάπτυξη ευρωπαϊκών προτύπων για τις τεχνικές προδιαγραφές του ξύλου θα επιτρέπει την κατάρτιση της υπάρχουσας οδηγίας. Ένα ακόμη παράδειγμα είναι τα πρότυπα για την ορθή εργαστηριακή πρακτική, χάρη στα οποία εφαρμόστηκαν οι απαιτήσεις των οδηγιών για τα καλλυντικά χωρίς περαιτέρω νομοθετικές πρωτοβουλίες.

Από τις οδηγίες στους κανονισμούς

Όπως έκανε σαφές η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της «Βελτίωση της νομοθεσίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση», η επιλογή της κατάλληλης νομοθετικής προσέγγισης πρέπει να βασίζεται σε προσεκτική ανάλυση. Η αντικατάσταση οδηγιών με κανονισμούς μπορεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να συμβάλει στην απλούστευση, αφού οι κανονισμοί απαιτούν άμεση εφαρμογή, εγγυώνται ότι όλοι οι παράγοντες υπόκεινται στους ίδιους κανόνες την ίδια στιγμή και επικεντρώνουν την προσοχή στη συγκεκριμένη εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ. Αυτή η συμβολή στην απλούστευση αναγνωρίστηκε ευρέως στις διαβουλεύσεις, όπου υπογραμμίστηκε η άποψη ότι θα αποτρέψει τις διαφοροποιήσεις της εφαρμογής σε κάθε κράτος μέλος.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης και λαμβάνοντας υπόψη το Πρωτόκολλο της Συνθήκης για την επικουρικότητα και την αναλογικότητα, η Επιτροπή σκοπεύει να διερευνήσει ακόμη περισσότερο, κατά περίπτωση, τη δυνατότητα της απλούστευσης μέσω της αντικατάστασης των οδηγιών από κανονισμούς. |

ε. Ενίσχυση της χρήσης της τεχνολογίας των πληροφοριών

Οι μεγάλες δυνατότητες της τεχνολογίας των πληροφοριών μπορούν να αξιοποιηθούν καλύτερα. Η ασφαλής ολοκληρωμένη ηλεκτρονική διακυβέρνηση μπορεί να συμβάλει στη μείωση του διοικητικού φόρτου επιταχύνοντας τις διαδικασίες, περιορίζοντας τη γραφειοκρατία, εφαρμόζοντας τη νομοθεσία με μεγαλύτερη ομοιομορφία και μειώνοντας τον κίνδυνο του λάθους.

Η απλούστευση θα εξεταστεί ειδικότερα στο επικείμενο σχέδιο δράσης της Επιτροπής για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση που θα ξεκινήσει το 2006 στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας i2010[25], το οποίο θα επικεντρωθεί στην αξιοποίηση των άμεσων εμπειριών και ορθών πρακτικών που παρουσιάζουν απτά οφέλη όσον αφορά την αποδοτικότητα και την ικανοποίηση του χρήστη.

Η Επιτροπή θα εξασφαλίσει ότι το νομικό και επιχειρησιακό πλαίσιο της ΕΕ μπορεί να υποστηρίξει τις απλουστευμένες και χωρίς χρήση χαρτιού.

Όπου κριθεί αναγκαίο, η Επιτροπή θα προτείνει τροποποιήσεις της νομοθεσίας με σκοπό την αλλαγή των διαδικασιών ώστε να αξιοποιηθούν τα σύγχρονα εργαλεία και η σύγχρονη τεχνολογία. Το προπαρασκευαστικό έργο έχει προχωρήσει αρκετά όσον αφορά τον εκσυγχρονισμό του τελωνειακού κώδικα και υπάρχουν ήδη προτάσεις που εκκρεμούν στον τομέα της φορολογίας. Οι υποχρεώσεις των επιχειρήσεων όσον αφορά τα στατιστικά στοιχεία μπορούν επίσης να απλουστευθούν εάν αξιοποιηθούν περισσότερο τα εργαλεία της τεχνολογίας των πληροφοριών.

Η Επιτροπή θα ενισχύσει τις πρωτοβουλίες της στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με ένα σχέδιο δράσης για το θέμα αυτό το 2006. Όπου κρίνεται αναγκαίο, οι κώδικες της Κοινότητας θα προσαρμοστούν ώστε να μεγιστοποιηθούν οι δυνατότητες των σύγχρονων τεχνολογιών των πληροφοριών. |

4. υποστηριξη από τα θεσμικά όργανα και από τα κρατη μέλη

Η Επιτροπή θα μπορέσει να υλοποιήσει τον κοινό στόχο – την προώθηση ενός καλύτερου ρυθμιστικού περιβάλλοντος για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες μας ώστε να ενισχυθεί η ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα – μόνο εάν όλα τα θεσμικά όργανα υποστηρίζουν απόλυτα τη στρατηγική και αναλάβουν πλήρως το μερίδιο των ευθυνών τους στην προσπάθεια αυτή. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να αναπτυχθεί όχι μόνο μια κοινή μέθοδος αλλά και μια κοινή νοοτροπία:

- Η Επιτροπή θα ασκήσει το δικαίωμα νομοθετικής πρωτοβουλίας της καταρτίζοντας προτάσεις για την απλούστευση. Σύμφωνα με τις πρακτικές για την καλύτερη νομοθεσία, αυτό θα επιφέρει λεπτομερείς εκ των υστέρων αξιολογήσεις και ενδελεχείς διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς και προσεκτικές εκτιμήσεις διαφόρων επιλογών για να αποδειχτεί η προστιθέμενη αξία των προτεινόμενων μέτρων σε σχέση με την ανάπτυξη και την απασχόληση. Για να εξασφαλιστεί ότι οι προτεραιότητές της για την απλούστευση εφαρμόζονται έγκαιρα σε όλους τους τομείς, θα θεσπίσει τα κατάλληλα εσωτερικά μέτρα για την παρακολούθηση της προόδου και την υποβολή σχετικής έκθεσης στο Σώμα των Επιτρόπων.

- Δεδομένου ότι είναι αρμοδιότητα του συννομοθέτη να εγκρίνει τις προτάσεις απλούστευσης που υποβάλλονται από την Επιτροπή, είναι σημαντικό η Διοργανική Συμφωνία του 2003 για τη βελτίωση της νομοθεσίας να εφαρμοστεί πλήρως και να αξιοποιηθούν όλα τα μέσα για την προώθηση της απλούστευσης της νομοθεσίας της ΕΕ μέσα στο πλαίσιο αυτό. Σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή υπενθυμίζει τη δέσμευση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τη βελτίωση των μεθόδων εργασίας για την απλούστευση[26]. Έχει αναγνωριστεί επίσης η ανάγκη να θεσπιστεί μια κοινή προσέγγιση για την αξιολόγηση του αντικτύπου από τα τρία θεσμικά όργανα και η Επιτροπή ευελπιστεί ότι θα επιτευχθεί συμφωνία έως το τέλος του έτους.

- Επιπλέον, το ρυθμιστικό περιβάλλον για τις εταιρείες της ΕΕ μπορεί να βελτιωθεί μόνο εάν οι πρωτοβουλίες που λαμβάνονται σε επίπεδο ΕΕ συνοδεύονται από εξίσου φιλόδοξα προγράμματα στα κράτη μέλη. Αντίθετα από την άποψη που επικρατεί, το ρυθμιστικό περιβάλλον για τις εταιρείες αποτελείται κυρίως από εθνικούς κανόνες. Πέρα από την κοινοτική νομοθεσία επιβάλλονται από τους εθνικούς νομοθέτες πρόσθετες τεχνικές απαιτήσεις, υποχρεώσεις επισήμανσης, διαδικασίες αδειοδότησης και άλλες υποχρεώσεις διοικητικής μορφής. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εξετάζει το θέμα της βελτίωσης της νομοθεσίας σύμφωνα με την ανοικτή μέθοδο συντονισμού που δημιουργήθηκε για την παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της Λισσαβώνας. Η Επιτροπή θα προωθήσει επίσης την απλούστευση μέσα στο πλαίσιο του ελέγχου της στα εθνικά μέτρα για τη συμμόρφωση με το κοινοτικό δίκαιο.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ξεκινώντας από ένα πρόγραμμα εργασίας με βάση τα στοιχεία που δίνουν τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη, η Επιτροπή θα αναπτύξει τις προτεραιότητές της για την απλούστευση ακολουθώντας:

- μια συνολική ανάλυση επιλεγμένων τομέων όσον αφορά τον αντίκτυπο της νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών πτυχών,
- μια μέθοδο απλούστευσης που θα βασίζεται σε τεχνικές όπως η κατάργηση, η κωδικοποίηση, η αναδιατύπωση και η αλλαγή των μεθόδων εφαρμογής,
- μια νομοθετική μέθοδο η οποία θα επιδεικνύει σαφή προτίμηση στις ουσιαστικές απαιτήσεις και όχι στις τεχνικές προδιαγραφές, στην αυξημένη χρήση της από κοινού ρύθμισης, στην προώθηση και μεγαλύτερη χρήση των τεχνολογιών των πληροφοριών,
- την αυξημένη χρήση, εφόσον κρίνεται κατάλληλο και κατά περίπτωση, των κανονισμών αντί των οδηγιών, καθώς και των ρητρών επανεξέτασης.

Με σκοπό να εξασφαλιστεί η έγκαιρη εφαρμογή των προτεραιοτήτων της απλούστευσης, η Επιτροπή θα απλοποιήσει τις εσωτερικές μεθόδους εργασίας της για να εξασφαλίσει τη συνολική παρακολούθηση της διαδικασίας απλούστευσης, τόσο σε διοικητικό όσο και σε πολιτικό επίπεδο. Επιπλέον, η Επιτροπή θα συνεχίσει τις τακτικές διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τον τρόπο περαιτέρω ανάπτυξης του προγράμματος της απλούστευσης κατά τα επόμενα χρόνια.

Έχοντας κατά νου την ανάγκη να υπάρξει κοινή δέσμευση εκ μέρους των θεσμικών οργάνων όσον αφορά την απλούστευση, η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών να εκφράσουν την άποψή τους σχετικά με την παρούσα ανακοίνωση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Αποτελέσματα της διαδικασίας διαβούλευσης

Τα κράτη μέλη και οι κύριες ενώσεις των επιχειρήσεων απέστειλαν λεπτομερείς εκθέσεις, στις οποίες συνήθως περιγράφονταν οι δυσκολίες που συναντούν και περιλαμβάνοντας προτάσεις για την αντιμετώπισή τους. Ο τομέας πολιτικής με τις συχνότερες αναφορές ήταν η περιβαλλοντική προστασία, ακολουθούμενος από τη γεωργία και την ασφάλεια των τροφίμων, το εταιρικό δίκαιο, τις μεταφορές και την πολιτική για τους καταναλωτές.

Η προκαταρκτική ανάλυση της συνεχιζόμενης διαβούλευσης στο Διαδίκτυο δείχνει ότι η αντίδραση του κοινού συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με τη γραφειοκρατία όσον αφορά τους εθνικούς ή τοπικούς κανόνες, και όχι με τη νομοθεσία της ΕΕ. Τα προβλήματα που τίθενται συχνότερα αφορούν τους κανόνες που συνδέονται με τη φορολογία και με θέματα απασχόλησης, όπου η εθνική νομοθεσία έχει κυρίαρχο ρόλο.

Οι ανάγκες απλούστευσης που προκύπτουν από τη διαβούλευση με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη εμπίπτουν σε πέντε μεγάλες κατηγορίες:

- *αποσαφήνιση και βελτίωση της αναγνωσιμότητας της νομοθεσίας: πολλοί προβληματισμοί συνδέονται με ασαφείς ή ατελείς έννοιες, ορισμούς ή διατάξεις. Οι ασαφείς δημιουργούν ανασφάλεια δικαίου και ανακολουθίες όταν οι οδηγίες της ΕΕ μεταφέρονται στην εθνική νομοθεσία, οι οποίες με τη σειρά τους οδηγούν σε στρέβλωση του ανταγωνισμού και κερματισμό της εσωτερικής αγοράς. Από την πλευρά αυτή, σε*

ορισμένες περιπτώσεις τονίστηκε ότι η μεγαλύτερη χρήση κανονισμών, αντί των οδηγιών, θα περιορίζει την εσφαλμένη ή αποκλίνουσα μεταφορά σε εθνικό επίπεδο. Σε πολλές επίσης περιπτώσεις τονίστηκε ότι είναι πολύ σημαντικό να συνεχιστεί η ενοποίηση και η κωδικοποίηση της κοινοτικής νομοθεσίας ώστε να βελτιωθεί η προσβασιμότητα και η αναγνωσιμότητά της

- επικαιροποίηση και εκσυγχρονισμός του ρυθμιστικού πλαισίου: τα ενδιαφερόμενα μέρη επεσήμαναν έναν αριθμό νομικών κειμένων τα οποία περιέχουν ορισμούς ή διαδικασίες που δεν συμβαδίζουν πλέον με την τεχνική, οικονομική ή τομεακή πραγματικότητα, καθώς και διαδικασίες οι οποίες είναι αδικαιολόγητα επαχθείς ή αργές. Τα ενδιαφερόμενα μέρη υπέβαλαν επίσης παραδείγματα νομικών πράξεων οι οποίες σε μεγάλο βαθμό έχουν αποστερηθεί της ουσίας τους λόγω της εξέλιξης άλλων τμημάτων του κεκτημένου, αλλαγών στη Συνθήκη ή ανάπτυξης των διεθνών των κανόνων. Τέλος, ένα μέρος της νομοθεσίας πιστεύεται ότι δεν έχει κατορθώσει να επιτύχει τους στόχους του και, συνεπώς, έγιναν προτάσεις για να αλλάξει η προσέγγιση

- μείωση διοικητικών δαπανών[27]: σε πολλές περιπτώσεις τα ενδιαφερόμενα μέρη έθεσαν το θέμα των αυστηρών, αδικαιολόγητα περίπλοκων και υπερβολικών γραφειοκρατικών διαδικασιών, οι οποίες δημιουργούν κωλύματα ιδιαίτερα στις ΜΜΕ λόγω του ότι δεν διαθέτουν ανθρώπινους πόρους. Για παράδειγμα, καταγράφηκαν πολλά σχόλια τόσο από επιχειρήσεις όσο και από δημόσιες διοικήσεις σχετικά με τη συχνότητα και τον επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων και στατιστικών στοιχείων, καθώς και με το βαθμό λεπτομέρειας που απαιτείται για να ανταποκριθούν σε αυτές

- ενίσχυση της συνέπειας του κεκτημένου: αρκετά σχόλια αφορούσαν τις αλληλεπικαλύψεις, τον ανεπαρκή συντονισμό ή τις προβαλλόμενες ασυνέπειες μεταξύ τμημάτων της νομοθεσίας της ΕΕ. Από την άποψη αυτή, ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη έδωσαν συγκεκριμένα παραδείγματα περιπτώσεων στις οποίες, κατά την άποψή τους, δεν εξασφαλίζεται η συνοχή των μέσων για τον ίδιο τομέα πολιτικής ή μεταξύ πολλών τομέων

- βελτίωση της αναλογικότητας του κεκτημένου: πολλοί από εκείνους που συμμετείχαν στη διαβούλευση θεωρούν ότι ορισμένες διατάξεις είναι υπερβολικά ρυθμιστικές, δυσανάλογες και πολύ δαπανηρές σε σχέση με τους στόχους οι οποίοι επιδιώκονται. Αυτή είναι ίσως η σημαντικότερη ανησυχία και ταυτόχρονα η δυσκολότερη στην αντιμετώπισή της καθώς αφορά την ουσία των νομικών πράξεων, οι οποίες είναι το αποτέλεσμα μιας νομοθετικής διαδικασίας κατά την οποία οι διάφορες πτυχές έχουν εξεταστεί από το νομοθέτη. Αυτό το είδος της αξιολόγησης μπορεί να γίνει μόνο κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα έννομα συμφέροντα του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.

- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Κυλιόμενο πρόγραμμα απλούστευσης

Το παρόν κυλιόμενο πρόγραμμα εξετάζει την τομεακή και οριζόντια νομοθεσία που παρουσιάζει δυνατότητες απλούστευσης με στόχο τη βελτίωση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας. Καταρτίστηκε ύστερα από διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Ο παρόν κατάλογος περιλαμβάνει τις τομεακές προτεραιότητες που προσδιορίστηκαν από την Επιτροπή (απόβλητα, αυτοκίνητα και κατασκευές) στην ανακοίνωσή της για τη βελτίωση της νομοθεσίας, αλλά και τα αποτελέσματα της ευρείας διαβούλευσης με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Στους τομείς που καλύπτονται περιλαμβάνονται οι τομείς της γεωργίας και των τροφίμων, της μεταποιητικής βιομηχανίας όπως είναι τα καλλυντικά, τα φάρμακα ή ο εξοπλισμός υπό πίεση και οι υπηρεσίες. Επιπλέον, το πρόγραμμα περιλαμβάνει πεδία ρύθμισης με αντίκτυπο σε πολλούς τομείς, όπως είναι το εταιρικό δίκαιο, η διανοητική ιδιοκτησία, η φορολογία, τα τελωνεία και οι στατιστικές

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1: Συγκρίνοντας τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις ΗΠΑ

	<i>Οι 3 καλύτερες χώρες της ΕΕ</i>	<i>Οι 4 χειρότερες χώρες της ΕΕ</i>	<i>Η.Π.Α</i>	<i>Σχέση μ.ο.ΕΕ με ΗΠΑ</i>	<i>Σχέση 3 καλύτερων χωρών της ΕΕ με ΗΠΑ</i>	<i>Σχέση 4 χειρότερων χωρών της ΕΕ με ΗΠΑ</i>
Κοινωνία της Πληροφορίας	Φινλανδία, Σουηδία, Μ. Βρετανία	Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία, Ιρλανδία	5,94	-0,52	0,09	-1,04
Καινοτομία, Έρευνα και Ανάπτυξη	Φινλανδία, Γερμανία, Σουηδία	Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία	5,99	-0,84	-0,37	-1,57
Απελευθέρωση της Αγοράς			5,06	-0,28	0,34	-0,77
-Ενιαία Αγορά	-Σουηδία, Μ. Βρετανία, Φινλανδία	-Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία	5,53	-0,36	0,13	-0,93
-Κρατικές Ενισχύσεις	-Φινλανδία, Μ. Βρετανία, Ιρλανδία	-Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία, Γαλλία	4,58	-0,19	0,54	-0,6
Δίκτυα			6,17	-0,87	0,16	-1,37
-Επικοινωνίες	-Φινλανδία, Μ. Βρετανία, Σουηδία	-Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Ισπανία	6,12	-0,81	0,04	-0,97
-Υποδομές και Μεταφορές	-Γερμανία, Φινλανδία, Δανία	-Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Ισπανία	6,22	-0,92	0,27	-1,76
Αποδοτικές και ολοκληρωμένες οικονομικές υπηρεσίες	Μ. Βρετανία, Φινλανδία, Δανία	Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία, Βέλγιο	5,75	-0,62	-0,01	-1,05
Επιχειρηματικό περιβάλλον			4,4	-0,92	-0,05	-1,37
-Συνθήκες ίδρυσης επιχειρήσεων	-Φινλανδία, Μ. Βρετανία, Ιρλανδία	-Ελλάδα, Ιταλία, Γαλλία, Ισπανία	5,48	-1,28	-0,43	-1,87
-Ρυθμιστικά εμπόδια	-Φινλανδία, Μ. Βρετανία, Ιρλανδία	- Ιταλία, Ελλάδα, Γαλλία, Βέλγιο	3,31	-0,55	0,34	-0,87
Κοινωνική συνοχή			4,75	0,1	1,31	-0,91
-Δια βίου εκπαίδευση	-Ολλανδία, Φινλανδία, Βέλγιο	-Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιταλία, Ισπανία	5,76	-0,6	0,14	-1,21
-Εκσυγχρονισμός κοινωνικής προστασίας	-Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία	-Ιρλανδία, Ελλάδα, Πορτογαλία, Μ. Βρετανία	3,73	0,8	2,48	-0,61
Αειφόρος ανάπτυξη			5,72	-0,27	0,37	-1,20
-Περιβάλλον	-Φινλανδία, Ολλανδία, Γερμανία	-Ελλάδα, Ιταλία, Ιρλανδία, Ισπανία	4,8	0,02	0,73	-0,65
-Κλιματικές αλλαγές	-Φινλανδία, Γερμανία, Ολλανδία	-Ελλάδα, Ισπανία, Ιρλανδία, Ιταλία	6,63	-0,55	0	-1,75

Πηγή: Υπουργείο Ανάπτυξης, Ειδική Γραμματεία Για Την Ανταγωνιστικότητα, Στρατηγική της Λισσαβώνας, Αθήνα Ιανουάριος 2005

Πίνακας 2 : Σύγκριση των επιδόσεων των ευρωπαϊκών χωρών με τις μη ευρωπαϊκές χώρες του ΟΟΣΑ

	<i>Μ.Ο. χωρών ΟΟΣΑ*</i>	<i>Σχέση χωρών της ΕΕ με χώρες ΟΟΣΑ*</i>	<i>Σχέση τριών καλύτερων χωρών της ΕΕ με χώρες ΟΟΣΑ*</i>
Κοινωνία της Πληροφορίας	5,8	-0,38	0,22
Καινοτομία, Έρευνα και Ανάπτυξη	5,14	-0,07	0,4
Απελευθέρωση της Αγοράς	4,96	-0,18	0,44
-Ενιαία Αγορά	5,15	0,02	0,51
-Κρατικές Ενισχύσεις	4,76	-0,37	0,36
Δίκτυα	5,93	-0,64	0,39
-Επικοινωνίες	5,77	-0,47	0,38
-Υποδομές και Μεταφορές	6,09	-0,8	0,4
Αποδοτικές και ολοκληρωμένες οικονομικές υπηρεσίες	5,42	-0,29	0,33
Επιχειρηματικό περιβάλλον	4	-0,52	0,35
-Συνθήκες ίδρυσης επιχειρήσεων	4,65	-0,45	0,4
-Ρυθμιστικά εμπόδια	3,35	-0,59	0,3
Κοινωνική συνοχή	5,31	-0,46	0,57
-Δια βίου εκπαίδευση	5,38	-0,22	0,52
-Εκσυγχρονισμός κοινωνικής προστασίας	5,23	-0,70	0,62
Αειφόρος ανάπτυξη	5,79	-0,29	0,26
-Περιβάλλον	5,32	-0,40	0,22
-Κλιματικές αλλαγές	6,26	-0,18	0,3

Πηγή: Υπουργείο Ανάπτυξης, Ειδική Γραμματεία Για Την Ανταγωνιστικότητα, Στρατηγική της Λισσαβώνας, Αθήνα Ιανουάριος 2005

Πίνακας 3 : Κατάταξη ευρωπαϊκών κρατών ανά τομέα

	Κοινωνία της Πληροφορίας	Καινοτομία, Έρευνα και Ανάπτυξη	Απελευθέρωση της Αγοράς	Δίκτυα	Αποδοτικές και ολοκληρωμένες οικονομικές υπηρεσίες	Επιχειρηματικό περιβάλλον	Κοινωνική συνοχή	Αειφόρος ανάπτυξη	Μέσος Όρος
Φινλανδία	1	1	1	1	2	1	3	1	1,4
Σουηδία	2	3	6	3	5	6	7	4	4,5
Δανία	4	9	5	4	3	5	4	3	4,6
Μ. Βρετανία	3	4	2	9	1	2	10	6	4,6
Ολλανδία	7	8	3	6	4	4	1	8	5,1
Γερμανία	6	2	9	2	8	11	9	2	6,1
Αυστρία	5	7	4	8	9	8	5	5	6,4
Βέλγιο	9	5	7	5	7	10	2	7	6,5
Γαλλία	10	6	11	7	10	12	6	9	8,9
Ιρλανδία	11	10	8	13	6	3	12	13	9,5
Πορτογαλία	8	12	10	10	11	7	13	10	10,1
Ισπανία	12	11	12	11	12	9	8	12	10,9
Ιταλία	13	13	13	12	13	13	11	11	12,4
Ελλάδα	14	14	14	14	14	14	14	14	14

Σημείωση: στους παραπάνω πίνακες η επίδοση των υπό εξέταση χωρών μετράται με τη χρήση κλίμακας από το ένα ως το επτά, όπου ένα είναι το ελάχιστο και επτά είναι το μέγιστο

Πηγή: Υπουργείο Ανάπτυξης, Ειδική Γραμματεία Για Την Ανταγωνιστικότητα, Στρατηγική της Λισσαβώνας, Αθήνα Ιανουάριος 2005

Πίνακας 4 : Ανταγωνιστικότητα των χωρών της διεύρυνσης

	Οι 3 καλύτερες χώρες	Μ.Ο. χωρών διεύρυνσης σε σχέση με ΕΕ	Σχέση 3 καλύτερων χωρών διεύρυνσης με ΕΕ
Κοινωνία της Πληροφορίας	Εσθονία, Ουγγαρία, Τσεχία	-0,91	0,09
Καινοτομία, Έρευνα και Ανάπτυξη	Τσεχία, Σλοβενία, Ουγγαρία	-1,27	-0,64
Απελευθέρωση της Αγοράς		-1,27	-0,56
-Ενιαία Αγορά	-Σλοβενία, Ουγγαρία, Εσθονία	-1,35	-0,80
-Κρατικές Ενισχύσεις	-Σλοβενία, Ουγγαρία, Εσθονία	-1,19	-0,32
Δίκτυα		-0,81	-0,01
-Επικοινωνίες	-Εσθονία, Τσεχία, Ουγγαρία	-0,52	0,37
-Υποδομές και Μεταφορές	-Σλοβενία, Τσεχία, Εσθονία	-1,09	-0,38
Αποδοτικές και ολοκληρωμένες οικονομικές υπηρεσίες	Εσθονία, Σλοβενία, Ουγγαρία	-1,84	-0,44
Επιχειρηματικό περιβάλλον		-0,44	0,22
-Συνθήκες ίδρυσης επιχειρήσεων	-Εσθονία, Σλοβενία, Ουγγαρία	-0,83	-0,11
-Ρυθμιστικά εμπόδια	-Εσθονία, Ουγγαρία, Σλοβενία	-0,05	0,55
Κοινωνική συνοχή		-1,04	0,06
-Δια βίου εκπαίδευση	-Τσεχία, Ουγγαρία, Σλοβακία	-0,75	-0,13
-Εκσυγχρονισμός κοινωνικής προστασίας	-Τσεχία, Σλοβενία, Σλοβακία	-1,33	0,25
Αειφόρος ανάπτυξη		-1,28	-0,56
-Περιβάλλον	-Σλοβενία, Τσεχία, Εσθονία	-0,85	-0,36
-Κλιματικές αλλαγές	-Τσεχία, Σλοβενία, Ουγγαρία	-1,70	-0,76

Σημείωση: η επίδοση των υπό εξέταση χωρών μετράται με τη χρήση κλίμακας από το ένα ως το επτά, όπου ένα είναι το ελάχιστο και επτά είναι το μέγιστο

Πηγή: Υπουργείο Ανάπτυξης, Ειδική Γραμματεία Για Την Ανταγωνιστικότητα, Στρατηγική της Λισσαβώνας, Αθήνα Ιανουάριος 2005

Πίνακας 4 : οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπερτερούν σε όλους τους τομείς συγκρινόμενες με το μέσο όρο των μη ευρωπαϊκών χωρών του ΟΟΣΑ

	Κατάταξη	Μ.Ο. βαθμολογίας	Κοινωνία της Πληροφορίας	Καινοτομία, Έρευνα και Ανάπτυξη	Απελευθέρωση της Αγοράς	Δίκτυα	Αποδοτικές και ολοκληρωμένες οικονομικές υπηρεσίες	Επιχειρηματικό περιβάλλον	Κοινωνική συνοχή	Αειφόρος ανάπτυξη
Φινλανδία	1	5,8	5,78	5,87	5,36	6,33	6,13	5,48	5,46	5,97
Δανία	2	5,63	5,68	4,87	5,14	6,51	5,96	5,6	5,52	5,78
Σουηδία	3	5,62	5,71	5,57	4,91	6,37	5,8	5,29	5,46	5,89
Μ. Βρετανία	4	5,3	4,96	4,67	5,11	5,78	6,1	5,62	4,86	5,3
Ολλανδία	5	5,21	4,99	4,46	4,94	6,04	5,67	4,71	5,29	5,57
Γερμανία	6	5,18	4,95	4,9	4,64	6,36	5,62	4,64	4,37	5,96
Λουξεμβούργο	7	5,14	4,98	3,57	4,96	6,22	5,72	5,17	5,19	5,28
Γαλλία	8	5,03	4,52	4,68	4,65	6,1	5,68	4,68	4,72	5,2
Αυστρία	9	4,94	4,69	4,27	4,54	5,76	5,48	4,28	4,88	5,64
Βέλγιο	10	4,88	4,08	4,45	4,63	5,74	5,39	4,69	5,12	4,91
Ιρλανδία	11	4,69	4,14	4,18	4,47	4,89	5,59	5,3	4,62	4,35
Ισπανία	12	4,47	3,71	3,93	4,5	5,34	5,14	4,32	4,38	4,48
Ιταλία	13	4,38	3,94	3,87	4,4	5,3	4,92	3,64	4,24	4,74
Πορτογαλία	14	4,25	3,86	3,44	4,1	5,35	4,9	3,69	4,15	4,29
Ελλάδα	15	4	3,16	3,44	3,96	4,99	4,74	3,78	3,9	4
Η.Π.Α.		5,55	5,86	6,08	5,11	5,85	5,82	5,71	5,04	4,96

Σημείωση: η επίδοση των υπό εξέταση χωρών μετράται με τη χρήση κλίμακας από το ένα ως το επτά, όπου ένα είναι το ελάχιστο και επτά είναι το μέγιστο

Πηγή: Υπουργείο Ανάπτυξης, Ειδική Γραμματεία Για Την Ανταγωνιστικότητα, Στρατηγική της Λισσαβώνας, Αθήνα Ιανουάριος 2005

Πίνακας 5 : Σύγκριση της Ελλάδας με τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

	Κοινωνία της Πληροφορίας	Καινοτομία, Έρευνα και Ανάπτυξη	Απελευθέρωση της Αγοράς	Δίκτυα	Αποδοτικές και ολοκληρωμένες οικονομικές υπηρεσίες	Επιχειρηματικό περιβάλλον	Κοινωνική συνοχή	Αειφόρος ανάπτυξη
Ελλάδα	3,16	3,44	3,96	4,99	4,74	3,78	3,9	4
Μ.Ο. ΕΕ	4,61	4,41	4,69	5,81	5,52	4,74	4,81	5,16
Απόκλιση Ελλάδα από Μ.Ο. ΕΕ	-1,45	-0,97	-0,73	-0,82	-0,78	-0,96	-0,91	-1,16
Απόκλιση ως %	-31,45	-21,99	-15,56	-14,11	-14,13	-20,25	-18,92	-22,48

Σημείωση: η επίδοση των υπό εξέταση χωρών μετράται με τη χρήση κλίμακας από το ένα ως το επτά, όπου ένα είναι το ελάχιστο και επτά είναι το μέγιστο

Πηγή: Υπουργείο Ανάπτυξης, Ειδική Γραμματεία Για Την Ανταγωνιστικότητα, Στρατηγική της Λισσαβώνας, Αθήνα Ιανουάριος 2005

Πίνακας 6 :Επιτεύγματα και Ελλείψεις Της Ελλάδας με Γνώμονα τη Στρατηγική της Λισσαβώνας

	ΕΛΛΑΔΑ
Επιτεύγματα	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Το μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης στην ΕΕ όσον αφορά την παραγωγικότητα της εργασίας (1999-2003) ❖ Μέτρα με στόχο την αύξηση των κινήτρων για εργασία και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των ανέργων, καθώς και σημαντική βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου των νέων (1999-2003) ❖ 2^η καλύτερη θέση στις επιχειρηματικές επενδύσεις (1999-2002) με πρωτοβουλίες για την προώθηση της χρήσης των ΤΠΕ και των δαπανών Ε&Α και της καινοτομίας, καθώς και προσπάθειες για απλοποίηση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.
Ελλείψεις	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Υψηλό χρέος που μειώνεται βραδέως, παρά τη μεγάλη ονομαστική μεγέθυνση του ΑΕγχΠ κατά τα τελευταία έτη ➢ 2^ο μικρότερο ποσοστό απασχόλησης των γυναικών στην ΕΕ και 2^η υψηλότερη μακροχρόνια ανεργία ➢ Καθυστερήσεις στη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων στα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και συνταξιοδότησης ➢ Δεν έχει διασφαλιστεί ακόμη ο ουσιαστικός ανταγωνισμός στον τομέα της ενέργειας ➢ Μεγάλο έλλειμμα μεταφοράς οδηγιών για την εσωτερική αγορά στο εθνικό δίκαιο

Πηγή: Υπουργείο Ανάπτυξης, Ειδική Γραμματεία Για Την Ανταγωνιστικότητα, Στρατηγική της Λισσαβώνας, Αθήνα Ιανουάριος 2005

Πίνακας 7 : Διαχρονική Βαθμολογία Ελλάδας στις τρεις Εκθέσεις του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ

Περίοδος	Μ.Ο. Βαθμολογίας	Συνολική Κατάταξη	Κοινωνία της Πληροφορίας				Καινοτομία, Έρευνα και Ανάπτυξη				Απελευθέρωση της Αγοράς				Δίκτυα				Αποδοτικές και ολοκληρωμένες οικονομικές υπηρεσίες				Επιχειρηματικό περιβάλλον				Κοινωνική συνοχή				Αειφόρος ανάπτυξη			
			Ε:Θμ	Κατ	Βαθμ	Κατ	Ε:Θμ	Κατ	Βαθμ	Κατ	Ε:Θμ	Κατ	Βαθμ	Κατ	Ε:Θμ	Κατ	Βαθμ	Κατ	Ε:Θμ	Κατ	Βαθμ	Κατ	Ε:Θμ	Κατ	Βαθμ	Κατ								
2002-2003	4.10	23/25	3.7	25/25	3.77	18/22	4.52	2/25	5.00	14/22	5.27	1/25	4.14	20/24	3.75	22/25	3.68	23/25																
2004	4.10	23/25	3.7	25/25	3.77	18/22	4.52	2/25	5.00	14/22	5.27	1/25	4.14	20/24	3.75	22/25	3.68	23/25																
2006	4.10	23/25	3.7	25/25	3.77	18/22	4.52	2/25	5.00	14/22	5.27	1/25	4.14	20/24	3.75	22/25	3.68	23/25																

Πηγή: Υπουργείο Ανάπτυξης, Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων, Δελτίο Τύπου, Αθήνα, 8 Ιανουαρίου 2007

- ü ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ, ΑΘΗΝΑ-ΚΟΜΟΤΗΝΗ 2004
- ü «ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ 23 ΚΑΙ 24 ΜΑΡΤΙΟΥ 2000»
- ü ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ, 25.10.2005 COM(2005) 535 ΤΕΛΙΚΟ-ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
- ü ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ, ΑΘΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2005
- ü ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (ΕΟΚΕ) ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ 26 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2004
- ü Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΚΛΗΣΗΣ, Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΈΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΥΨΗΛΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ WIM ΚΟΚ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2004
- ü ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. (ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ) ΕΠΙ ΈΚΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΥΨΗΛΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΥΠΟ ΤΟΝ Κ. WIM ΚΟΚ, 14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2004, ΥΠ' ΑΡΙΘ. 124 ΓΝΩΜΗ
- ü ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2006 ΒΗΧΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, Ε.Κ.Ε.Μ.,ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ. “Η ΝΕΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ.” ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ:ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
- ü ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ, 25.10.2005 ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ(ΕΦΑΡΜΟΓΗ

ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗΤΟΥ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ)

- ü *1η ΈΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΕΒ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2003 - "ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΠΕΥΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ"*
- ü *ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ 2008-2010: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ, ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΈΚΘΕΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ (13 ΚΑΙ 14 ΜΑΡΤΙΟΥ 2008)*
- ü *«Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ» (CESE 298/2007)*
- ü *ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ (ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ), ΕΕ C 256 ΤΗΣ 27.10.2007*
- ü *ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ) (ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ), ΕΕ C 256 ΤΗΣ 27.10.2007*
- ü *ΤΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΤΩΝ ΜΜΕ (ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ), ΕΕ C 256 ΤΗΣ 27.10.2007*
- ü *Η ΧΑΡΑΞΗ ΜΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ (ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΩΝΑΣ), ΕΕ C 256 ΤΗΣ 27.10.2007*
- ü *ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ EXPRESS 22.03.05*
- ü *ENTHESISTEAM13,ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ,2005*

ΔΙΑΔΥΚΤΙΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

- www.sev.org.gr
- <http://www.enthesis.net/index.php?category=3&pg=4>

http://www.mnec.gr/downloads/National_Program_Of_Reforms_2005-2008.doc

- http://www.eesc.europa.eu/lisbon_strategy/eesc_documents/index_en.asp
- www.express.gr
- www.europa.int.eu

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ